

Tasuta
Ilmub kaks
korda kuus
Tiraaž 10 860

Viimsi Teataja

Ettevõtlus ja sotsiaalne heaolu

Viimsi valla ettevõtjad on oodatud registreeruma **ettevõtlusmessile**, mis seekord keskendub sotsiaalsele heaolule. Ettevõtlusmess toimub 3. mail Viimsi Artiumis. **Loe lk 5**

Lennart Meri mälestuskontsert

29. märtsil möödub 96 aastat president Lennart Meri sünnist. Sel puhul toimuval mälestuskontserdil astub üles **Mari Jürjens** koos saatebändiga. **Loe lk 16**

Viimsis algavad Nia treeningud

Eesti ainus sertifitseeritud Nia liikumistehika treener **Sirli Taniloo** alustab neil päevil Foruse spordikeskuses treeningutega. **Loe lk 11**

Tammneeme rannapatarei on mälestusmärk Eesti ehitustehnilisest saavutusest. Loe lk 17 >

VIIMSI VISIOONIPÄEV 2025 "TERVE VIIMSI"

Mis jääb Viimsis heaolust puudu?

22. märts kell 11.30 Viimsi Artiumis

- 11.30** Kogunemine
- 12.00** Visioonipäeva avamine
 - Tervitussõnad vallavanem Illar Lemettilt
 - Haridus- ning keskkonnapsühholoog Grete Arro ettekanne meid ümbritsevast keskkonnast ja heaolust
- 12.45** Töötoad
 - Roheline ja tervist edendav vallaruum
 - Viimsi valla keskusala aastal 2035
 - Sotsiaalne heaolu läbi sotsiaalhoolekande süsteemi
 - Tervena elatud aastad: kuidas nügida kogukonda?
 - Tugev kogukond kriisilukorras
- 14.15** Lõunapaus
- 14.45** Töötubasid kokkuvõttev paneeldiskussioon
- 15.35** Kinoteater ja peaasi.ee esitlevad: vaimse tervise *stand-up* "Vaimne tervis on nagu porgand"
- 16.00** Visioonipäeva ametlik lõpp ja vabas vormis suhtlus

Lisainfo:

viimsi.ee/visioonipaev

Visioonipäeva raames toimub ka

NOORTE VISIOONIPÄEV

„Usaldusest ja usalduslikest suhetest“

VIIMSI

JUHTKIRI

Tähistame Viimsis rahvusvahelist sotsiaaltöö päeva

Rahvusvahelist sotsiaaltöö päeva tähistatakse kogu maailmas 18. märtsil. Sotsiaaltööpäeva eesmärk on tõsta esile selle valdkonna olulisust ning tunnustada neid, kes igapäevaselt panustavad inimeste heaolusse. Rahvusvahelist sotsiaaltöö päeva tähistatakse igal aastal märtsi kolmandal teisi-päeval. Riikideülene traditsioon sai alguse 2007. aastal, aga selle juured ulatuvad 1980ndatesse.

Sotsiaaltöö päeva tähistamine on meil väga olulise tähendusega ja seda saame teha kõige paremini kõik koos, kui võtame eesmärgiks märgata sel päeval abipakkujaid ning tunnustame neid selle eest. Hea sõna on suure väge ja on kasulik nii selle saajale kui ka andjale.

Sotsiaaltöö on inimeste elukvaliteedi parandamise ja võrdsete võimaluste tagamise vundament. Viimastel aastatel on kogu maailmas tegeletud sotsiaaltöö rolli ja tähenduse muutusega, sest uued kriisid esitavad ka sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas väljakutseid. Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) toob välja, et sotsiaalteenuste kättesaadavus ja kvaliteet on otseselt seotud üldiste rahvastiku tervisenäitajatega. Võib öelda, et sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna toimimisest sõltub riikide käekäik ja tulevik. Sotsiaaltöö eesmärk on toetada inimeste heaolu, mille puhul rahvusvahelised uuringud näitavad, et see ei sõltu vaid majanduslikest näitajatest. Määraval kohal on see, millised on inimeste omavahelised suhted ja suhted ühiskonnaga. See seab sotsiaaltöö fookusesse selle, mida saame teha, et inimeste omavahelisi suhteid paremini toetada ja luua suuremat sidusust ühiskonnas.

Eestis on viimastel aastatel tehtud olulisi edusamme sotsiaalteenuste arendamisel, kuid väljakutseid jätkub meil endiselt. Näiteks hiljuti avaldatud sotsiaalministeeriumi raportist selgub, et hoolduskoormus ja erivajadustega inimeste tugi vajavad senisest suuremat fookust. Mul on siinkohal hea meel tõdeda, et Viimsi astub sel aastal suure sammu edasi – erihoolekandeteenuste keskuse valmimisega saame oma kogukonna erivajadustega laste ja noorte perele pakkuda olulisemat suuremat tuge, kui siiani oleme suutnud teha.

Ilmselt on tähelepanelikumad juba märganud, et oleme Viimsis selle teema-aasta pühendanud sotsiaalsele heaolule, sest teame, et tugev ja hooliv kogukond on meie vala arengu alustala.

Lisaks kaua oodatud erihoolekandekeskuse valmimisele alustame sel aastal ka uue traditsiooniga. Nimelt korraldame esimest korda sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna konverentsi, kus käsitleme valdkonna arengusuundi ja parimaid praktikaid ning tunnustame kõiki, kes Viimsis valdkonnaga kokku puutuvad. Usun, et sellest saab armas-tatud ja igal aastal oodatud sündmus.

Rahvusvahelistes praktikates tõstetakse esile ennetustöö tähtsust. Norras ja Rootsis on edukalt rakendatud sotsiaalteenuste mudelit, kus sotsiaaltöötaja on kohal kogukondades juba varajases etapis, pakkudes nõustamist ja tuge enne, kui probleemid eskaleeruvad. Viimsi sotsiaalvaldkonna strateegia on võtnud sama suuna, ennetus on keskne osa meie teenuste võrgustikust. Oleme uuendamas sel aastal heaoluprofiili, mis muuhulgas annab meile suurema võimekuse ennetustööga tegeleda, sest probleemkohad on paremini nähtavad.

Sotsiaaltöö ei ole pelgalt abi osutamine; see on inimeste ja kogukondade võimestamine ning inimväärikuse tagamine. Täname ja tunnustame neid, kes selle olulise missiooniga iga päev tegelevad. Sotsiaaltöö päev on meeldetuletus, et hooliv ja kaasav ühiskond algab meist endast.

Sotsiaaltöö ei ole pelgalt abi osutamine; see on inimeste ja kogukondade võimestamine ning inimväärikuse tagamine. Täname ja tunnustame neid, kes selle olulise missiooniga iga päev tegelevad. Sotsiaaltöö päev on meeldetuletus, et hooliv ja kaasav ühiskond algab meist endast.

Annika Vaikla
abivallavanem

Viimsi valla õiguskord aastal 2024

TURVALISUS Võrreldes 2023. aastaga tõusis Viimsi vallas süüteoteadete arv 2024. aastal 44% (kokku 1105 juhtumit). Suure tõusu taga on nii väärteo-teadete kui ka kuriteoteadete arvu kasv – kuriteoteated tõusid 13% ja väärteoteated 62%.

Maria Bulak
piirkonnapolitseinik

Varavastaste süüteoteadete arv tõusis 8%. Rohkem on olnud kaubandusettevõtetest vargusi, jalgrattavargusi ning kelmusi. Kokku oli poodidest vargusi 160, neist süstemaatilisi vargusi 75. Jalgrattavargusi oli 17 ja kelmusi 53. Varavastaste süütegudega tekitatud kahjusumma kannatanutele oli kokku 390 000 eurot.

Jätakuvalt on kõrge internetis toimepandud süütegude arv (kuriteoteateid kokku 40). Kannatanud on olnud liiga usalduslikud ja kriitikavabad kahtlaste kirjade, sõnumite ja kõnede suhtes. Raske on aru saada, kas ühendust võtab reaalselt pangatöötaja või muu ametiisik. Kelmust aimamata on kannatanud heauskselt sisestanud petturite poolt saadetud linkidele oma Mobiil-ID või Smart-ID PIN-koode.

Vägivalda kuriteoteadete arv suurenes teist aastat järjest. Kui 2023. aastal oli tõus 22%, siis möödunud aastal 34% – kokku registreeriti 67 teadet. Ainus positiivne külg seejuures on, et tapmisi ja raskeid tervisekahjustusi polnud, nagu ka kolmel eelneval aastal.

Kui kahel varasemal aastal on lähisuhtevägivalda juhtumite arv langedud, siis 2024. aastal see arv suurenes 13% – kokku registreeriti 143 juhtumit. Eelkõige on tõusnud kuriteoteated, kokku 41 teadet. Alaealiste osalusprotsent lähisuhtevägivalda juhtumites on jätkuvalt kõrge – 55% olid juhtumid, kus lapsed kannatasid lähisuhtevägivalda all.

Narkojuhtumeid registreeriti 12, neist üks oli üledoosi juhtum, mis lõppes surmaga. Kahel korral avastati suures koguses narkootilist ainet.

Alaealisi õigusrikkujaid tuvastati 37. Alaealised panid toime 5 kuritegu (süstemaatiline juhtimisõiguseta sõitmine, kanepitaime kasvatamine, kelmus ja kehaline väärkohtlemine).

Alaealisi kannatanuid kuritegudes oli 22. Seksuaalkuritegusid alaealise vastu pandi toime 5 ja kehalisi väärkohtlemisi alaealise vastu 8 (sh lähisuhtes 5).

Erinevaid liiklusrikkumisi panid alaealised toime 30, neist 12 juhtumit olid seotud juhtimisõiguseta sõitmise-ga, neist ühel juhul tabati roolist alkoholi-joobes juht. Alaealise kannatanu-ga liiklusõnnetusi oli 12, neist kümnel korral oli liiklusõnnetuse põhjustaja

alaealine ise ja kaheksal korral oli õnnetuse põhjustaja alaealine kergliikuri-juht.

Inimkannatanuga liiklusõnnetusi oli Viimsi vallas 2024. aastal 33, neis hukkunuid ei olnud, kuid vigastatuid oli 34. Sellist vigastatute arvu ei ole Viimsis varasemalt registreeritud. Vigastatute arvu suurenemine on märkimisväärne, peamine põhjus on kergliikurite lisandumine liiklusesse. Viimsi statistika näitel olid 34-st viga saanud inimesest 9 alaealised kergliikurijuhid. Mõttekoht kõigile vanematele, kes soetavad lastele kergliikurid! Politsei on kokku puutunud vanematega, kes teadlikult on lasknud lastel sõita kergliikuriga, mis on seaduses lubatud määrast võimsam ja kiirem.

Liiklussüütegusid registreeriti 673, mis on 78% rohkem kui varasemal aastal. Suure tõusu taga on ka politseiilised tegevused Viimsi vallas – politsei on saanud panustada rohkem liiklus-

järelevalvesse ehk on jõutud tagasi nn koroonaeelsesse aega. Joobes juhtimiselt tabati Viimsi vallas 48 juhti (aasta varem 44). Raske alkoholi-joobes sõiduki juhtimiselt tabatud juhtide arv oli 18 (aasta varem 12). Joobes juhtide süül toimus 9 liiklusõnnetust.

Kiiruseületamiselt tabati kiirusega “21–40 km/h” sõidukijuhte 103 (aasta varem 33) ja “üle 41 km/h” 8 (aasta varem 1). Mobiilse kiirusekaameraga tabati Viimsis 823 rikkujat.

Põhikaristusena juhtimisõiguse ära-võtmise sai 8 juhti, neist 2 olid kiiruse-ületajad, üks kihutas Miiduranna ja teine Leppneeme külas.

Mootorratturi osalusel toimus 4 õnnetust – viimati oli nii suur mootorratturitega õnnetuste arv 2020. aastal, mil toimus 5 õnnetust. Mobiilse kiirusekaameraga tabati näiteks Piritall 11 192 rikkujat (aasta varem 12 400). Kiiruseületajate arv näitab ka, kui palju me Eestis seadust austame.

ÕIGUSRIKKUMISED VIIMSI VALLAS

Möödik	Eesti 2023	Eesti 2024	Viimsi 2023	Viimsi 2024
Registreeritud süüteod	123 019	131 178	767	1105
Registreeritud kuriteod	26 591	27 231	277	312
Rasked kuriteod (reg)	2101	2313	26	38
Varavastased kuriteod (reg)	13 864	14 600	191	188
Vägivallakuriteod (reg)	6959	6918	50	67
Seksuaalkuriteod alaealise vastu	264	404	5	11
Internetis toimepandud kuriteod (reg)	3087	3132	47	40
Väärteod kokku (reg)	96 428	103 947	490	793
... neist väheväärtsuslikud varavastased	10 458	8530	93	118
Vargused kaubandusettevõtetest	11 441	10 435	143	160
Vargused eluruumist	535	583	4	6
Jalgrattavargused	1059	1108	14	17
Narkosüüteod	3016	2887	8	12
Lähisuhtevägivalda (LSV) juhtumid	10 864	9827	127	143
... neist alaealiste osalusel %	40	37	66	55
... LSV kuriteojuhtumid	3367	3111	31	41
... neist alaealiste osalusel %	45	42	65	56
... LSV infoteated	7497	6716	96	102
Inimkannatanuga liiklusõnnetused (LÕ)	1731	1915	21	33
... neis hukkunuid	59	69	0	0
... neis vigastatuid	1951	2157	22	34
LÕ-d alkoholi/narko mõju all juhi süül	388	419	5	9
LÕ-d jalakäija osalusel	299	297	4	6
LÕ-d jalgratturi osalusel	312	377	6	7
LÕ-d kergliikuri osalusel	330	412	4	13
LÕ-d mootorratturi osalusel	1118	119	4	0
LÕ-d bussijuhi osalusel	98	88	1	1
LÕ-d veoautojuhi osalusel	156	145	1	4
Joobes juhtimine	6254	6487	44	48
... sh 0,1–0,24 mg/L (vt)	1659	1842	10	14
... sh 0,25–0,74 mg/L (vt)	2488	2433	20	16
... sh üle 0,74 mg/L	1873	1886	12	18
... sh narkojoove	234	326	2	0

*Koostamise aluseks on võetud ALIS väljavõte 01.01–31.12.2024 (19.02.2025)

Viimsi Teataja

Toimetaja ja reklaamitoimetaja: Heiko Leesment, tel 5686 0007, e-post ajaleht@viimsi.ee
Väljaandja: Viimsi Vallavalitsus
Trükki toimetanud: Meedium OÜ, tel 5661 1097, e-post yks@ajakirjaks.ee
Kojukanne: Eesti Post AS, tel 661 6616 E–R kell 9–20, L–P ja riigipühadel kell 9–15, e-post info@omniva.ee

Vallaleht ilmub kaks korda kuus reedeti. Infoteadete digiarhiivi vaata veebist aadressil viimsi.ee/viimsi-teataja/arhiiv
Ajaleht järgmine number ilmub 28. märtsil. Kaastööde ja reklaamide esitamise tähtaeg on kolmapäev, 19. märts.

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ajaleht@viimsi.ee. Kaastöid võib tuua ka otse toimetusse või saata postiga aadressile **Nelgi tee 1, 74001 Viimsi, Harju maakond**. Toimetusel on õigus kaastöid toimetada ja lühendada.

Sõlmiti hea tahte lepe bussiliini nr 1 pikendamiseks

BUSSILIKLUS Tallinna linn ja Viimsi vald sõlmisid 21. veebruaril hea tahte leppe, mille eesmärk on pikendada praegu Viimsi keskuseni sõitvat bussiliini nr 1 Vimka mäeni.

Heiko Leesment
avalike suhete
osakonna juhataja

Viimsi vallavanema Illar Lemetti sõnul on valda pealinnaga ühendava bussiliini pikendamine oodatud areng valla ühistranspordi korralduses. “Oleme juba praegu saanud kohalikest elanikest sellele plaanile positiivset vastukaja. Liini pikenenud teekonnale jäävad Viimsi Artium, riigigümnaasium ja mitmed teised haridusasutused, mistõttu parandavad muudatused oluliselt paljude viimsilaste liikumisvõimalusi. Lisaks on meie jaoks oluline, et Pargi ja Reisi võrgustikuga integreeritus võimaldab viimsilastel eelistada veelgi rohkem ühistransporti,” ütles vallavanem Illar Lemetti.

Kõik vajalikud ettevalmistustööd viiakse lõpule septembriks. Viimsi vald rajab seisuplatsi ja loob tingimused liinipikendamise sujuvaks toimimiseks. Tallinna linn tagab bussiliini nr 1 pikendamiseks vajaliku toe ning integreerib Viimsi Pargi ja Reisi parkla Tallinna parklate võrgustikku. See muudab Viimsi elanikele ühistranspordile ümberistumise lihtsamaks juba oma valla piires, ilma et peaks esmalt Piri-

Viimsi Artiumis allkirjastatasid leppe vallavanem Illar Lemetti ja Tallinna linnapea Jevgeni Ossinovski. Foto: Tallinna strateegiakeskus / Aleksandr Gužov

tale sõitma. Valla seisukohalt on muudatus oluline, sest tagab senisest oluliselt parema ligipääsu Viimsi Artiumile, riigigümnaasiumile ja teistele haridusasutustele.

Viimsi gümnaasiumi juhi Karmen Pauli sõnul saavad liini pikendamisest kasu kõikide bussiteekonnale jäävate koolide õpilased ja õpetajad. “Rõõustame väga selle otsuse üle, mis teeb nii kooli ja koolist liikumise kui ka näiteks õppekäikudele liikumise logistika palju kiiremaks ja kergemaks. Kõik otsused, mis teevad ühistranspordi kasutamise mugavamaks ja eelistatumaks, on kindlasti väärt investeeringuid,” ütles koolijuht.

Tallinna linnapea Jevgeni Ossinovski sõnul on ühistranspordi arendami-

ne väga oluline, et pakkuda reaalselt alternatiivi sõiduautole ning vähendada autostumist kogu regioonis. “Kuna suur osa autodest saabub meile teistest omavalitsustest, peame ka lahendusi koos naaberomavalitsustega rakendama. Nii olemegi liinide pikendamise teistesse omavalitsustesse tähelepanu alla võtnud. Varasema kogemuse pealt näeme selgelt, et kiire ja mugav ühistransport paneb inimesi rohkemal peavadel autot koju jätma.”

Viimsi vallavolikogu arutas 18. veebruaril toimunud istungil 2025. aasta esimest lisaearvet, millega muuhulgas lisati valla eelarvesse 400 000 eurot liini pikendamiseks vajaliku lõpp-peatuse seisuala taristu rajamiseks.

Viimsi gümnaasiumi õpilased hakkavad treenima uues hallis

KOKKULEPE Viimsi vallavalitsus ja Viimsi gümnaasium leppisid kokku sügisel valmiva jalgpalli ja kergejõustiku sisehalli kasutamises liikumisõpetuse tundideks.

Heiko Leesment
avalike suhete
osakonna juhataja

Viimsi vallavanema Illar Lemetti ja Viimsi gümnaasiumi koolijuhi Karmen Pauli vahel 10. veebruaril toimunud kohtumisel lepitati kokku, et alates sellest sügisest hakkavad gümnaasiumiõpilased teisipäeviti ja reedeti kasutama uut halli liikumisõpetuse tundideks.

Vallavanem Illar Lemetti sõnul on valla jaoks oluline panustada sportimistingimuste parandamisse. “Saame sel sügisel valda juurde moodsa ja mitmekülgse spordikompleksi, mille valmimist on pikalt oodatud. Selle halli suurim väärtus seisneb selles, et loodud võimalused teenivad maksimaalselt kogukonna huve ja leiavad võimalikult laialdast kasutust. Meie jaoks on peamine, et noored leiaksid sellesse halli ühel või teisel moel oma tee ning see inspireeriks neid tegelema spordiga ja olema füüsiliselt aktiivsed. Riigigümnaasiumis õpib palju Viimsi noori ja on oluline, et ka neil oleks võimalik headest treeningtingimustest osa saada,” ütles vallavanem.

Sügisel 2025 valmivas hallis saavad treenima hakata nii jalgpalli kui ka kergejõustiku harrastajad. Eskiis: Arhitektuuribüroo Tava OÜ

Viimsi gümnaasiumi juhi Karmen Pauli sõnul on valla pakutud võimalus kasutada valmivat spordikompleksi liikumisõpetuse tundide jaoks ajutine lahendus, kuid samas väga oluline leevendus tundide läbiviimisel. Teisalt on koolipere jätkuvalt oma spordihoone ootuses ning on äärmiselt oluline, et tegeleme jõudsalt edasi selle sihi täitmise suunas.

Spordikompleks saab gümnaasiumiõpilaste kasutuses olema kõigi oma mitmekülgsete võimalustega. Nende hulka kuulub 64 × 100 m suurune kunstmuruga jalgpalliväljak, minijalgpalliväljak soojenduslajal ja viis 100 m pikkust jooksurada. Lisaks on võimalik kasutada 105 m² suurust hästi varus-

tatud jõusaali. Õpilastel on võimalik harjutada kaugus-, kõrgus- ja teivashüpet. Olemas on võimlemiskangid ja -pingid, varbseinad ning vajadusel saab harjutada ka kuuli- ja kettaheidet ning odaviset.

Tulevane jalgpalli ja kergejõustiku sisehall asub Viimsi alevikus Kannikese teel. 2025. aasta sügiseks valmiv sisehall pakub kõikidele vajadustele vastavaid spordivõimalusi siinsetele jalgpalliharrastajatele ja kergejõustiklastele, kellel puuduvad täna sobivad tingimused siseruumides treenimiseks. Halli ehitab riigihanke võitnud Bildgren Ehitus OÜ. Hoones on kasutatavat pinda 10 635 m². Halli valmimist toetab riik 1,5 miljoni euroga.

KAMPAANIA

Prangli saare elanikel aidatakse vabaneda romusõidukitest

Vallavalitsus aitab 1. märtsist kuni 1. juunini Prangli saare keskkonnale ohtlike romusõidukite loovutajatel oma kasutuseta sõidukid tasuta saarelt ära viia.

Prangli saarel ootab loovutamist umbes 30 romusõidukit. Foto: Anatoli Sergejev

Vallavalitsuse järelevalveosakonna inspektori Anatoli Sergejevi sõnul on valla ja kohalike abiga saarel kaardistatud ca 30 sõidukit, mis kujutavad lisaks avaliku ruumi risutamisele ka ohtu saare unikaalsele looduskeskkonnale.

“Meil on hea meel aidata Prangli saare kogukonda selle probleemiga tegelemisel ja oma elukeskkonna parandamisel. Romusõidukid sadama piirkonnas on üsna näotu tervitus kõigile saarele saabujatele. Saarelt sõiduvõime kaotanud auto toimetamine jäätmekäitleja juurde on aga keeruline ja kohati ka majanduslikult üle jõu käiv. See on ka põhjus, miks vald abikäe on ulatanud,” selgitas Anatoli Sergejev.

Romusõidukid, mis oma seisukorra tõttu on muutunud tehniliselt sõidukõlbmatuks, kujutavad endast tõsist ohtu nii meie keskkonnale kui ka üldisele heakorrale. Viimsi valla kehtiva heakorraeskirja kohaselt on romusõiduk sõiduk, millel puuduvad olulised mehaanilised osad, kereosad, klaasid või rattad. Seisvatest romudest võib lekkida kahjulikke aineid, mis võivad tuua kaasa nii pinna- kui ka põhjavee saastumise. Ohutu lahendus pole ka omal käel lammutamine, sest ka siis võivad keskkonda sattuda mürgised ained.

“Romusõidukite jõudmine jäätmekäitlusesse on kasulik ka taaskasutuse seisukohalt, sest autode küljes leidub detaile, mida saab taaskasutada või siis suunata ümbertöötlusesse uue tooraine valmistamiseks. Kokkuvõttes on see parem nii looduse seisukohalt kui ka inimlikust aspektist – ei pea ise tegelema võimaliku ohtliku lammutustööga,” selgitab Sergejev.

1. märtsist startinud Prangli romusõidukite loovutuskampaania raames saavad kõik saareelanikest kasutu sõiduki omanikud võimaluse anda need üle seaduslikele jäätmekäitlejatele. Üleantud sõiduki kohta väljastatakse lammutustõend, millega on võimalik sõiduk kustutada liikusregistrist ilma riigilõivuta. Oluline on märkida, et sõiduki üleandmist saab korraldada ka juhul, kui sõiduk ei kuulu üleandjale. Sellisel juhul tuleb esitada digitaalselt allkirjastatud taotlus transpordiametile, kes omakorda palub auto omanikul anda volitus sõiduki üleandmiseks.

Romusõidukitest vabanemine on oluline samm puhtama ja turvalisema elukeskkonna poole. Meil kõigil on võimalus võtta ette see oluline samm, et kasutuseta jäänud sõidukid ei ohustaks meie tervist ega keskkonda, vaid leiaksid oma tee jäätmekäitluse kaudu uuele elule.

Heiko Leesment
avalike suhete osakonna juhataja

MEELDETULETUS: 1. aprillist kehtib pesitsusrahu

■ Veel on viimane aeg planeerida ja ära teha oma raietööd ja hoolduslõikused, sest 1. aprillist kuni 31. juulini kehtib Viimsi valla territooriumil pesitsusrahu.

- Viimsi vallavalitsuse keskkonnaosakonna meespea seoses pesitsusrahuga.
- Pesitsusrahu ajal on puude raie ja hoolduslõikus keelatud.
 - Vaata üle oma kinnistul kasvavad puud, siis jõuab raie või hoolduslõikuse ära teha enne pesitsusrahu. Vastasel juhul tuleb selliste töödega oodata augustini.
 - Mõtle läbi ehitustööde ajakava – raiekeeld kehtib ka ehitustöödeks vajalike puude raie korral.
 - Korista aias ära sinna kogutud oksahujad, mis on mitme linnuliigi jaoks sobiv pesapaik – seal on linnupojad aga kodukassidele kerge saak. Veendu ka enne oksahuja süütamist, et seal poleks linnu- või muu väikelooma pesa.
 - Pesitsusrahu perioodil säilib võimalus ohtliku puu raieks või ohtliku oksa lõikuseks. Muul eesmärgil raie või hoolduslõikuse teostamine pesitsusrahu ajal on lubatud erandjuhul keskkonna vanemspetsialisti kirjalikul nõusolekul.

• Pesitsusrahu reguleerib Viimsi valla raie- ja hoolduslõikusloa andmise kord, mis on leitav valla kodulehel: <https://bit.ly/41hgBUF>.

Külli Lüübek
keskkonna vanemspetsialist

Teated

Endises muusikakooli hoones algasid lammutustööd

■ **Evicon Ehitus OÜ** alustas Viimsi erihoolekande teenuste keskus ehitustöödega aadressil Rohuneeme tee 38, kus paiknes varem Viimsi muusikakool. Lähikonnas võib järgmise pooleteise kuu jooksul olla kuulda häirivat müra.

Erihoolekande teenuste keskus ehitaja Evicon Ehitus OÜ on andnud teada, et alustas 4. märtsil lammutustöödega. Kuni 9. märtsini tehti majasisesid lammutustöid, kuid 10. märtsil alustati suuremahuliste lammutustöödega hoonest väljas. Tööd loodetakse lõpetada pooleteise kuu jooksul.

Lähikonna elanike kodudesse võib jõuda ehitustöödega kaasnevat müra. Ehitaja vabandab võimalike ebamugavuste pärast ning palub kõigilt kannatust ja mõistmist. Ühtlasi on Evicon Ehitus OÜ andnud teada, et viib tööd läbi võimalikult kiiresti ja professionaalselt, et vältida liigset ebamugavust. Küsimuste korral palume võtta ühendust ehitaja esindajaga telefonil 5194 9315.

Erihoolekandeteenuste vajajatele vajalik keskus peaks valmima 2025. aasta lõpuks. Viimsi vald on seni ostnud erihoolekandeteenuseid Tallinna linnalt ja teistelt teenusepakkujatelt. Abivajajate hulk Viimsis on jätkuvalt kasvutrendis ja seega ei kata teenuse sisseostmine enam meie elanike vajadusi. Loodava erihoolekandeteenuste keskus ehitaja abivajajatel kodukohalähedane teenuste saamise võimalus, millest siiani on puudus olnud.

Haabneemes asuva endise muusikakooli hoone baasil luuakse valda kaasaegne ja kõikidele vajadustele vastav erivajadustega inimeste teenuskeskus. See on mõeldud Viimsi vallas elavatele puuetega lastele ja noortele, kes pärast põhihariduse omandamist võivad pikkade teenusjärgkordade tõttu tegevusetu jääda. Lisaks on plaanis keskuse teenusesaajate hulka kaasata ka väljaspool Viimsi valda teenusel käivad täisealised erivajadusega inimesed.

Hoonesse on planeeritud igapäevaelu toetamise, toetatud töötamise ning päeva- ja nädalahoiu teenused. Samuti on ruumi erinevate teraapiate läbiviimiseks.

Projekti kogumaksumus on hinnanguliselt 1,5 miljonit eurot, millest 242 640 eurot on saadud "Avaliku sektori hoonete energiatõhususe ja taastuvenergia programm" moderniseerimisfondi vahenditest.

Viimsi vallas on 2025. aasta sotsiaalse heaolu aasta, mis on pühendatud abivajaduse ja abivajajate märkamisele ning abistamisele. Aasta raames toimub Viimsis mitmeid temaatilisi tegevusi, neist üks olulisemaid on erihoolekandeteenuste keskus ehitaja avamine.

Heiko Leesment
avalike suhete osakonna juhataja

Valla keskus ja Muuga teel teostatakse raietöid

■ **Haabneeme alevikus Randvere tee lähialal (Kaluri ja Mereranna tee piirkonnas) ning Muuga tee äärsel alal** teostatakse märtsi kuu jooksul raietöid, mis on seotud ehitusprojektidega. Tööd on planeeritud nii, et arvestatakse nii keskkonnakaitselisi aspekte kui ka vajadust arendada kvaliteetset avalikku ruumi.

Kuna raierahu periood Viimsi vallas algab 1. aprillist, tuleb raietööd teostada enne seda, kui linnud asuvad pesitsema. Tööde eesmärk on valmistada ette ala tee rekonstrueerimistöödeks ja avaliku ruumi taristu rajamiseks. Haabneeme alevikus toimuvad raietööd on seotud Mereranna tee rekonstrueerimisega ning LIFE LATESTadapt projekti raames ehitatava vaba aja ala ehitustöödega, MUSTBE projekti raames toimuva purskkaevude väljaku ehitusega. Muuga tee äärsed raietööd on eeltegevuseks jalgratta- ja jalgte ehitamiseks.

Tööde käigus likvideeritakse kõik haiged, kuivanud ja ehitistele ette jäävad puud, mille säilitamine pole võimalik või otstarbekas. Kaluri ja Mereranna tee vahelisel alal likvideeritakse ka ürasekikahjustustega kuused, et vältida kahjustuste edasist levikut. Kõik raievajadused on eelnevalt põhjalikult hinnatud valla haljastusspetsialisti poolt.

Kokku likvideeritakse nelja ala lõikes sadakond puud ning Muuga tee äärsel alal lisaks tee servas asuvad hekid. Oluline on märkida, et projektide raames on kavandatud ulatuslik asendusistutus, mis rikastab Viimsi keskuse avalikku ruumi uue kõrghaljastuse, põõsaste ja mitmekesiste istutusalaadega. See tagab, et meie elukeskkond muutub veelgi rohelisemaks ja loodusväärtuslikumaks.

Palume elanikel ja külastajatel järgida tööde ajal ajutist liikluskorraldust ning olla tähelepanelikud. Viimsi vald seisab hea selle eest, et meie elukeskkond oleks nii funktsionaalne kui ka loodussõbralik.

Siim Jürima
teede vanemspetsialist

Vaade Kaluri ja Mereranna tee vahelisele haljastule, kus puudel on ürasekikahjustused. Foto: Siim Jürima

Tammede pargi nimepuud leiavad järjest omanikke

NIMEPUUD Käesoleval aastal rajatakse valla keskusesse Tamme- põllu tee äärsele alale innovaati- line õppepark, mis rikastab elanike igapäevaelu, pakkudes võimalusi harivaks tegevuseks, aktiivseks liikumiseks ja lihtsalt olemiseks. Elanikel on võimalik pargi loomisesse panustada nimepuude soetusega.

Alar Mik
abivallavanem

Tammede pargi teeb eriliseks see, et selles on ühendatud elanike poolt kõrgelt väärtustatud rohelus ja looduslähedased lahendused ning teisalt kaasaegne innovaatiivne ehitus- ja digitehnoloogia. Pargis on mänguala, spordiala, piknikuala, õppeaiala, platsid, lemmikloomala, puhkeala, erinevad ajaveetmise paigad, läbivad tegevusalad. Seeläbi kujuneb pargist kogukonna jaoks kokkusaamise koht, kus põimuvad vaba aeg, teadmised ja mäng.

tasub teada

Kes saab nimepuu soetada?

- Üksikisik iseendale või lähedase inimese auks.
- Perekond või suguvõsa ühiste mälestuste jäädvustamiseks.
- Koolilõpetajad oma klassi lõpuuna.
- Külaseltsid küla nimepuuna või kogukonnale oluliste inimeste auks.
- Sõpruskonnad ühise panuseks.
- Ettevõtted keskkonnateadlikkuse toetajana.
- Naabrid ühistegevusena.
- Seltsid, ühingud vms.
- Kõik teised huvilised.

HARILIK TAMME kõrgus min 5 m, tüveläbimõõt ca 8 cm

904,00 €

Tüveläbimõõduga 25–30 cm (i-ii cm) läbimõõti ring minimaalselt 5 meetrit kõrge, ühetüveline.

Annetuse summa sisaldab nimepuud, selle transporti, istutamist, toetamist ja tähtsustatust. Nimepuud pakuvad ettevõtte annab puudele kaheaastase garantii. Nimepuud istutatakse 2025. aasta sügisel ja nende hoolduse eest vastutab edaspidi Viimsi vald.

NB! Ettevõttele on annetuse korras nimepuu soetamine tulumaksuseadusest lähtuvalt tingimustel maksuvaba.

Puu soetatamisel tähtaegselt 1. Vastu võetakse kaarti ja lisa oma nimepuu meelepärase asukohta 2. Või puude kogus ja lisa need annetajana 3. Enne maksmist on sul võimalik asetada oma pool tähtsustatust kanti nime

Lisa annetuskortti

Nimepuude valikust on siiani populaarseimad üle viie meetri kõrgused tammed. Kuvatõmmis

■ **Vaata lisaks ja anna oma panus** tammedepark.viimsi.ee.

Pargi visuaalset ilmet kujundavaid kõrghaljastuse puud saavad kõik kohalikud inimesed soetada nimepuude- na, andes nii oma panuse Tammede pargi loomisesse. Täna on 125-st puust veerand leidnud endale omaniku – see tähendab, et veel on võimalus jätta oma püsiv jälg ja panus Viimsi ajalukku.

“Nimepuu soetamine on palju enam kui lihtsalt rahaline panus – see on võimalus luua põlvkondadevaheline side Viimsi uues, kogukonna poolt kujundatud pargis,” rõhutab vallavanem Illar Lemetti. Iga istutatud puu parandab Viimsi elukeskkonna kvaliteeti ja kannab endas mälestusi. “Nimepuud kasvavad koos kogukonnaga, pakudes rõõmu ja ilu aastakümneteks või kauemgi!” lisas vallavanem.

Enamik nimepuud on kõrgemad kui viis meetrit

Nimepuude soetamiseks on läbi viidud eraldi riigihange. Kokku istutatakse parki 125 suurt puud, mille hulgas on võimalik valida erinevate liikide vahel – tamm, pärn, lehis, pihlakas, kask, lepp ja kuusk, vahtrad on juba otsas.

Enamik puudest on kõrgemad kui viis meetrit. Iga puu saab omaale tähtsustust, millele kinnitatakse nime-

plaat. Sellisena jäävad nimepuud tähistama kogukonnaliikmeid, ettevõtteid, seltsinguid ja sädeinimesi, kes puude soetamisega Tammede pargi rajamisse panustavad. Nimepuude hinna sisse kuuluvad transport, istutamine ja hooldus ning müüja annab puudele ka kaheaastase garantii.

Nimepuu on kaunis kingitus tulevikule! See võib olla tänutäheks õpetajale, austusavaldus vanematele, vanavanematele või hoopis kingitus vastsündinud lapsele. Nimepuu on pärand, mis kasvab koos Viimsi vallaga ja pakub rõõmu veel sajandi pärast.

Anna sinagi oma roheline panus Tammede pargi rajamisse ja soeta väärkas nimepuu! Mine lehele tammedepark.viimsi.ee. Nimepuud istutatakse 2025. aasta sügisel ja nende hoolduse eest vastutab edaspidi Viimsi vald.

Tammede pargi rajamist Viimsis toetab Euroopa Liidu rahadega ka riik. Pargi rajamise kogukulu on ligi 2 320 000 eurot, millest 994 350 euro ulatuses kaasrahastab töid Euroopa Liit.

Roosi tee kogukonnaaed ootab huvilisi registreeruma

UUS HOOAEG Alanud on vastuvõtt Roosi teel asuva kogukonnaaia kasutamiseks.

Allar Lehtsalu

haljastus- ja heakorralduste teenistuse juhataja

Kogukonnaaia kasutusperiood kestab sobivate ilmastikutingimuste saabumisest 31. oktoobrini. Selleks hooajaks jagatakse kohti vaid soovivaid alusel. Aias on 26 istutuskasti (2 x 1 m), mis on täidetud kasvusubstraadiga – need jagatakse huvilistele terveks kasutusperioodiks.

Istutuskaste jagatakse eelisjärjekorras uutele huvilistele, kes ei osalenud kogukonnaaia 2024. aastal. Kui vabu kaste jääb üle, saavad neid ka varasemad kasutajad. Kaste jagatakse avalduste laekumise järjekorras ning igale osalejale on ette nähtud üks kast.

Viimsi vallas asuv Roosi tee kogu-

konnaaed pakub võimalust kasvatada köögivilju, maitsetaimi ja lilli ühiselt hooldatavas keskkonnas. Kogukonnaaed on avatud kõigile, kes soovivad aiandusega tegeleda, olgu selleks algajad või juba kogenud rohenäpud. 2025. aasta kevadel lisanduvad alale pingid ning ühiselt hooldatav maasikapeenar, et muuta aianduskogemus veelgi mõnusamaks.

Kui soovid endale istutuskasti või on lisaküsimusi, võta ühendust e-posti aadressil allar.lehtsalu@viimsi.ee.

Tule ja pane seemned mulda ning naudi oma kasvatatud saaki!

Kuidas saada istutuskasti?

Istutuskasti sooviva avalduse esitamiseks on kaks võimalust:

- saada digiallkirjastatud avaldus e-posti teel aadressile allar.lehtsalu@viimsi.ee;
- too paberandjal avaldus Viimsi vallavalitsuse infolauda või täida see kohapeal, Nelgi tee 1 aadressil.

• Avaldusi ootame hiljemalt 21. märtsiks!

Avalduses tuleb märkida:

- ees- ja perekonnanimi;
- kontaktandmed (e-post, telefon);
- kinnitus, et istutuskasti vabastatakse ning kastides olevad aiapäätmed saavad hiljemalt 31. oktoobri lõpus kastidest eemaldatud ja viidud kompostikasti ning kastides olev kasvusubstraat kobestatud.

Mida on oluline teada?

- Iga osaleja saab ühe istutuskasti, mille asukohta ise valida ei saa.
- Kastmisvesi on saadaval käsipumbaga, mille jaoks on paigaldatud maa-alune mahuti, mis saab vee Roosi tee tiigist.
- Aiandusjäätmel tuleb hooaja lõpus eemaldada ning kasvusubstraat pinna pealselt kobestada.
- Avalikule alale piirdeaeda ei ole ega planeerita, seega on oluline, et kogukond hoiaks ala korras.

BalticPFASResolve: Viimsi osaleb PFAS-saaste käsitlemise projektis

KESKKONNAHOID Viimsi vald sai Euroopa Liidu Interreg Central Baltic programmist 324 000 euro suuruse toetuse seoses osalemisega keskkonnaseisundi parendamisele suunatud projektis BalticPFASResolve, mille käigus puhastatakse Viimsis vähemalt üks PFAS-ühendeid sisaldav vee-silm ning tehakse PFAS-ühendite osas teavitustööd.

Alar Mik

abivallavanem

Viimsi vald osaleb Stockholmi maavalitsuse projektis “PFAS Source Tracking, Mitigation, and Remediation in the Central Baltic” (eesti keeles PFAS-allikate jälgimine, leevendamine ja heastamine Kesk-Läänemere piirkonnas), mis esitati Interreg Central Baltic rahastusmeetmesse. Projekt sai veebruari lõpus positiivse rahastusotsuse.

Projekti lühinimi on BalticPFAS-Resolve, mis viitab PFAS-ühenditele lahenduse otsimisele. Mis aga on PFAS-ühend? PFAS ehk per- ja polüfluoritud alküülühendid on nn igavesed kemikaalid, mis püsivad keskkonnas äärmiselt kaua ning kogunevad inimorganismi. Neid erinevaid ühendeid on alates 1950. aastatest kasutatud tööstuses toodete (kosmeetika, praepannid, välisriided jms) vetthülgavaks ja mittekleepuvaks muutmiseks. Euroopa Liidus on hakatud PFAS-ühendite kasutamist piirama, et vähendada nende keskkonnasaastet ja muuta tooted ohutumaks. Kuna neid ühendeid on aastakümneid keskkonda sattunud, on projekti eesmärk tuvastada vastavad alad ning aidata kaasa keskkonna puhastamisele ja teadlikkuse tõstmisele.

Projekti üldine eesmärk on vähendada PFAS-ühendite saastet Läänemeres läbi koostöö omavalitsuste, piirkondlike asutuste, vee-ettevõtete ja puhastusfirmade vahel Rootsis, Eestis, Soomes ja Lätis. Peamised tegevused hõlmavad PFAS-saasteallikate jälgimise ja leevendamise tööriista loomist, mis on spetsiaalselt mõeldud omavalitsustele ja vee-ettevõtetele, PFAS-seire ja saneerimisprogrammide väljatöötamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil, uudsete keskkonnaseisundi parandamise meetmete katsetamist sademeveesüsteemides, prügilates ja reoveepuhastites ning koostöö edendamist omavalitsuste ja päästeasutuste vahel.

Projekt ühendab 12 partnerit neljast riigist. Stockholmi maavalitsus (Rootsi) on juhtpartner, kes vastutab üldise projekti juhtimise ja piirkondliku PFAS-jälgimise ja seisundi paranduskava väljatöötamise eest. Eesti Maaülikool viib läbi uuringuid PFAS-saaste kohta Tallinna joogivee allikates. Turu rakenduskõrgkool (Soomes) pakub ekspertiisi PFAS-allikate jälgimise, seire ja eemaldamise piloteerimisel. Katrineholmi omavalitsus (Rootsi) katsetab PFAS-saneerimismeetmeid. Mälari järve veekaitse ühing (Rootsi) edastab tulemusi ja hindab projekti asjakohasust oma 60 liikmesorganisatsiooni seas. Riia tehnikaulikool (Läti) töötab välja metoodika tööstuslike PFAS-allikate jälgimiseks. Mikkel Arenduskeskus Miksei Ltd (Soomes) vastutab juhtu-

Viimsis on kavas projekti raames puhastada kuni kaks sademeveetiiki.

Illustratsioon: tehisintellekt

miuuringu ja piloteerimise eest Mikkelis. Stockholmi vee- ja jäätmeettevõtte (Rootsi) arendab PFAS-voo mudelit reoveepuhastitele. Swedavia AB (Rootsi) panustab ekspertiisiga PFAS-allikate jälgimise ja saneerimistehnikate osas. Jurmala Vesi Ltd (Läti) uurib PFAS-saastet reoveepuhastusprotsessides. Zemgale planeerimisregioon (Läti) tagab koostöö omavalitsuste ja tuletõrjebriigaadide vahel. Viimsi vallavalitsus (Eesti) tegeleb PFAS-saastega sademeveesüsteemides.

PFAS-id on nn igavesed kemikaalid, mis püsivad keskkonnas äärmiselt kaua ning kogunevad inimorganismi.

Viimsi vald on projektis lihtpartneriks, projekt kestab kolm aastat. Projekti kogueelarve on ligi 3,61 miljonit eurot. Viimsi valla eelarve projektis on 405 000 eurot, millest valla omafinantseering moodustab 20% ehk 81 000 eurot. Euroopa Liidult saame seega keskkonnaseisundi parendamise toetuseks 324 000 eurot.

Viimsi valla ehitus- ja kommunaalosakonna juhataja Taavi Valgmäe sõnul on Viimsi vallas fookuses PFAS-saaste püüdmise sademeveesüsteemidest. Vald keskendub PFAS-ühendite eemaldamiseks mõeldud spetsiaalse töötussüsteemi leidmisele, reostuskoormuse leevendamisele ja lahenduse ehitamisele, kohandamisele. “Viimsi vallas on kavas puhastada ja/või rekonstrueerida Roosi tee tiik ja/või Pärnamäe veehoidla. Projekti raames viib Viimsi vald läbi põhjalikke veeproovide võtmisi ja analüüse PFAS-allikate jälgimiseks valla sademeveesüsteemides ning tuvastab PFAS-saaste päritolu valla territooriumil,” selgitas projekti tegevusi Valgmäe.

Vald rakendab edasiste tööde käigus meetmeid tuvastatud PFAS-allikate tõkestamiseks, et vältida PFAS-ühendite sattumist sademeveesüsteemi ja seeläbi rannikumerre. Projekti käigus projekteeritakse spetsiaalne PFAS-ühendite eemaldamisele suunatud sademevee töötussüsteem väiksemale tiigile valgala allavoolu otsas ning viiakse läbi töötussüsteemi rajamiseks vajalik hange ja seiratakse süsteemi tööd. Viimsi vald keskendub Lubja

klindipealse ala eesvoolu piirkonnale, kus eraldub märkimisväärne kogus pinnavett, mis suunatakse sademeveetorustike kaudu tiikidesse ja sealt Läänemere. Sademeveesüsteem läbib teid, elamupiirkondi ja tootmistsooni.

Taavi Valgmäe kinnitusele saavad Viimsi elanikud projekti tulemusel kasu puhtamatest kohalikest veekogudest ja vähenenud keskkonnasaastest. Projekt parandab vähemalt kokku 25 linna- ja põllumajanduslikku reostusallikat kogu Läänemere piirkonnas. Ka teavitustöö on projekti oluline komponent, kuna PFAS-ühendid on avalikusele vähem tuntud kui mõned teised saasteained. Samas nende mõju keskkonnale ja tervisele on märkimisväärne.

Vallavanem Illar Lemetti sõnul aitab projekt tõsta kogukonna teadlikkust püsivate ühendite probleemi osas ning selgitada, miks on oluline nende levikut piirata ja olemasolevat saastet vähendada. Lisaks kohalikule teavitustööle osaleb Viimsi vald ka laiemas teadmiste vahetuses teiste projektipartneritega, mis võimaldab jagada parimaid praktikaid ja kogemusi PFAS-ühendite käsitlemisel, mida Viimsil oleks iseseisvalt raske välja töötada. “See projekt kujutab endast olulist sammu Viimsi keskkonnanahoiu küsimustes, käsitledes üht kõige keerulisemat vähetuntud saasteainet, panustades samal ajal laiemasse eesmärki hoida Läänemere tulevastele põlvetele,” tõi vallavanem välja.

Projekti BalticPFASResolve tegevused saavad alguse 2025. aasta kevadel ning kestavad kuni 2028. aastani. Viimsi valla elanikke teavitatakse projekti teavitustöö kaudu nii PFAS-ühendite ohtudest, projekti tegevustest kui ka saavutatud tulemustest.

Projekti info

- **Meede:** Interreg CentralBaltic
- **Projekt:** BalticPFASResolve
- **Kogumaksumus:** 3 614 153 eurot
- **Viimsi osa:** 405 000 eurot
- **Viimsi toetus 80%:** 324 000 eurot
- **Viimsi omaosalus 20%:** 81 000 eurot
- **Tegevuste kestvus:** 36 kuud
- **Eesmärk:** PFAS-saaste vähendamine Läänemeres läbi allikate jälgimise, leevendamise ja saneerimise

RINGMAJANDUS

Rahvusvaheline projekt SustainaCycle edendab Viimsi ringmajandust

Viimsi vald sai Euroopa Liidu Interreg Central Baltic programmist 570 000 euro suuruse toetuse rahvusvahelise ringmajandusprojekti SustainaCycle elluviimiseks, mille käigus rajatakse valda innovaatilised ringmajanduspunktid ning edendatakse taaskasutust.

Viimsi vald esitas 2024. aastal taotluse “SustainaCycle: Highlighting the importance of sustainability in the recycling and management of Resources” (eesti keeles Kestlik ringmajandus: jätkusuutlikkuse olulisuse esiletõstmine ressurside ringluses ja majandamises) Interreg Central Baltic rahastusmeetmesse. Projekt läbis I ja II vooru hindamise ning sai veebruaris positiivse rahastusotsuse.

Projekti lühinimi on SustainaCycle ja nagu nimigi viitab, siis keskendutakse selle raames jätkusuutlikule ringmajandusele. Täpsemalt on võetud eesmärgiks edendada ringmajandust ja materjalide taaskasutust Läänemere piirkonnas (sh Viimsis). Projekt keskendub plasti-, tekstiili- ja elektroonikajäätmete kogumise ning taaskasutuse parandamisele, tehes seda tekkekoha- ja kodulähedaselt. Projekti strateegiline eesmärk on luua toimiv süsteem, kus kogutud jäätmed jõuavad toorainena neid taaskasutavatesse ettevõtetesse, suurendades sellega materjalide ringlussevõtu määra.

Lisaks Viimsi vallale osaleb projektis Eestist MTÜ Eesti Ringmajandusettevõtete Liit. Välispartneritena aitavad projekti tegevusi ellu viia jäätmekäitlusettevõtte ZAAO ning Valmiera linna arendusamet Lätist, kestlikkuse innovatsioonikoda Rootsis ja LAB tehnikakõrgkool Soomest.

Projekt on jagatud erinevateks töopakettideks, kus igal partneril on oma roll. Rootsi jätkusuutlikkuse innovatsioonikoda aitab luua innovaatilisi lahendusi, Läti partnerid vastutavad teadlikkuse tõstmise ja mobiilsete kogumispunktide arendamise eest, Soome rakenduskõrgkool LAB pakub tehnilist ekspertiisi ning Eesti ringmajandusettevõtete liit toetab jäätmekäitlusahelate arendamist.

Viimsi vald on projekti juhtpartneriks ning projekt kestab 3 aastat. Projekti kogueelarve on ligi 2,66 miljonit eurot. Viimsi valla eelarve projektis on 712 962,48 eurot, sh valla 20% omafinantseering 142 592,50 eurot. Euroopa Liidult saame seega toetuseks 570 369,98 eurot.

Viimsi vallas rajatakse projekti raames vähemalt kaks innovaatilist ringmajanduspunkti (vajadusel teisaldatavad), mis varustatakse kaasagsete nutiseadmetega. Need võimaldavad jäätmete kogumist paremini jälgida ja hallata ning teha seda kodu (tekkekoha) lähedal. Lisaks korraldatakse kohalikule kogukonnale mitmeid teadlikkuse tõstmise tegevusi, et tutvustada ringmajanduse põhimõtteid ja jäätmete sorteerimise olulisust. Peale Viimsi rakedatakse läbi projekti veel uudeid jäätmekogumise punkte Lätis Vidzeme regioonis ning Soomes LAB tehnikakõrgkooli linnakus.

Kolme aasta jooksul on plaanis koguda partnerite peale vähemalt 40 000 kg jäätmeid aastast ning saavutada 60% materjalide taaskasutuse määr. See on ambitsioonikas eesmärk, mis aitab oluliselt vähendada keskkonnakoormust ja suurendada ressurside efektiivset kasutamist. Valla keskkonnanosakonna juhataja Taavi Rebase sõnul pärsib jäätmete sorteerimist tihti peale see, et pole teada, kuhu need jäätmed pärast jõuavad ja mis neist saab. “Projekt viib omavahel kokku elanike poolt liigiti kogutud puhtad jäätmed ja ringmajandusettevõtted, kelle jaoks see on väärtuslik ressurss,” tõi Rebane välja.

Viimsi vallavanema Illar Lemetti hinnangul on ringmajanduse põhimõtete juurutamine Viimsi valla jaoks üks olulisi keskkonnanalaseid tegevusi. “SustainaCycle projekt võimaldab meil luua innovaatilisi lahendusi jäätmete liigiti kogumiseks ja taaskasutuseks, muutes keskkonnasäästliku käitumise meie elanike jaoks lihtsamaks ja mugavamaks,” märkis vallavanem.

Viimsi vald tagab rajatavate kogumispunktide pikaajalise toimimise ja hoolitsemise ka pärast projekti lõppu. Projekt kulmineerub Viimsis toimuva lõpuüritusega, kus jagatakse saadud kogemusi ja tutvustatakse saavutatud tulemusi laiemalt.

Vallavanema sõnul on märkimisväärne, et just Viimsi vald on valitud juhtpartneriks projektis, mis aitab luua keskkonnasäästlikumat tulevikku mitte ainult meie vallas, vaid kogu Läänemere regioonis. “Täna meie projektimeeskonda, kes on näidanud suurt pühendumust selle rahvusvahelise algatuse ettevalmistamisel, ja kindlasti soovin kõigile elluviijatele jõudu!” ütles vallavanem kokkuvõtvalt.

Projekti SustainaCycle tegevused saavad alguse juba sel kevadel ning kestavad kuni 2028. aasta kevadeni. Vallaelanikel on võimalik jälgida projekti arengut ning osaleda tulevastel üritustel, et anda oma panus keskkonnasäästlikuma tuleviku loomisesse.

Alar Mik
abivallavanem

MÖLEMAT PROJEKTI TOETAB:

Projekteerimistingimused

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE MENETLEMINE

■ **Viimsi Vallavalitsuse ehitus- ja kommunaalosakonnale on esitatud järgnevad projekteerimistingimuste taotlused:**

1. Miiduranna küla, Miiduranna tee 27 – projekteerimistingimused hoone laiendamiseks üle 33% selle esialgu kavandatud mahust. Olemasolevat üksikelamut soovitakse laiendada Miiduranna tee 29 kinnistu ja Tormi tee suunas ning teha hoonele kompleksne rekonstrueerimine.

2. Muuga küla, Taganõmme tee 17 – projekteerimistingimused hoone laiendamiseks üle 33% selle esialgu kavandatud mahust. Olemasolevat suvilat soovitakse laiendada kinnistu kirde suunal Lasti tee 3 ja Taganõmme tee 19 kinnistute suunas.

3. Metsakasti küla, Raudrohu tee 4 – projekteerimistingimused hoone laiendamiseks üle 33% selle esialgu kavandatud mahust. Olemasolev suvila soovitakse rekonstrueerida ja laiendada edela suunas, kuhu on plaanis rajada juurdeehitus, mille siseruumide netopind on 40 m². Täiendavalt soovitakse tõsta algupärase hoone osa katust ja võtta kasutusele katusekorrus eluruumidena.

4. Metsakasti küla, Raudrohu tee 32 – projekteerimistingimused uue üksikelamu püstitamiseks. Taotletakse projekteerimistingimusi kinnistule uue kuni 180 m² suuruse ehitisealuse pinnaga ja kuni kahekorruselise üksikelamu püstitamiseks.

5. Randvere küla, Merisiiliku tee 8 – projekteerimistingimused detailplaneeringu arhitektuurinõuete täpsustamiseks. Olemasolev aiamaja soovitakse lammutada ning täpsustada projekteerimistingimustega detailplaneeringut katuse kalde osas, et ehitada kinnistule lamekatusega üksikelamu.

6. Projekteerimistingimused ühisveevärgi- ja reoveekanalizatsioonitorustiku rajamiseks ja rekonstrueerimiseks Rohuneeme külas Viimsi-Rohuneeme teelõigul Madruse teest kuni Annuse teeni. Ühisveevärgitorustik rekonstrueeritakse 11251 Viimsi-Rohuneeme tee, Annuse tee, Annuse tee L1, Madruse tee L2 ja Sadama tee kinnistutel ning reoveekanalizatsioonitorustik rekonstrueeritakse 11251 Viimsi-Rohuneeme tee, Madruse tee L2 ja Sadama tee kinnistutel. Planeeritaval ehitisel hakkab olema piki torustikke kulgeval alal torustikest mõlemale poole 2-meetrine kaitsevöönd.

Planeeritav ühisveevärgitorustik. Kaart: Maa- ja Ruumiamet

Planeeritav reoveekanalizatsioonitorustik. Kaart: Maa- ja Ruumiamet

Omaavalitsus korraldab projekteerimistingimuste andmise avatud menetlusena ehitusseadustiku § 28 ja 31 lg 1 alusel. Ehitus- ja kommunaalosakonna ettepanek on lahendada taotlused avalikku istungit korraldamata ja avalikustada projekteerimistingimuste eelnõud vallavalitsuse veebilehel.

Volikogus

VIIMSI VALLAVOLIKOGU
18.02.2025 VASTU VÕETUD
OTSUSED

Nr 4 Detailplaneeringu algatamata jätmise Viimsi alevikus Liilia tee 4 katastriüksusel

Nr 5 Männiku tee 2a//Looduse kinnisasjale hoonestusõiguse seadmine sihtasutuse Rannarahva Muuseum kasuks

Nr 6 Vallavolikogu sotsiaalkomisjoni liikmete kinnitamine

■ **Viimsi Vallavolikogu 18.02.2025 otsusega nr 4** jäeti algatamata Viimsi alevikus Liilia tee 4 katastri-

üksuse (89001:010:0009) detailplaneering.

■ **Viimsi Vallavolikogu 18.02.2025 otsusega nr 5** seati otsustuskorras tasuta hoonestusõigus sihtasutus Rannarahva Muuseum (registrikood 90009565) kasuks Viimsi valla omandis olevale Männiku tee 2a//Looduse kinnisasjale (katastritunnus 89001:001:0030, registriosia nr 14068102, pindala 9791,0 m², sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa 100%). Hoonestusõigus seatakse kogu kinnisasjale.

■ **Viimsi Vallavolikogu 18.02.2025 otsusega nr 6** kinnitati vallavoliko-

gu sotsiaalkomisjoni liikmed järgnevalt: 1. Alar Valge, 2. Anu Kaiv, 3. Martin Reim, 4. Aina Saarma, 5. Mari-Ann Kelam, 6. Maarika Neilinn.

VIIMSI VALLAVOLIKOGU
18.02.2025 VASTU VÕETUD
MÄÄRUSED

Nr 4 Viimsi valla 2025. aasta I lisa-earlave

NB! Volikogu 18.02.2025 otsuste terviktekstidega on võimalik tutvuda Viimsi valla veebilehel ning määrustega Riigi Teataja võrguväljaande veebilehel.

Detailplaneeringud

Tulbi tee 3 katastriüksusele soovitakse rajada tootmis- ja ärihoonet. Eskiis: Yellow Studio (Beatus Plus OÜ)

DETAILPLANEERINGUTE
AVALIK VÄLJANEK JA AVALIK
ARUTELU

■ **28.03–11.04.2025** on Viimsi Raamatukogus avalikul väljanekul **Viimsi alevik, Tulbi tee 3, Tulbiõie parkla ja Tulbiõie haljak katastriüksuste detailplaneering (DP)**, mis on vastu võetud Viimsi Vallavalitsuse 18.02.2015 korraldusega nr 68. DP lahendust tutvustav **avalik arutelu toimub 14.04.2025 kell 16.00 Viimsi Raamatukogu II korruse saalis.**

Planeeringuala asub Viimsi alevikus ja hõlmab kolme eraldiseisvat katastriüksust: Tulbi tee 3 (katastritunnus 89001:001:2325, sihtotstarve 55% tootmismaa ja 45% ärimaa, pindala 11 713 m²), Tulbiõie parkla (katastritunnus 89001:001:2321, sihtotstarve 100% transpordimaa, pindala 3046 m²) ja Tulbiõie haljak (katastritunnus 89001:001:2326, sihtotstarve üldkasutatav maa 100%, pindala 1900 m²). DP on üldplaneeringu kohane. Planeeringuala suurus on 1,67 ha. Planeeringu alal olevad katastriüksused on hoonestamata. DP eesmärk on Tulbi tee 3 katastriüksusele uue tootmis- ja ärihoonestuse rajamine, kavandades selleks ligipääsud, taristu ja parkimise Tulbiõie parkla katastriüksusel, samuti kuulub lahendamisele Tulbiõie haljakule koerte mänguplatsi ja haljastuse kavandamine. Lisaks on DP-s näidatud haljastuse põhimõtteline lahendus. DP-ga on Tulbi tee 3 katastriüksusele (pos 1)

Tulbi tee. Kaart: Maa- ja Ruumiamet

planeeritud kuni 10 m kõrgune laobüroo-ärihoone, mille suurim lubatud ehitisealune pind on 5500 m². Hoonete suurim lubatud arv krundil on 2. Juurdepääs krundile on Tulbiõie ja Tulbilehe teelt. Hoonestus peab olema liigendatud, et maksimaalselt vähendada tunnetuslikult suurelt mõjuvat hoone mahtu. Tulbiõie parkla (pos 2) ja Tulbiõie haljak (pos 3) katastriüksusele ehitusõigust ette ei nähta.

■ **31.03–13.04.2025** on Viimsi Raamatukogus avalikul väljanekul **Leppneeme küla, Loosaare katastriüksuse detailplaneering (DP)**, mis on vastu võetud Viimsi Vallavalitsuse 18.02.2025 korraldusega nr 72. DP lahendust tutvustav **avalik arutelu toimub 22.04.2025 kell**

16.00 Viimsi Raamatukogus saalis Sügis.

DP hõlmab Loosaare katastriüksust (89001:003:0067, 100% maatulundusmaa, 20 948 m²), mille idapoolne külg jääb olemasoleva juba väljakujunenud elamupiirkonna vahele, läänepoolne külg on aga osa säilinud metsaalast. Moodustatakse 4 krunti: 1 maatulundusmaa, 1 tootmismaa ja 2 elamumaa sihtotstarbega krunti. Elamumaakrundile suurusega 3007 m² võib püstitada 1 üksikelamu ja kuni 2 abihoonet ehitisealuse pinnaga kokku kuni 450 m². Ehitusõigusega elamumaakrunt suurusega 158 m² on ette nähtud liita kõrvalasuva Kaevu tee 16 kinnistuga, kus asub üksikelamu. Tootmismaa suurusega 3600 m² moodustatakse olemasolevale puurkaevule. Maatulundusmaakrunt suurusega 14 183 m² moodustatakse planeeringuala läänepoolsele metsaalale. DP on üldplaneeringukohane.

DP materjalidega on võimalik tutvuda ka Viimsi valla kodulehel: <https://bit.ly/41LP2D8>.

Viimsi Raamatukogu (Randvere tee 9) on avatud E–R kell 10–20, L–P kell 10–16. Iga kuu viimasel reedel on raamatukogu suletud. Arvamused DP lahenduse kohta on võimalik esitada avaliku väljaneeku ajal e-posti aadressil info@viimsi.ee või postiaadressil Nelgi tee 1, Viimsi alevik, Viimsi vald, 74001 Harju maakond.

Kolmas Viimsi visioonipäev ootab kõiki registreeruma

SÜNDMUS Avatud on registreerimine Viimsi visioonipäevale, mis toimub 22. märtsil Viimsi Artiumis. Paralleelselt leiab Artiumi *black boxis* aset ka noorte visioonipäev.

Heiko Leesment
avalike suhete osakonna juhataja

Kolmandat korda toimuva Viimsi visioonipäeva fookuses on sotsiaalne heaolu ja põhiküsimus, mis jääb Viimsi vallas heaolust puudu. Päeva juhatavad sisse avakõnega vallavanem Illar Lemetti ja Tallinna ülikooli haridus- ja keskkonnapsühholoog Grete Arro, kes kõneleb meid ümbritseva keskkonna ja heaolu seostest.

Nagu traditsiooniks saanud, jätkub päev töötubadega, kuhu inimesed on oodatud kaasa rääkima ja mõtlema. Seekord on võimalik valida viie töötoa vahel. Töörühmade arutelud võetakse kokku paneeldiskussioonis, mida modereerib päevajuht Märt Treier.

Kaasa saab rääkida viies töötoas

Tõukvalt fookusest sotsiaalsele heaolule on seekordse Viimsi visioonipäeva töötubade teemad järgmised.

☐ Roheline ja tervist edendav vallaruum

Missugune avalik ruum aitab tervist edendada ja milliseid tingimusi peaks avaliku ruumi loomisele seadma? Milline lahendus on praegu hea näide tervist edendavast vallaruumist ning millised kohad on sobilikud tervise-spordile ja liikumiseks? Kuidas saavad viimsilased aidata kaasa rohelise vallaruumi tagamisele ja panustada selle säilimisse? Töörühma juht on abivallavanem Alar Mik.

☐ Viimsi valla keskusala aastal 2035

Viimsi visioonipäev toob juba kolmandat korda kokku kogukonna käekäigust huvitatud. Foto: Timo Müürsepp

Merelt klindile – kuhu minna, mida teha? 100 toimetust, mida kümne aasta pärast teeksin kellaajast sõltumata meelsamini uuenenud valla keskusala kui Tallinna kesklinnas. Missugused võiksid olla keskväljak, rohealad, tänavaruum ja kas kogukonnaaeg võiks olla katusel? Millisena näed sina valla keskusala avalikku ruumi Randvere tee 9b detailplaneeringu alal? Töörühma juht on vallavanem Illar Lemetti.

Visioonipäeva fookuses on sotsiaalne heaolu ja mis jääb Viimsi vallas veel heaolust puudu.

☐ Sotsiaalne heaolu läbi sotsiaalhoolekande süsteemi

Kas sotsiaalteenuseid on piisavalt? Kas kõik teavad, milliseid sotsiaalteenuseid üldse pakutakse? Kuidas anda tagasisidet ning teha ettepanekuid teenuste parendamiseks? Millist tu-

ge vajavad vanemad oma laste heaolu tagamisel? Kuidas panustada oma kogukonnas ja mis võimestaks vabatahtlike tegevust sotsiaalvaldkonnas? Töörühma juht on abivallavanem Anika Vaikla.

☐ Tervena elatud aastad: kuidas nügida kogukonda?

Kuidas tugevdada kogukonna sidusust ja parandada vaimse tervise teenuste kättesaadavust? Kuidas suunata elanikke tervislikemate valikute poole ning parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust? Kas Viimsis on kogukonna kõigile liikmetele sobivaid liikumisvõimalusi, mis on neile ligipääsetavad? Kuidas edendada tervislikku toitumist ja kohalike tootjate toiduvõimaluste kättesaadavust Viimsis? Töörühma juht on psühholoog Janelle Alop.

☐ Tugev kogukond kriisiolukorras

Kes on kogukond kriisiolukorras? Kellest või millest algab kogukonna kriisikindlus? Milline on täna minu kogukonna kriisivalmidus ja kas on olemas kriisiplaan? Milline on minu ja minu pere valmidus saada kriisides hakkama? Töörühma juht on Marius Kupper päästeametist.

Noored peavad samal ajal oma visioonipäeva

Viimsi noortekeskus peab samal päeval Artiumi *black boxi* saalis noorte visioonipäeva, mille teemaks on usaldus ja usalduslikud suhted. Laagri Roboringi juhendaja ja noorsootöö korralduse eriala vilistlane Mai Pitsner teeb ettekande usaldusest ja usalduslikest suhetest, millele järgnevad paneeldiskussioon koos Viimsi noortega ning loovülesanded koos aruteludega.

Päeva teiseks pooleks liituvad noored ka töötubade arutelu paneeldiskussiooniga ning päevale paneb humorika punkti Kinoteatri ja Peaasi. ee vaimse tervise *stand-up* “Vaimne tervis on nagu porgand”.

☐ Registreeru visioonipäevale

Valla heakorraeeskiri uueneb

Vallavalitsus koostas ja kiitis heaks heakorraeeskirja eelnõu, millega soovitakse eeskirja põhjalikult uuendada ja keskkonnahoidlikumaks muuta. Eelnõu suunati 4. märtsi istungil edasi volikogusse, kes hakkab seda arutama 18. märtsi istungil.

Uue heakorraeeskirja eesmärk on toetada ökoloogilist tasakaalu, elurikkuse hoidmist ja säästva arengu põhimõtteid. Uues eeskirjas on lisandunud keskkonnaga seotud mõisted nagu “põuaperiood”, “vihmaperiood” ja “looduslähedane lahendus”. Vallavalitsuse ülesannete hulka lisanduvad elurikkust soodustavate niitude rajamine ja hooldamine.

Avaliku koha heakorra osas võimaldab eeskiri niitmisel arvestada ilmastikuoludega. Põuaperioodil pole mõistlik haljasalade niitmist nõuda, samuti liialt märjal pinnasel. Lehepuhuri kasutamine ja tolmu tekitamine on reguleeritud – puhurit tohib kasutada vaid lehtede kokkukogumiseks ja kattega aladelt niidujääkide puhastamiseks.

Niitmisega seoses on eeskirjas looduskaitseline tähelepanu rukkirängu elupaikadele. Maatulundusmaal tuleb niidetud hein koristada, et soodustada kohalike taimede elurikkust. Kinnistuomanikel on lubatud rajada looduslähedasi lahendusi, nagu lilleniidud, millele ei kehti tavalised niitmisenõuded.

Oluline muudatus on see, et kinnistuomanikud ei pea enam hoolidama kinnistuga külgnevat teelõiku või haljasala. Lihtsustatud on fassaadide korrashoiu nõudeid.

Eeskirjaga ei lubata toita hulkuvaid lemmikloomi ja metsloomi avalikus ruumis, välja arvatud spetsiaalselt kohandatud kohtades. Erandina on lubatud talveperioodil (novembrist märtsini) toita avalikus ruumis tavalisi väikelinde (tihased, leevikesed, varblased, rohevindid).

Parkimisega seoses täpsustatakse, et üldjuhul on haljasaladel parkimine keelatud, kuid vallale kuuluvatel haljasaladel on see lubatud tingimusel, et see ei kahjusta haljasala ega takista teehooldust.

Uuendatud eeskirjast on välja jäetud eraõiguslike suhteid reguleerivad sätted, mida oli parkümmend punkti, kuna need küsimused ei kuulu valla pädevusse. Eemaldatud on ka küttekoldevälise tule tegemist puudutav peatükk, müügikoha omaniku kohustused ja välireklaami paigaldaja kohustused, kuna need reeglid on juba olemas seadustes või määrustes.

Kokkuvõttes püüab eeskiri luua paremat elukeskkonda, vähendada ebavajalikke keelde ja nõudeid ning arvestada enam looduskeskkonnaga.

Alar Mik
abivallavanem

Viimsi ettevõtete ja heaolumess: broneeri tasuta müügikoht

3. mail toimub Viimsi Artiumis taas ettevõtlusmess, kuhu ootame kohalikke ettevõtteid oma tooteid ja teenuseid tutvustama. Heaolu-aasta tuules saavad oma esitlusala ka selles valdkonnas tegutsejad.

Viimsi ettevõtete ja heaolumess leiab aset Viimsi Artiumi suuremates ruumides. Korraldajad pakuvad ettevõtetele siseruumides ca 2 x 2 m müügikohta koos laua ja tooliga või vajadusel ka suuremat esitlusala sees või väljas. Muu varustus, sh välitingimustes vajalik müügitelk, tuleb ettevõtjatel endil kaasa võtta.

Ettevõtted saavad oma osalemissoovist ja täpsematest vajadustest märku anda 31. märtsini. Registreerumismvormi kaudu saab edastada ka osalemisega seotud küsimusi ja kommentaare. Lisainfo ja registreerumine: viimsi.ee/ettevotlusmess.

Kui ettevõtteid registreerub üle 80, moodustame hilisematest huvilistest ootelisti. Kui mingis valdkonnas on rohkem registreerunuid, kui Viimsi Artium mugavalt mahutab, siis vajadusel eelistame müügikohta pakkudes Viimsis registreeritud ettevõtteid.

Ave Mellik
parterlussuhete juht

Mesimummid käisid vallavalitsusel külas

MLA Viimsi Lasteaiad Päikeseratta maja Mesimummid rühma lapsed kohtusid märtsi alguses toimunud külaskäigul vallavanemaga, kes rääkis neile lühidalt endast ja oma meeskonnast. Koos vaadati pilte vallavalitsuse tööst ja tegemistest ning vallavanem ja abivallavanemad vastasid laste küsimustele. Näiteks tunti huvi miks peab lasteaias käima ning kas lasteaias oleks võimalik rohkem kommi ja jäätist süüa. Tegusate õpetajate Eve Rebase, Maie Reinsaare ja Anne Tiitre juhendamisel toimetavad mudilased tegid tuuri vallamajas ja said proovida vallavanema toolil istumist, mis neile väga meeldis. Lapsed tegid kingituseks ja mälestuseks külaskäigust vallavanemale toredad joonistused.

Tekst: Kadri Sild, foto: Linda Saarmets

Mõisapargi tiigid hakkavad uut ilmet võtma

■ Jaanuaris alanud Viimsi mõisapargi kahe sademeveetiigi rekonstrueerimistööd on jõudnud vahetulemuseni.

Vaade mõisapargi ülemisele tiigile, kui lõppesid tiigi põhja puhastustööd. Taamal on alustatud ülevoolukambri paigalduse eeltöödega. Foto: Alar Mik

Laidoneride monumendi juures paikneval ülemisel tiigil nägi projekt ette tiigi puhastamise setetest ja selle keskele kividest istutusala (saare) rajamise. Nii tiigi nõlvadele kui ka keskele rajatavale saarekesele istutatakse veelembeline taimestik. Taimed aitavad tagada tiigi veest aine eraldamist ja aitavad seeläbi kaasa vee puhastamisele. Samuti rajati tiigist liigse sademevee ärajuhtimiseks uus ülevoolutoru koos ülevoolukambri, mis võimaldab reguleerida tiigi veetas.

set. Kambri peale tuleb teenindusplatvorm, mida saab kasutada vaate nautimiseks.

Alumise tiigi tehtud tööde raames puhastati tiik setetest, veevahetuse paremaks tagamiseks paigaldatakse tiigi keskele kive, mis aeglustavad vee läbivoolu tiigis. Tiigi nõlvadele rajatakse haljastus ning vohava taimestiku ohjeldamiseks saavad tiigis elama kalad. Vee väljavoolule rajatakse ülevoolukamber, millele samuti paigaldatakse teenindusplatvorm. Kambris paigaldatakse andurid, mis jälgivad tiigivee kvaliteeti.

Selleks, et tiike veega varustada ja kuivendada mõisaparki, rajati pargi liigniiskele läänepoolsele alale 250-meetrine drenaažitorustik. Torustikku ja ülemist tiiki jääb ühendama kraav-veesilm, mis samuti rekonstrueeriti ja mille nõlv tehti laugemaks, et jalakäijad saaksid selles liikuda.

Alale istutatakse ca 1100 m² ulatuses haljastust ja seal saab olema ligi 4500 ühikut erinevaid püsikuid. See aitab kujundada mõisapargist veelgi kaunima keskkonna ning suurendada elurikkust. Mõisapargis toimuvaid töid viib läbi ATEMO OÜ ja töödega on kavas valmis saada maikuu keskel. Kokku on tööde maksumus 256 200 eurot. Töid rahastatakse BaltCF meetmest. Tööde ajal on osaliselt suletud Johan Laidoneri ja Maria Laidoneri jalgteed.

Taavi Valgmäe

ehitus- ja kommunaalosakonna juhataja

Uue üldplaneeringu teine eskiislahendus ootab tagasisidet. Foto: Allar Lehtsalu

Üldplaneering on avalikul väljapanekul

ÜLDPLANEERING Viimsi valla haldusterritooriumi üldplaneeringu II eskiislahenduse ja kesk-konnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek.

Merje Muiso

planeeringute osakonna juhataja

Vastavalt planeerimisseaduse § 82 lõikele 1 annab Viimsi vald teada, et 1. aprillist 30. aprillini 2025 toimub teistkordselt Viimsi valla haldusterritooriumi üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande (KSH) eelnõu avalik väljapanek. Eelmise aasta oktoobris toimunud avalikustamise järgselt on nii üldplaneeringu eskiislahendust kui ka KSH eelnõu parandatud ja täiendatud.

Planeeringulahendusega on võimalik tutvuda üldplaneeringu kaasmiskeskonnas (käivitub valla kodulehel ülaseras kiirviite "Üldplaneering" avamisel) <https://bit.ly/ViimsiUP> ja ka Viimsi valla kodulehel <https://www.viimsivald.ee/teenused/planeeringud/menetluses-uldplaneeringud> alates 1. aprillist. Dokumendiga on võimalik tutvuda ka Viimsi vallamajas ja Viimsi raamatukogus kohapeal. Arvamused ja ettepanekud teise eskiislahenduse ja KSH aruande eelnõu täiendamiseks on oodatud kogu avalikustamise aja vältel e-posti aadressil enderik.mand@viimsi.ee, info@viimsi.ee või postiaadressil Nelgi tee 1, Viimsi alevik, 74001 Harjumaa.

Üldplaneeringu koostamise eesmärk on valla territooriumi tasakaalustatud ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine, millest lähtudes on koostatud kogu

valla maakasutuse ja ehitustingimused. Võrreldes kehtiva üldplaneeringuga on uues üldplaneeringus selgemalt defineeritud maakasutuse tingimused ning asustuse laiendamisele on pandud selged piirid. Olulise aspektina on käsitletud Viimsi valla mereäärse ala ja metsaalade kujundamist kohalikeks puhkealadeks. Võrreldes esialgse üldplaneeringu eskiisiga on parandatud kaarti ja sõnastusi, täpsustatud termineid ja maakasutuse juhtotstarbeid ning püütud leida kompromisse valla arengu suunamisel. Viimsi rohealade – väärtuslike avamaastike ja metsade – kohaliku kaitse alla võtmist üldplaneeringuga ei plaanita.

Üldplaneeringu eskiislahenduse avalikule väljapanekule järgneb avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu 13. juunil 2025. Avaliku arutelu kellaaja ja toimumiskoha täpsustame hiljem.

Märts/aprill Viimsi Huvikeskuses

Üritused

- VAU! M365 Copilot (AI) praktiline töötuba! 14.03 kell 10.00
- Korrapärase töötuba lastele ja noortele 16.03 kell 14.00
- Tasuta seminar "Pettused ja nende ennetamine – ekspertide pilgu läbi" 25.03 kell 18.30
- Fotokursus „Kõik pildistavad!“ 25.03 kell 19.00
- Tantsuõhtu "Naistepäevakuu trall" 28.03 kell 19.00

Etendused / kontsert

- Etendus "Lumevangis" 14.03 kell 19.00
- Tasuta kontsert "Mu rõõm on lihtne ja hea" 15.03 kell 18.00
- Lastelavastus "Mia saladus" 04.04 kell 11.00
- Komöödia "Rollimäng" 18.04 kell 19.00
- Lauludega armastuslugu "Minu noor naine" 27.04 kell 19.00

Näitused

Rahvusvaheline kassinäitus 22. – 23. märtsil

Näitus "Saar, mis jääb südamesse" avatud 28. märtsini

Rein Mägari akvarellide näitus avatud 4. aprillini

Koolivaheaja linnalaagrid

- K-Pop kevadine linnalaager 14. – 16.04 kell 10–16
- Tekstiili taaskasutusala loovuslaager koolilastele 14. – 15.04 kell 10.00

Muu

Doonoripäev 15.04 kell 14.30–18.30

Viimsi Huvikeskus
Nelgi tee 1, Viimsi
Tel. 6 028 838
viimsi@huvikeskus.ee

VIIMSI TEADUSKOOL

KUTSUB:

FIRST LEGO LEAGUE

EESTI

FINAALVÕISTLUS

29.-30.MÄRTS

VIIMSI ARTIUM

SUBMERGED

RoboTika

Viimsi Artium

Lähiaastatel kasvab Viimsi valla MÄNGU-VÄLJAKUTE võrgustik

MÄNGUVÄLJAKUD Viimsi valla mänguväljakute arv kasvab lähiaastatel ligi kümne erineva mänguväljaku ja tegevusala võrra. Tänavu valmiv Tammede pargi vaba aja ala kujuneb ajaloo suurimaks investeeringuks mänguväljakute valdkonnas.

Alar Mik

abivallavanem

Pool miljonit eurot laste rõõmuks

Viimsi vald on viimastel aastatel teinud märkimisväärsed investeeringuid laste ja perede vaba aja veetmise võimalustesse. 2025. aasta alguse seisuga rõõmustab meie kogukonda 30 mänguväljakut – 29 poolsaarel ja üks Prangli saarel. See tähendab, et viimase viie aastaga on lisandunud kuus uut mänguväljakut, pakkudes üha rohkematele lastele võimalust kodule lähedal mängida ja aktiivselt aega veeta.

Paralleelselt uute mänguväljakute rajamisega on rekonstrueeritud olemasolevaid. Nii on suuremad investeeringud olnud Prangli saare ja Kuldkinga mänguväljaku ehitus, Rannakaare mänguväljaku rekonstrueerimine, Nürme tee mängu- ja spordiväljaku rekonstrueerimine, Pähklimänni spordi- ja mänguväljaku ehitus, aga ka medalseiklusradade-väljakute ja Rohuneeme vaba aja veetmise ja rekreatsiooniala ehitus.

Vald on viimasel viiel aastal püüdnud mänguväljakute arendamisse ligi pool miljonit eurot. See summa hõlmab nii uute väljakute ehitamist, olemasolevate rekonstrueerimist kui ka pidevat elementide hooldust ja täiendamist. Võib öelda, et see on investeering

meie laste rõõmu, tervise ja arengu heaks.

Uued mänguväljakud rikastavad valla puhkealasid Viimsi mänguväljakute võrgustik täienes hiljuti Haabneemes asuva Kivila pargi tänapäevase mängualaga. Kuue elemendiga väljak kutsub lapsi seiklema ronimispiramiidil ning pakub vanematele mugavat puhkevõimalust lesimispinkidel. Looduslähedase lahendusena on lisatud ka turnimisvõimalused puupalkidel, mis sobituvad hästi ümbritseva keskkonnaga. Pargi haljastus täieneb kevadeks, muutes ala veelgi atraktiivsemaks.

Peatselt valmib ametlikult uus mänguväljak ka Pringi külas Vaarika haljakul. Kaheksa elemendiga mänguala pakub lastele mitmekülgseid tegevusi – kiikumist ronimiseni ning batuudil hüppamiseni.

Mõlemad mänguväljakud on rajatud halduslepingute alusel, mis on heaks näiteks avaliku ja erasektori koostööst. Selliste lepingutega suunab vald arendajaid panustama lisaks tavapärasele tehnotaristule ka kogukonna elukvaliteeti. See aitab tagada, et detailplaneeringute elluviimisega tekivad valla eri piirkondadesse vajalikud puhke- ja mänguvõimalused.

Seitse uut mänguväljakut tulekul

Viimsi peresid rõõmustab kindlasti uudis, et lähiaastatel lisandub

Pringi külas asuva Vaarika haljaku mänguväljaku ehitustööd 2024. aasta lõpus. Foto: Alar Mik

Olemasolevate mänguväljakute paiknemise kaart Viimsi poolsaarel. **ROHELINE** tähistab valmimisel olevaid mänguväljakuid, **SININE** tähistab halduslepingute alusel rajatavaid mänguväljakuid, **PUNANE** tähistab Tammede pargi mänguväljakut ja vaba aja veetmise alasid. Kaart: Maa- ja Ruumi-amet, VAAL infosüsteem

valla eri piirkondadesse veel seitse uut mänguväljakut. Need rajatakse paralleelselt planeeringute elluviimisega, kus halduslepingutega on arendajad võtnud endale kohustuse panustada kohaliku elukeskkonna arendamisse.

Kõik uued mänguväljakud saavad olema omanäolised ja hästi läbimõeldud – igasse asukohta tuleb haljastus, mugavad istumiskohad ja muu vajalik taristu.

Esimesena peaks uus mänguväljak valmima Metsakastis juba sel aastal. Ülejäänud kuus mänguväljakut rajatakse järk-järgult kuni 2028. aastani, tulenevalt lepingus toodud tähtajast. Kõik valmivad väljakud antakse koos maa-alaga valla omandisse, mis tähendab, et need jäävad püsivalt kogukonna kasutusse.

Seeläbi muutub Viimsi veelgi peresõbralikumaks. Iga uus mänguväljak tähendab lastele uut põnevat avastamispaika ja peredele meeldivat kohtumispaika oma kodukoha lähedal.

Tammede park toob põneva mänguala

Viimsi saab sel aastal uue ja põneva vaba aja veetmise koha – Tammede pargi, mille südameks kujuneb mitmekülgne mängu- ja tegevusala. Pargi keskosa alad pakuvad vaba aja veetmise võimalusi vanematele lastele, aga ka eri vanuses inimestele. Park jaguneb neljaks tegevusalaks:

- mänguväljak kutsub ronima 11-meetrisele piramiidile, proovile saab end panna suurtel kiikedel ja turnimislinnakus ning katsetada oskusi tasakaalurajal või lihtsalt puhata võrkkiigel;
 - spordiala pakub treenimisrõõmu kümnel väljõuseadmel ja treeningpingil, lisaks saab proovida slackline'i ja harjutada poomidel;
 - õppemängude ala viib põnevale avastusretkele – füüsilisi nähtusi (heli, varjud, optika jms) tutvustavad erinevad seadmed, mitmed õppeaiad ja planeetide rada aitavad keskonda ning maailma laiemalt mõista;
 - digimängude ala kutsub proovile panema oma kiirust ja reaktsiooni moodsate lahendustega.
- Kõik need alad põimuvad omavahel loomulikult läbi Tammede pargi keskosa, luues ühtse terviku, kus on põnev aega veeta nii

Seitse uut mänguväljakut

Halduslepingutega on lähiaastatel kavandatud järgmiste vaba aja alade ja mänguväljakute rajamine:

- **Ägrumäe küla**
 - Metstildri haljaku vaba aja väljak (kolm elementi, teed, pingid)
 - Käbilinnu haljaku mänguväljak (kolm elementi, teed, pingid)
- **Lubja küla**
 - Ale tee 2 mänguväljak (viis elementi, pingid, haljastus)
 - Põldmarja mänguväljak (kümme elementi koostöös vallaga, haljastus, teed)
- **Pärnamäe küla**
 - Muinasküla mänguväljak (viis elementi, pingid)
- **Metsakasti küla**
 - Jaanilille haljaku mänguväljak (kuus elementi, pingid, haljastus)
- **Laiaküla küla**
 - Vahtrasalu haljaku mänguväljak (neli elementi, tee, pingid)

lastel, noortel kui ka täiskasvanutel. Loodan, et sellest kujuneb koht, kus mäng kohtub õppimisega, liikumine seiklustega ning teadmised lõbuga.

Mänguväljakute kavandamine

Vallal on kavas jätkata sel aastal Muuga küla keskel asuva haljak-mänguväljaku projektiga. Soovime

kavandada Muuga küla mänguväljakule juurde erinevad mängu- ja spordialad ning kujundada seeläbi Muuga haljakust kogukonnale täisväärtuslik vaba aja veetmise koht.

Ka väärselt rajatav Tammede park areneb edasi – järgmistes etappides lisandub sinna mitmesuguseid õppe- ja mängualasid. Samuti ei unusta me olemasolevaid mänguväljakuid, mis saavad tulevastel aastatel eri piirkondades täiendust uute mänguelementidega, et hoida lastele tegevused põnevad ja vaheldusrikkad.

Kolme töös oleva planeeringuga on pikemas perspektiivis kavas näha ette aktiivse vaba aja veetmise alad Haabneeme rand (kalatööstuse lõigule), Ägrumäe ja Pringi küla piirkonda. Need alad pakuvad kaugemas tulevikus nii sportmängude võimalusi kui ka muid aktiivseid tegevusi.

Viimsi – mäng ja liikumine igal sammul

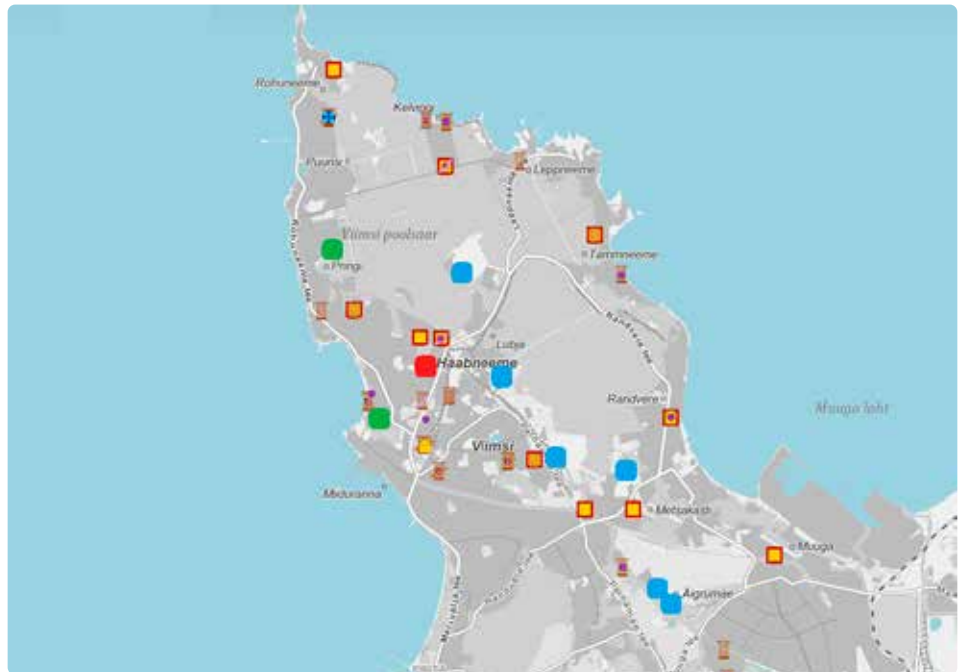
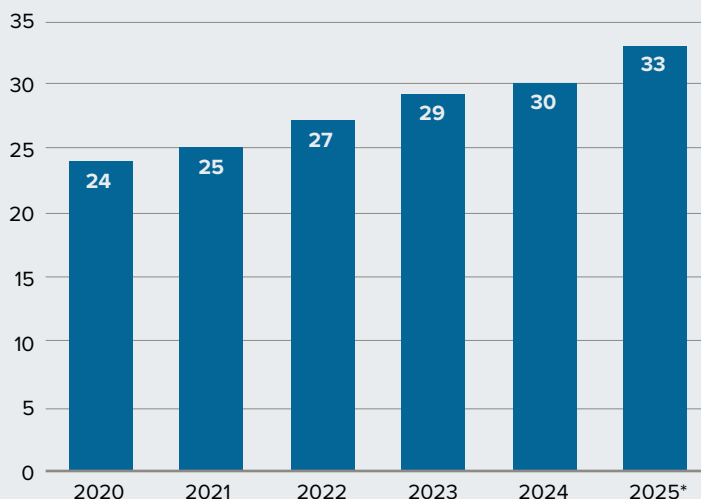
Viimsi valla mänguväljakute võrgustik kasvab jõudsalt. Peatselt valmiva Vaarika haljaku mänguväljaku ja Tammede pargi mängu- ja tegevusalaga tõuseb valla avalike mänguväljakute arv 32-ni. See pole aga kaugeltki lõplik number – lähiaastatel lisandub veel seitse uut mänguväljakut ning olemasolevaid täiendatakse ja uuendatakse pidevalt.

Rõõmustav on see, et lisaks valla hallatavatele mänguväljakutele rikastavad meie vaba aja veetmise võimalusi korteriühistute rajatud mängualad, mis on sageli avatud kõigile huvilistele. Aitäh teile, et võimaldate neid kogukonnal kasutada! Samuti on viimsilaste kasutuses mitukümmend spordiplatsi ja -väljakut, mis pakuvad võimalusi aktiivseks ajaveetmiseks igas vanuses inimestele.

Iga küla ja alevik pakub omanäolist mängu- ja spordikogemust. See muudab Viimsis liikumise põnevaks avastusretkeks – ühel päeval võib ronida Haabneemes, teisel korral avastada Pringi mänguväljakuid ning kolmandal päeval suunduda matkale Randverre või Muugale. Kergliiklusteede ja metsaradade võrgustik seob kõik need põnevad kohad ühtseks tervikuks, luues tõelise “mängulise teekonna” läbi kogu valla.

Nii kujuneb valla igapäevatööna Viimsist üha enam koht, kus mäng, liikumine ja aktiivne eluviis on loomulik osa meie igapäevaelust, meie elukeskkonnast – olgu sa siis väike või suur, üks või perega teel. Tore-dat mängimist!

VALLA MÄNGUVÄLJAKUTE ARVU MUUTUS AASTATEL 2020–2025 (*aasta 2025 sisaldab käesoleval aastal valmivaid väljakuid).

Valmisid Viimsi valla näitel ligniini põhineva asfaltkatte rakendusuringud

INNOVATSIOON Tallinna tehnikaülikooli teadlased Karli Kontson ja Kristjan Lill teedeehituse ja geodeesia uurimisrühmast tutvustasid Viimsi valla-valitsusele rakendusuringut, mis koostati valla poolt avaliku sektori innomeetmesse esitatud projekti “Kohalikust toormest ligniini baasil jätkusuutlike süsinikuneutraalsete asfaltteekatendite väljatöötamine ja rakendamine Viimsi valla näitel” raames.

Alar Mik
abivallavanem

Viimsi vald on koostöös riigikantseleiga algatanud ambitsioonika projekti, mille eesmärk on vähendada kasvahoonegaaside heitkoguseid ja leida lahendusi kohalikul toormel põhineva ligniini jätkusuutlike süsinikuneutraalsete sõiduteede asfaltteekatendite väljatöötamiseks. Projekt keskendub bituumeni osalisele asendamisele biogeenset päritolu ligniiniga. Projekti esimene etapp on rakendusuringute koostamine ning teine etapp on seotud ehitustöödega. Tehnikaülikooli esindaja Karli Kontson tutvustas, et projekti strateegiliseks eesmärgiks oli süsinikuneutraalse asfaldisegu välja-töötamine ning selle katsetamine kinnitamaks selle omaduste sobivust, vastupidavust ja kasutatavust meie kliimas.

Kolm rakendusuringut

Projekti raames viidi läbi Eesti tingimustesse optimaalse ligniini sisaldusega asfaldi retsepti rakendusuring, mis jaotub kolmeks eraldi osaks:

- asfaltsegude CO₂-jalajälje arvutusmetoodika väljatöötamine;
- Eesti tingimustesse optimaalse ligniini sisaldusega asfaltsegude väljatöötamine ning vastavad katsed;
- Viimsi katselõigu asfaltsegude retseptidele, tootmisele, transpordile ja paigaldamisele nõuete koostamine.

Rakendusuringute tulemused annavad tervikliku pildi ligniini potentsiaalset asfaltsegudes ja pakuvad praktilisi lahendusi selle rakendamiseks Eesti teedehituses.

Uuringu I osa: asfaltsegude CO₂-jalajälje arvutusmetoodika väljatöötamine

Asfaltsegu CO₂-jalajäljest annab tootmine umbes 50%, täitematerjalid 25% ja bituumen 25%. Kõnealune osa pakub ülevaadet, kuidas hinnata asfaltsegude keskkonnamõju ja kuidas ligniini kasutamine võib aidata saavutada süsinikneutraalseid teekattelahendusi.

Asfaltsegude tootmine on ressursi- ja energiamahukas protsess, mis emiteerib keskkonda umbes 30–50 kg CO₂ ekvivalenti ühe tonni toodetud asfaltsegu kohta. Ühe ruutmeetri ühekihilise asfaltkatte rajamiseks kulub olenevalt kihi paksusest 0,1–0,15 tonni asfaltsegu. Üks suurimaid keskkonnajala-

jälje tekitajaid on bituumen – nafta rafineerimisest saadav sideaine, mis võib vaatamata väikesele osakaalule asfaltsegu koostises moodustada ca 50% lähtematerjalide emissioonidest ja 25% asfaltsegude koguemissioonidest tehase väravas. Uuringu I osa eesmärk oli välja töötada metoodika, kuidas arvutada asfaltsegude süsiniku jalajälge.

Keskkonnamõju hindamine

Uuringu I osas toodud keskkonnamõju hindamine põhineb elutsükli analüüsil (Life Cycle Analysis – LCA), mis on rahvusvaheliselt tunnustatud meetod toodete keskkonnamõju hindamiseks. Asfaltsegude puhul kasutati nn hällist väravani (*cradle to gate*) lähenemist, mis arvestab lähtematerjalide tootmist ning nende transporti tehasesse ja asfaltsegu tootmisprotsessi. Arvutustes keskenduti globaalse soojenemise potentsiaalile (GWP), mida mõeldetakse CO₂ ekvivalentides.

Ligniini kasutamine asfaltsegudes pakub märkimisväärset keskkonnakasu eelkõige järgnevaid aspekte arvestades:

1. ligniin on biogeenset päritolu materjal, mis seob oma elutsükli jooksul süsinikku;
 2. analüüsitud toote Lignova Crude ligniini GWP on –1968 kg CO₂ ekv/tonn, mis tähendab, et see on süsinikku siduv materjal;
 3. ligniini saab kasutada osaliselt bituumeni asendajana, vähendades fossiilse päritoluga (mitte taastuvate) materjalide kasutust.
- Uuringu I osa tõi välja ka erinevaid potentsiaalseid meetmeid süsinikneutraalsuse saavutamiseks, kuid ei andnud veel konkreetseid soovitusi nende rakendamise osas. Nendeks meetmeteks on näiteks bioõli kasutamine, sooja asfaltsegu tehnoloogia (WMA), ringlusse võetava asfaldi kasutamine ning biokütuste kasutamine tootmisprotsessis.

Uuringu II osa: Eesti tingimustesse optimaalse ligniini sisaldusega asfaltsegude väljatöötamine

Uuringu teine osa keskendus nii ligniini omaduste uurimisele kui ka ligniini sisalduse mõju uurimisele asfaltsegude omadustele. “Siin oli mahukam osa laboritööl, kus kokku valmistati ja katsetati laboratoorselt 49 erinevat asfaltsegu retsepti,” illustreeris Kontson tööde mahut. Segamine ja katsetamine teostati AS-i Teede Tehnokeskuse labori poolt. Uuriti ligniini sisalduse mõju asfaldi omadustele, ligniini lisamise järjekorra mõju lõppomadustele, erinevaid bituumeni marke, lisandite mõju ja seejuures kontrolliti erinevaid füüsikalisi omadusi.

Üheks ligniini sisaldava asfaldi paigaldamise tingimuseks on enne katse lõigule asfaltsegu paigaldamist sooritada demopaigaldus, kus töö teostaja peab muu hulgas hindama, mis paigaldustemperatuur on kõnealuste segude jaoks sobiv. Fotol asfaldi paigaldustööd Reinu teel. Foto: Alar Mik

Ligniini doseerimine ja asfaldi tootmine

Laboratoorselt väljatöötatud retseptide paikapidavust kontrolliti ka reaalsetes tingimustes Tariston AS-i Harkus asuvas asfalditehases. Uuringus analüüsiti nelja erinevat võimalust ligniini doseerimiseks:

1. käsitsi doseerimine otse segistisse,
2. doseerimine lisandite doseerimisliiniga,
3. doseerimine ringlusse võetud asfaldi doseerimisliiniga,
4. doseerimine asfaldi koostises kasutatava filleri doseerimisliiniga.

Katsetootmisel jäi valik ringlusse võetud asfaldi doseerimisliini kasuks, kuid täheledata, et see meetod on tundlik ilmastikuoludele (sademed, tuul). Tulevikus oleks optimaalsem ligniini eelnev granuleerimine või pakendamine väiksemateks kogusteks (5–10 kg). Katsetootmisel selgus, et ligniiniga asfaltsegud on tundlikud kõrgetele tootmistemperatuuridele. Uuringuga antakse soovitus jääda tootmistemperatuuridega alla 165°C. Temperatuuridel üle 180°C võib ligniin laguneda, mis omakorda mõjutab negatiivselt ka asfaltsegu omadusi. SMA ja AC8 surf segudega oli katsetootmisel rohkem seadistamist.

Asfaldiretseptid ja nende CO₂-jalajälje

Uuringu käigus töötati välja neli erinevat tüüpi asfaltsegu: SMA 12, AC 16 surf, AC 8 surf ja AC 16 base. Koik väljatöötatud segud vastavad Eestis kehtivatele nõuetele ja sobivad Viimsisse rajatavatel katselõikudel kasutamiseks.

Katsete tulemused näitasid, et segude poorsused ja veepüsivused jäävad nõutud piiridesse. Sõltuvalt asfaltsegust on sideaine maksimaalne asenduse määr ligniiniga vahemikus 20–30%. Katsetootmine viidi läbi Tariston AS-i asfalditehases.

Uuringus väljatöötatud retseptidega on saavutatud asfaltsegude süsinikneutraalsus. Kui tootmisel kasutada lisaks fossiilse maagaasi asemel biometaan (biogaasi), oleks asfaltsegude süsinikjalajälge asfalditehase väravas saavutada ligikaudu määraga –10 kg CO₂-ekvivalenti ühe toodetud tonni kohta.

“Uuringu koosseisus valminud aruande juures on esitatud 40% asenduse määraga bituumeni ja ligniini segu jäikust iseloomustavad

Rakendusuringud ja nende lisad

- **Osa I:** Asfaltsegude CO₂-jalajälje arvutusmetoodika – <https://bit.ly/43nW2bK>
- **Osa II:** Eesti tingimustesse optimaalse ligniini sisaldusega asfaldi retsepti rakendusuring – <https://bit.ly/3XqphHm>
- **Osa III:** Nõuded Viimsi katselõigu segude tootmisele, transpordile ja paigaldamisele – <https://bit.ly/41qWmnK>
- **Rohkem infot** leiad Viimsi valla kodulehelt – <https://bit.ly/ligniiniprojekt>

katsete tulemused, mis näitavad, et isegi sellise kõrge ligniini sisalduse juures jäi jäikust kontrollima bituumen. Kuigi 40% ligniini lisamine muutis bituumeni veidi jäigemaks, oli see muutus märkimisväärselt väike, arvestades ligniini suurt osakaalu,” tõi Kontson välja.

Katsed kinnitasid eesmärgi saavutamist

Kuigi laboratoorselt katsetati asfaltsegusid, milles bituumen oli ka kuni 40% ulatuses asendatud ligniiniga, leiti, et sedavõrd kõrgete sisalduste juures hakkab kasvama risk, et asfaltsegud ei osutu ekspluatatsioonis vastupidavaks. Sõltuvalt retseptist jäi lõplik ligniini kasutusmäär vahemikku 24% kuni 28% sideainest.

Labori katsete tulemusel nähtus, et ligniinita ja ligniiniga bituumeni vananemise võrdlemisel ei omanud ligniin mõju bituumenile.

Eraldi pöörati tähelepanu ka libedusetõrjel kasutatava soola mõju ligniiniga valmistatud asfaltsegudele. Selleks teostati ligniinita ja ligniiniga asfaltsegudest valmistatud proovikehadega 14 külmumis-sulamistsükli ning hinnati selle tulemusel proovikeha pinnalt eralduva materjali osakaalu. Ka siin ei avaldanud ligniin negatiivselt mõju. Täiendavalt võrreldi tavatingimustes ja 14 päeva soolvees hoiustatud proovikehade lõhestus-tõmbetugevusi. Ka see ei toonud esile ligniini negatiivset mõju asfaltsegule.

Kristjan Lill tõi kokkuvõttes välja, et ligniini kasutamine bituumeni osalise asendajana on tehniliselt teostatav ja keskkonnasäästlik lahendus, ka on ligniiniga asfaltsegude omadused võrreldavad tava-

liste asfaltsegudega, kuid nende keskkonnajalajälge on oluliselt väiksem. “Projektiga püstitatud eesmärk – töötada välja süsinikuneutraalne asfaldisegu – saavutati,” võttis Lill kokku.

Viimsi peatänav kui teenäitaja

Viimsi valla keskkuses asuva Randvere tee rekonstrueerimisprojekt, kus osa peatänavast saab ligniinil põhineva asfaltkatte (lõigul Ravi tee kuni Heki tee), on kindlasti oluline samm keskkonnasõbraliku infrastruktuuri suunas. See projekt aitab demonstreerida innovaatilise ja keskkonnasõbraliku tehnoloogia praktilist rakendust ning seeläbi vähendada teedehituse süsinikjalajälge. Samuti luuakse seeläbi realse liiklusega pilootala, et saada teadmisi ja seiretulemusi tulevasteks projektideks.

5 aastat seiret

Viimsi vald on alustanud ehitustööde riigihankega, mille järgi peaksid peatänavale ehitustööd valmima sügiseks. Rakendusuringu III osa sisaldabki soovitusi katse lõigu asfaldi tootmisele ja paigaldamisele. Väga oluline on järgida vastava juhise suuniseid ja käitlemisnõudeid.

Kuna tegemist on katselõiguga, siis sisaldab ehitushange põhjalikumat kvaliteeditagamise programmi ning pärast ehitust monitooritakse minimaalselt viis aastat tee seisundit. Selliselt on võimalik anda hinnang, kuidas uuringus väljatöötatud segud toimivad realses keskkonnas. Monitooringu raames teostatakse teekatte seisundimõõtmisi, kus muu hulgas hinnatakse pragude teket, roobaste arengut jms.

Pärast katselõigu valmimist koondab Tallinna tehnikaülikooli meeskond kõik teadmised kokku ning koostab ligniiniga asfaltsegude valmistamise kohta juhendmaterjali. Samuti esitletakse uuringus saadud tulemusi erinevatel avalikel üritustel.

Süsinikuneutraalne asfalt toetab Eesti liikumist kliimanetraalsuse, aga ka puhtama elukeskkonna suunas. Projekti viiakse ellu Euroopa Liidu kaasrahastusel.

PROJEKT: Kohalikust toormest ligniini baasil jätkusuutlike süsinikuneutraalsete asfaltteekatendite väljatöötamine ja rakendamine Viimsi valla näitel

- **Projekti kestvus:** 18 kuud, millele lisandub pikaajaline asfaldi omaduste seire
- **Projekti eelarve:** 1,55 miljonit eurot
- **Projekti etapid:** uuringute etapp; ehitamise etapp; seire etapp
- **Projekti kaasrahastab:** Euroopa Liit
- **Innomeedet koordineerib:** Riigikantselei
- **Projekti partnerid:** Transpordiamet, Eesti Taristuehituse Liit

Treener SIRLI TANILOO:

Nia on liikumistechnika, mille mõju peab ise kogema

UNIKAALNE VÕIMALUS Möödunud aastal Viimsisse kolinud rahvusvahelise sertifikaadiga treener Sirli Taniloo alustab 14. märtsil Nia treeningutega, mis toimuvad igal reedel kell 18.30 Foruse spordiklubis..

Heiko Leesment

avalike suhete osakonna juhataja

Kuidas jõudsite Nia liikumistechnikani ja mis teid selle juures köitis?

Jõudsin keha ja närvisüsteemi koostööd toetava Nia juurde kümme aastat tagasi. Olles terve elu alati tantsinud ja tantsutrennides käinud, katsetasin ühel suvel uusi tantsutrenne, mis silma jäid, ja jõudsin niimoodi ka Nia trenni. Nias võlus mind esmalt trennis kasutatav muusika, mis oli väga tasakaalustatud mõnus segu maailmamuusika eri stiilidest, Aafrika spirituaalsest muusikast joogaliku meelerahu ja kaasaegse džässmuusikani välja. Ja sealt edasi võlus mind trenni lihtne tantsuline ülesehitus, kus sammud tundusid nii kehaomased ja õiged. Ja see tõstetud lõdvestunud olek, mis pärast trenni valdas! Armusin Niasse esimesest trennisaaits tehtud sammust alates – täielikult ja sügavuti. Nia lihtsalt mõjub nii inspireeriva, ainulaadse ja unikaalsena, trennimuusika paneb hinge helisema, paljajalu ja mõtestatud tantsimine tundub kehale ja meeltele nii lihtne, loomulik, õige ja tervendav. Eriti võlus mind tookord ja võib siia maani Nia terviklik lähenemine kehale ja meeltele, kus kogu väljatöötatud liikumistechnika baseerub tugeval kogemuspõhisel teoorial. See helge ja sügav äratundmine esimeses Nia trennis on nüüdseks kasvanud mitmeaastaseks niatreeneri kogemuseks. Olen hetkel ainuke aktiivselt tegutsev Nia treener Eestis, seega on viimsilastel praegu tõeliselt unikaalne võimalus saada osa nia kogemusest. Olen omandanud Nia rahvusvahelistel treenerite tasemekoolitustel valge, rohelise, sinise ja pruuni vöö (Nia õpetajate tasemekoolituses on kokku viis vööd, lisaks on veel olemas must vöö). Minu Nia trennid on tempokad ja hoogsad, samas energaetiliselt laetud ja tasakaalustavad. Üks minu armas niataja Piret ütles kunagi minu trenni kohta järgmist: “Tänane trenn oli väga innustav! Imestasin, kui kiirelt lendasin jal-

rattal kohale, et saaks ainult üle hulga aja tantsida – väga vabastav tunne kehas ja hinges. Suured tänud, et naisi inspireerid oma keha liigutama nii loomoomasel moel ja hea tunnetusega muusika saatel!”

Kellele see liikumistechnika kõige paremini sobida võiks ja kellele sellest kasu on?

Nia sobib tantsulembestele naistele ja meestele, sest trenn on enamjaolt hoogne ja tantsuline. Me ei õpi Nias trennikavasid pähe ja ei pea tundma tihti tantsutrennidele omast sammude päheõppimise survet või rongist mahajäämise tunnet, kui trennikord peaks vahele jääma. Nia pakub hästi palju kordusi ja lubab täiesti vabalt liikuda ka nii, kuidas “keha parajasti tahab ja oskab”, et sealt edasi liikuda täiesti omas tempos selle poole, mis “Nia tarkuse kohaselt on kehale parim ja füsioloogiliselt õigeim”. Mehed ei pea seda trenni sugugi kartma, sest maailmas on Nias väga palju meestreenereid ja trennis kasutame palju ka jõudu ja häält ning treenime tugevust. Mul on igas senises trennikohas olnud tunnis ka mehi, seega julgustan mehi tulema, kas või oma naiste kaasameelitusel, kui ükski on veidi kõhe. Niast on eriti kasu teadlikule liikumissõbrale, kes soovib oma keha tervendada ja tõmmata energaetika mõnusasse õigesse balanssi. Trennis toimuv pingutus on nii märkamatult, et tundub, nagu lõdvestusid pidevalt, mis on minu meelest ühe trenni puhul üks imeline asi! Ei märkagi, kui oled trimmis ja tuunitud, aga oled! Ja kõigile niatajatele luban, et sa hakkad väga nautima paljajalu tantsimist, sest füsioloogiliselt on kehale nii kõige turvalisem – ei ole ohtu vigastustele ja tekib hea kehatunnetus. Nia aitab saada oma kehaga sõbraks, üleni!

Milline üks Nia treening välja näeb ja kuivõrd füüsiliselt koormav see on?

Treening kestab 75 minutit, alustame hästi rahuliku meditatiivse

Viimsilastest
Nia treener
Sirli Taniloo
Foto: Terje Atonen

belt, aga kindlalt. Trennikavasid tohivad luua ainult suure kogemusega Nia musta vöö treenerid, see tagab trenni iga liigutuse usaldusväärsuse ja tõhususe. Niatreening on üllatavalt tõhus, koormust antakse justkui mänguliselt ja märkamatu, aga mõju on trenni lõppedes väga tuntu. See on ainuke trenn, mis näiteks mind ennast paneb päriselt higitama. Kusjuures niat tehes ei tundu see trenn sugugi koormav, vaid isegi nagu liiga *chill*. Nia on kuidagi nii ainulaadne liikumistechnika, et selle mõju peab ise kogema, et aru saada, kui hea see on!

Kui kaua olete Viimsis elanud ja mis Teid Viimsi puhul kõige rohkem köidab?

Kolisin Tallinnast Viimsisse eelmise aasta augustis. Teadsin, et vajan väga mere lähedust ja rahulikku loodust enda ümber ja seda ma olen siin elades ka saanud. Mulle meeldib väga, et elan küll linnale nii lähedal, aga samas olen juba justkui maal, looduses, rahus ja vaikus. Seda soovisingi oma uuel kodul, et ümberringi oleks loodus, rahu, vaikus ja oleksin eemal linnakärast ning närvilisest kiirustamisest, mida linnas on tihti tunda.

Olin väga meeldivalt üllatunud Viimsisse kolides, et bussijuhid ja kassapidajad poes on siin naeratavad ja sõbralikud ning inimesed ütlevad mõõda jalutades või bussipeatuses üksteisele tere. Nii südantsoojendav ja teistmoodi, võrreldes linnaeluga! Ja ma väga naudin Viimsi aktiivset seltsielu ja kogukonnatunnet, mida see loob. Nii armas, et vald korraldab oma inimestele palju tasuta sündmusi eri tähtpäevade puhul. Kohe saabudes tervitasid mind Haabneeme ranna reedeõhtused filminäitamised ja ran-nabaaris tantsimise võimalus. Ja augusti lõpus oli nii armas muinastulede öö tähistamise tasuta kontsert Viimsi vabaõhumuuseumis. Ja neid toredaid sündmusi jagub veel ja veel.

Olen nii tänulik, et otsustasin siia elama kolida, lähedale oma perele ja emale.

häälestusega, mis toob tõhusalt argisest rapsimisest välja, trennisaa-li kohale, oma keha tunnetamise ja märkamise juurde. Sealt edasi on tunniajane treeningukava, mis algab rahuliku liikumisega, kulgeb aktiivse ja tantsulisenä ning lõpus on taas rahulikumat harjutused põrandal või püsti. Nia trenni tehakse paljajalu, mitmete hingamis-, pingutus- ja lõdvestustehnikatega, vahel sekka mängulisi vabatantsu suitsakaid ja lõbusaid hääletegemisi. Nia treeningukavad on hästi läbimõeldud ja välja timmitud toetama sinu keha parimal võimalikul moel, lee-

hea teada

Holistiline liikumistechnika Nia

■ Nia on holistiline liikumistechnika, mis sisaldab tantsulisi, idamaade võitluskunstide ja keha ravivate tehnikate elemente. Ühest tehnikast teise liigutakse paljajalu ja mõnusa ning vaheldusrikka muusika saatel. Sügav joogalik hingamine teeb selle füüsiliselt intensiivse, aga kehasõbraliku treeningu tõhusaks, mõjudes nii kehale, meelele kui ka energaetikale. Põimides ida ja lääne liikumistechnikaid, võimaldab Nia osalejatel tulla liikuma ja liigutama täiesti omalt tasemelt. Nia ei eelda mingit laadi ettevalmistust ega sobivust, ei vanuse, kehakaalu, eelduste, võimete ega soo osas. Nia on lühend ingliskeelsest väljendist *neuromuscular integrative action*, mis tõlkes on keha ja närvide koostööd toetav treening. Nia hõlmab järgmisi liikumise tehnikaid: tants (moodne tants, džässants, Isadora Duncani tants); idamaade võitluskunstid (tai chi, aikido, taekwondo) ja keha ravivad tehnikad (jooga, Alexanderi tehnika, Feldenkreis tehnika). Nia vabastab kehapingeid läbi samaaegse pingutuse ja lõdvestuse, hoides aktiivsena kogu keha kõik liigesed. Liigete liigutamine on Nia tarkuse kohaselt hea tervise ja toonuse võti. Nia tõstab energiat, tuunib füüsilist keha ja timmib energaetika paika. Tunnist lahkudes on meel rõõmus, rahunenud ja tasakaalus, aga keha on ergas ja valmis tegutsema. Nia kohta saab pikemalt lugeda www.niaaesti.ee või www.nianow.com.

Viimsi teaduskool osales õppevisiidil Bodøsse

ÕPPEREIS Meie teaduskool osales veebruari lõpus Eesti teadushuvihariduse liidu korraldatud õppevisiidil Norras asuvasse Bodø linna.

Kadri Saluri
Viimsi teaduskooli direktor

Viimsi teaduskool on alates kooli asutamisest 2022. aastal kuulnud Eesti Teadushuvihariduse liitu (TEAHU), mis koondab organisatsioone ja inimesi, kes tegelevad loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia (LTT) huvihariduse ja -tegevuse valdkonnas, ning arendab Eesti loodus-, täppisteaduste ja tehnoloogia valdkonda. Muuseas edendatakse rahvusvahelist koostööd ja nende üheks partneriks on Norra organisatsioon FIRST Scandinavia.

FIRST Scandinavia on 2000. aastal Bodøsse asustatud organisatsioon, mille eesmärk on pakkuda lastele ja noortele positiivseid õpikogemusi loodusteaduste, matemaatika ja tehnoloogia vallas, suurendades huvi teadushuvihariduse vastu. FIRST Scandinavia arendab innovaatilisi kontseptsioone noorte õppijate toetamiseks, olles tänaseks kaasanud ligi 700 000 õppijat. FIRST Scandinavia fookus on arendada FIRST LEGO League võistlusi otsepartnerluses LEGOga ning Newtoni tubade kontseptsiooni.

Koostöö Norra organisatsiooniga sai eestlastel alguse 2012. aastal, kui Eesti liitus rahvusvahelise FIRST LEGO League areeniga.

“FIRST Scandinavia on FIRST LEGO League partnerite hulgas väga suure kaliibriga tegija, kes on üles ehitanud tõhusa võrgustiku üle Skandinaavia ning nende poole vaatasime meie Eestist alt üles, sest meil oli neilt palju õppida. 2016. aastal kutsusid nad FIRST LEGO League rahvusvahelisi partnereid Bodøsse külla ning tutvustasid Newtoni õpilaborite kontsepti-

siooni,” kirjeldab TEAHU juhatuse esimees Heilo Altin.

Kooliõpilased õpivad Newtoni tubades

Värskeim projekt Norraga sisaldas TEAHU liikmete külastust Norrasse Bodø linna, et tutvuda kohaliku tasandi teadushuviharidusega ning selle integreerimisega üldharidusse. Õppevisiidil Bodøsse leidis aset 24.–26. veebruaril ning seal osales Eestist 45-liikmeline delegatsioon. Visiidi käigus tutvustati mitmeid olulisi teemasid nagu FIRST Scandinavia organisatsioon, Newtoni ja FIRST LEGO League'i kontseptsioonid, hariduskultuur, kohalik lõhetööstus ning majanduslikud perspektiivid Norras.

Newtoni süsteem on terviklik haridusprogramm, kus juhendajateks on entusiastlikud ja professionaalselt kvalifitseeritud Newtoni õpetajad. Õpe toimub Newtoni toas (Newton Rooms) – spetsiaalses ruumis, mis on loodud omavalitsuse põhiselt ja on kasutamiseks kõigile kohalikele üldhariduskoolidele.

FIRST LEGO League sari tutvustab läbi rahvusvaheliste legorobotika võistluste loodusteadusi, tehnoloogiat, inseneriteadusi ja

Eesti delegatsioon
Norra partneritega Newtoni Gildeskåli lõhekeskuses.
Foto: FIRST Scandinavia

matemaatikat 4–16-aastastele lastele lõbusa ja põneva praktilise õppe kaudu. Tegevused inspireerivad noori katsetama ning robotika abil oma kriitilist mõtlemist, kodeerimis- ja disainioskusi arendama.

Viimsi teaduskooli robotikagrupid osalevad samuti siseriiklikul FIRST LEGO League'i võistlustel. Kusjuures robotikaõpetaja Kelly on aastaid aidanud võistlusi kaaskorraldada ja tegutseb sageli päevajuhina.

Õppevisiidi kõrghetked

Õppevisiidil algas kohtumisega Bodø linnapea Odd Emil Ingebrigtseniga, kes põgusalt tutvustas linna, piirkonda, kohalikke väärtusi ning katsumusi. FIRST Scandinavia esindajad viisid läbi korraliku koolituse tutvustamiseks oma tegevusi ning kaht peamist hariduskontseptsiooni.

Õppevisiidil leidsid TEAHU liikmed üksteiselt õppimiseks inspiratsiooni.

Teisel päeval külastati lõhe uurimiskeskust, tehast ning Newtoni Gildeskåli lõhekeskust. Kolmas päev viis delegatsiooni FIRST Scandinavia peakontoris ning St. Eysteini kooli, kus mõlemas said TEAHU esindajad osaleda Newtoni programmides ning tegeleda võistlusrobotikaga.

“Kõige meeldejäävamad olid nähtud kohad ja asutused. Teisel päeval külastati merd mööda lõhefarmi ning töötlemistehast ning merefarminduse teemalist Newtoni õppelaborit. Sama väärtuslikuks tuleb kindlasti pidada õhtusöögilaua taga peetud vestluseid õpetajate endi ja võõrustajatega,” ütleb Heilo Altin.

Huvitava tähelepanekuna võiks välja tuua Norras avastatud kohalikest lõhekasvatuste tööstusjäätmest valmistatud ehted, tekstiilitooted ning muud esemed, mida said külalised soetada Gildeskåli lõhekeskuses ning kohalikes poodides.

Eriskummalised loodusnähud

Looduskeskkond Põhja-Norras on üpris erinev Eestist. Rikkalik saarestik moodustab imetlusväärse

vaatepildi ning saarteni jõudmiseks kasutab kohalik elanikkond praame, väikelaevu ja kummipaate. Väiksemate saarte vahel on sageli vee madaluse tõttu ka sillad. Eesti delegaadid said õppevisiidi teisel päeval osa erinevatest transpordiviisidest, sest enamjaolt lõhekeskustesse ning uurimisjaamadesse maad mööda liikuda pole võimalik.

Ohutusele pannakse suurt rõhku, mistõttu igal külalisel on kohustus kogu mereliiklemise vältel kanda isiklikku turvavarustust ning igasse lõheasutusse lähenedes desinfitseerida jalatsid spetsiaalsetes anumates.

TEAHU liikmed viidi tutvuma Saltstraumeni väinaga, kus on öigel ajahetkel maailma üks tugevamaid geoloogilisi, loodetest ja tormituultest tingitud hoovuseid. Põhja-Norras on sage virmaliste kohtamine, ka TEAHU delegaadid said osa kohalikust päikesetuulte dirigeeritud värvide mängust.

Välisviidid on alati inspireerivad

Õppevisiidil leidsid TEAHU liikmed üksteiselt õppimiseks inspiratsiooni. Võõras keskkonnas viibimine toob tõenäoliselt uut hingamist ka väga kogenud ning haritud kasvatajatele, olgu nad tegevad õpetaja, koolijuhi või poliitikakorraldajana.

“TEAHU peamised tähelepanekud õppevisiidil olid selle kohta, kuidas FIRST Scandinavia on suutnud üles ehitada toimiva võrgustiku ning kaasanud Newtoni õpilaborite loomisesse kohalikud omavalitsused ja ettevõtted. See on mudel, milles antakse omand kohalikele omavalitsustele ning koolid kasutavad laborit ühe klassiga terve päeva. Newton on levinud ka teistesse riikidesse Euroopas ja väljaspool. Eestis on samuti õppelaborid, mis on väga heal tasemel, aga Norras on üles ehitatud süsteem. See tagab ühtse koordineerimise, moodulite arenduse, õpetajate koolituse ning pakub kõikidele õpilastele ligipääsu kvaliteetsele teadusharidusele,” selgitab TEAHU juht.

Tagasiteel idanes Viimsi teaduskoolil ühisprojekti idee koos õpetajate ühenduste koostöökoja esindajaga arendada riiklikul tasandil vaimse tervise toetamise ning kiusamise ennetamise süsteemi teadushuvihariduse näitel, kaasates Robokaru robotikakooli, Puh-

Lisalugemist

- Eesti Teadushuvihariduse Liit: <https://teadushuvi.ee/>
- FIRST LEGO League Eesti: <https://www.firstlegoleague.ee/>
- FIRST Scandinavia: <https://www.firstscandinavia.org/>
- Newtoni kontseptsioon: <https://newtonroom.com/>
- Gildeskåli lõhekeskus: <https://salmoncentergildesk.no/en/>

ta Vee teemaparki, Merkuuri mobiilseid tehnoloogialaboreid ja teisi partnereid. Viimsi teaduskoolile oli Bodø külastus mitutpidi viljakas ettevõtmine.

TEAHU koostöö norralastega jätkub

FIRST Scandinavia esindajad on märtsikuus saabumas külla Eesti teadushuviharidusega tutvuma ja seeläbi on eelduspärane, et teostub projekti eesmärk vahendada teadmisi ja parimaid praktikaid teaduse, tehnoloogia, inseneria ning matemaatikaga seotud haridusvaldkondade ning strateegiate arendamiseks. Norra delegatsiooni visiit hõlmab ka Viimsi teaduskooliga tutvumist.

Heilo Altini sõnul TEAHU käesoleva aasta suuremad tegevused hõlmavad üleriigilist kommunikatsiooni LTT valdkonna ning inseneride järelkasvu teemal. Jätkame uute huviringi juhendajate koolitamisega ning avame võistlustoetuste vooru. Samuti toimub aprillis LTT valdkonna konverents. FIRST LEGO League Eesti finaalo võistlus toimub sel aastal esmakordselt Viimsi teaduskooli ruumides ja Viimsi Artiumi suures saalis märtsikuu lõpus. FIRST LEGO League võistlustes kahjuks sel korral teaduskooli õppijad finaali ei jõudnud, aga küll nad teevad selle unistuse lähijal teoks.

FIRST LEGO League Eesti finaalo võistlus toimub 29. ja 30. märtsil Viimsi Artiumis. Pealtvaatajad on oodatud mõlemale võistluspäevale alates kella 10-st, osalemine neile on tasuta ja eelregistreerimiseta.

TEAHU ja FIRST Scandinavia vahelist koostööprojekti rahastavad EEA ja Norra toetusprogrammid.

Huvikeskuse inspireerivad lauluõpetajad

ÕPETAJAD Olles veel rahvusvahelise naistepäeva lummuses, räägime naistest, kes inspireerivad ja kujundavad tulevikku.

Kersti Bocicaut

Viimsi huvikeskuse turundusspetsialist

Viimsi huvikeskuses tegevad lauluõpetajad Ly Lumiste ja Hedi-Kai Pai on elavaks näiteks naise väest – nende hääled ei kõla ainult klassiruumis, vaid kajavad edasi südameis ja lauludes, mis meid kõiki ühendavad. Nad mitte ainult ei õpeta Viimsi noortele õiget hingamist ja täpset intonatsiooni, vaid juhatavad oma õpilasi ka muusika sügavamasse tähendusse – laulu tunnetamise ja hinge hoidmise kunsti.

Ly Lumiste – laul ja hing, mis juhatab lapsi muusika-maailma

Ly Lumiste on muusikaõpetaja, kelle pühendumus ja kirg on andnud paljudele lastele esimese tõuke laulmise ja muusikaarmastuse suunas. Tema karjäär lauluõpetajana sai alguse 2009. aastal ühes Viimsi eralasteaias, kus ta juba esimesel tööpäeval tundis, et lastega töötamine on tema kutsumus.

Erinevates Viimsi lasteaedades ja muusikastuudios kogemusi omandades on Lyl tänaseks ulatuslik teadmistepagas nii beebide kui ka suuremate lastega töötamiseks. Tänu lasteaias töötamise kogemusele on tema südamele eriti lähedased just lasteaiaelised lapsed.

Oma varajasi töökogemusi eralasteaiast meenutab Ly suure tänu-tundega: “Julgustati mõtlema kas-

tist välja – see muutis mind õpetajana palju julgemaks.”

Lisaks lasteaias muusikaõpetaja tööle on Ly viimastel aastatel hakanud vajaduspõhiselt tegema ka individuaalseid muusikateraapia kohtumisi.

Muusika kui elutee

Laulmine on olnud Ly Lumiste elu lahutamatu osa juba lapsepõlvest saadik. Kooliajal laulis ta erinevates koorides ja ansamblites, kuid tema lauljakarjäär sai hoo sisse pärast gümnaasiumi lõpetamist, kui tal avanes võimalus elada ja laulda pool aastat Jaapanis.

Hiljem liitus ta tütarlaste ansambliga Nightlight Duo, millele kirjutas laule tuntud ja tunnustatud helilooja Sven Lõhmus. “Minu ja Sveni koostöö jätkus ka pärast Nightlight Duot. Täna on olen juba üle kümne aasta laulnud oma kunagises lemmikbändis Mr. Happyman. Sveni muusika on mind alati könetanud ja kaasa laulma kutsunud,” meenutab Ly Lumiste.

Unistus sai teoks

Unistuste täitumiseks on vaja julgust ja tegutsemistahet ning just need omadused on viinud Ly oma eesmärkideni. Oma laulustuudio loomise unistus oli Lyl juba siis, kui ta asus pärast gümnaasiumi lõpetamist õppima Estonian Business Schooli ärijuhtimise erialale. 2018. aasta augustis sai see unistus teoks. Alguses tegutses laulustuudio erinevate lasteaedade ruumides, pakkudes vanematele mugavat võimalust oma lapsele huviring leida. Mõne aja möödudes leidis Ly

Ly Lumiste laululastega. Foto: Marika Ojanurme

oma stuudiole kindla kodu Viimsi huvikeskuses, kus see on tänaseks kasvanud suureks ja kokkuhoidvaks kogukonnaks.

Hedi-Kai Pai – kogenud lauluõpetaja ja muusika mentor

Hedi-Kai Pai on hinnatud lauluõpetaja ja hääleseadja, kelle panus Eesti muusikaharidusse on olnud märkimisväärne. Ta on üle 30 aasta tegelenud muusikaõpetusega ning juhendanud mitmeid tänaseks tuntud lauljaid ja pedagooge.

Hedi-Kai omandas muusikalise hariduse Tallinna muusikakesk-koolis klaveri erialal, seejärel õppis Viljandi kultuuriakadeemias rütmimuusikat ning Tallinna pedagoogikaülikoolis kasvatusteadusi. Oma magistriskraadi koolimuusika erialal omandas ta muusika- ja teatriakadeemias, lõpetades *cum laude*.

Hedi-Kai õpetajakarjäär sai alguse 1990. aastal, mil ta töötas erinevates Harjumaa koolides muusikaõpetajana. Pärast seda on ta juhendanud eelkooliealisi lapsi, õpetanud solfedžot ning tegutsenud laulueriala õpetaja ja kontsertmeistrina.

2002. aastal asutas Hedi-Kai muusikastuudio Cantabile, kust on sirgunud mitmed tuntud lauljad ja laulupedagoogid: Stefan Aira-

petjan, Eleryn Tiit, Kerli Kivilaan, Ranele Raudsoo, Maria Gertsjak, Marcella Emilie Soonik jpt.

Alates 2023. aastast on Hedi-Kai Viimsi valla elanik ning viib Viimsi huvikeskuses läbi nii grupi- kui ka soolotunde.

Panus muusikasse

Hedi-Kai on oma töö eest pälvinud mitmeid auhindu ja tunnustusi, sealhulgas Eesti Kultuurkapitali aastapreemia, helikunsti sihtkapitali pedagoogi tunnustuspree-mia ning alles hiljuti ka Valgetähe V klassi teenetemärgi. Ta on avaldanud mitmeid omaloominguliste lastelaulude kogumikke ning panustanud laste muusikalis-

arengusse ka omaloominguliste laulumängude kaudu.

Viimsi huvikeskusesse tulles tõi Hedi-Kai endaga kaasa aastatepikkuse kogemuse ja kirgliku pühendumuse noorte lauljate juhendamisele. Tema õpilased on edukalt esinenud konkurssidel nagu Viimsi Laululaps, Harjumaa Laululaps, Tähtede Lava ja Koolilaul, kinnitades tema õpetamiskoste kõrget taset.

“Muusika on midagi enam kui lihtsalt noodid ja meloodiad – see on hingeline kogemus, mis aitab meil end muusikas väljendada ning seeläbi maailma ja ennast mõista,” ütleb Hedi-Kai Pai, kelle juhendamisel sirguvad Viimsi laululastest tulevased muusikud ja enesekindlad esinejad.

Viimsi huvikeskuses on muusika olnud alati väga olulisel kohal. Lisaks laulmisele saab õppida pilimängu ja panna oskusi proovile Viimsi muusikaliteatris. Oleme väga uhked meie suurepärase juhendajate üle, kes naudivad oma tööd ja annavad oma panuse, et Viimsi lapsed saaksid oma lauluoskust arendada just koduvallas. Muusika paneb hinge helisema ja teeb meele rõõmsaks.

Hedi-Kai Pai president Alar Karisega. Foto: Priit Mürk

Huvikeskus ja Pilates Pluss kutsuvad noori treenima

REENING Kevad on kohe käes ning eksamiperiood pole enam kaugel. On teada-tuntud tõde, et kui keha on terve, on ka vaim värske ning õppetöö edeneb lüpsamalt. Just selleks, et noored saaksid hoida nii füüsilist kui ka vaimset vormi, alustab Viimsi huvikeskuses uus treeningprogramm Pilates Pluss NextGen.

Kersti Bocicaut

Viimsi huvikeskuse turundusspetsialist

Vestlesin Pilates Plussi tervisejuhi Terje Vainoga, kes jagas oma mõtteid noorte liikumisharjumuste ja treeningu olulisuse kohta. “Noorte elu on täis pingelisi hetki – kool, hobiaid, sotsiaalne elu – ning vahel jääb enda keha ja vaimu eest hoolitsemine tagaplaanile. Pilates Pluss NextGen aitab noortel oma keha paremini tunnetada, parandada rühti ning arendada nii füüsilist kui ka vaimset vastupidavust,” selgitas Terje.

Treeningud on üles ehitatud nii, et need pakuksid vaheldusrikkust ja võimaldaksid eneseüle-

tamist. “Pilates pole lihtsalt venitamine või lõdvestumine – see on süsteemne treening, mis tugevdab lihaseid, parandab tasakaalu ja keskendumisvõimet. Kui keha tunneb end hästi, on ka vaimul lihtsam keskenduda ja stressi taluda,” lisas Terje.

Mis treening on Pilates Pluss NextGen?

Pilates Pluss NextGen on spetsiaalselt noortele (14+) loodud dünaamiline treening, mis ühendab pilatese ja fitnessi. Tegemist on mitmekülgse matitreeninguga, kus kõik harjutused sooritatakse pilatese võtmes – eesmärgiga saavutada

heas toonuses lihased, parem rüht, liikuvus ja paindumus. Samuti paraneb keskendumisvõime, sest kõiki harjutusi tehakse teadlikult ja mõtestatult. Positiivsed muutused on märgata juba esimese kuu jooksul, kuid märksõnaks on “regulaarsus”. Et aga regulaarsus ja motivatsioon püsiks, siis Pilates Plussi treenerid oskavad muuta iga treeningu uueks kogemuseks.

Treeningus kasutatakse sageli erinevaid lisavahendeid: kummilinte, pilatese rõngaid (väike kaaskantav “jõumasin”), rulle, palle, kergemaid hantleid/veepudeleid jne. Trenn peab olema mitmekülgne ja huvitav!

Personaaltreener
Trynity Talas viib alates aprillist Viimsi huvikeskuses läbi Pilates Pluss NextGen treeninguid.
Foto: erakogu

Miks peaksid noored pilatesega tegelema ja kui tihti?

Tänapäeval veedetakse palju aega istudes – koolis, arvuti taga või telefonis. See võib põhjustada rühiprobleeme, selja- ja kaelavalusid ning üldist lihaskõrkkust.

Istumine ei ole iseenesest halb ja ei muutu probleemiks, kui kehale pakutakse piisavat ja regulaarset koormust. Pilates aitab tugevdada kere- ja süvalihaseid ning aja jooksul õpitakse automaatselt ka ise oma kehaasendit märkama ja korrigeerima.

Rõõm on näha, et tervist ja head enesetunnet on hakanud noored rohkem väärtustama ja pilates on muutunud nende hulgas väga populaarseks. Lihastreeningut peaks tegema vähemalt 3 korda nädalas, see on ka Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) soovitus.

Kas Pilates Pluss NextGen sobib kõigile noortele?

Kindlasti! Tegemist on treeninguga, mis sobib igas vormis ja tase-mel noortele. See ei nõua eelnevat sportlikku tausta ning harjutusi saab kohandada vastavalt igäi-he võimetele ja vajadustele. Grupid on piisavalt väikesed, et treener jõuaks

ka personaalselt tähelepanu pöörata ning nõu anda.

Kas see treening aitab ka stressi ja ärevuse vastu?

Suurepäraselt, sest pilates on enamat kui lihtsalt keheline treening – see on ka vaimne praktika. Harjutuste sooritamisel keskendutakse 100% iseendale, ühildades teadliku hingamise sujuvate liigutustega. See on treening, kus stressil ja ärevusel ei ole peagi enam kohta. Pärast treeningut antakse sageli tagasisidet, kuidas energiat tuli juurde, samas on mõnus rahutunne sees, sest inimene on vaimselt ja füüsiliselt tasakaalus

■ **Treeningud toimuvad** alates aprillist Viimsi Artiumi treeningusaalis.

■ **Treeninguid viib läbi** litsentseeritud rahvusvaheline personaaltreener Trynity Talas. Särasilmine Trinity ootab kõiki huvilisi uut treeningut proovima, sest esimene treening on tasuta!

■ **Lisainfo:** huvikeskus.ee/huviringid.

Viimsi rahvamuusikud teel suurele peole

HAKKAME SÄTTIMA Käesolevas loos tutvustame kolme omanäolist ja erilist rahvamuusikakollektiivi: rahvamuusikaansambel Pirita, Viimsi muusikakooli kandleansambel ja Jurmala '73.

Kärt Radik
Viimsi Teataja
kaasautor

Viimsi muusikakooli kandleansambel annab endast kõik, et jõuda suurele peole

Kandleansambel loodi muusikakoolis 2016. aastal, kui kandle eriala esimese lennu õpilased olid jõudnud 4. klassi ning algasid ansambelitunnid. Juba ülejärneval aastal võeti osa XXVII laulupeo "Minu arm" raames toimunud rahvamuusikapeost. "Meie koosseis on muutuv olenevalt õpilaste arvust. Käesoleval aastal on meil vaid kolm liiget ja mina juhendajana mängin ka kaasa. Selle aasta koosseisu teeb eriliseks see, et ansambelis mängib väga tubli teise klassi õpilane – tavaliselt alustatakse ansamblimängu 3. või 4. klassis," räägib juhendaja, kelle sõnusi harjutatakse hoogsalt juba sügisest ja viimast kuud käib tõsisem ettevalmistus ettemänguks.

Pillimäng ei ole tõsine töö, aegajalt juhtub ka väga palju lõbusat. "Meenub lõbus seik jaanuarikuu üldproovist, kus pillipeo solist Martin Arak hakkas "Sooma polka" ajal kaasa laulma ja lapsed ei saanud naeru pidama just sellepärast, et ettenähtud ongi, et kõik mängijad laulavad kaasa – ilma sõnadeta, vaid häälikutega. Seda nalja saab näha 4. juulil Vabaduse väljakul rahvamuusikapeol."

Laura sõnul on tänavune pidu kindlasti suur väljakutse just noortekollektiividele, kuna toimub üldlaulupidu ja eelistatakse täiskasvanute kollektiive. "Kandle liigi repertuaar on sel aastal väga tehniline ja lastele peab lugusid lihtsustama või partiid ära jagama. An-

name endast parima, et saaksime peole," sõnab Laura Lindpere.

Viimsi rahvakultuuri seltsi ansambel Pirita on pärit ikka Viimsist

Rahvamuusikaansambel alustas tegevust 42 aastat tagasi Pirita lilekasvatuse näidissovhoosis, mille ruumes tegutseb täna vallavalitsus ja Viimsi huvikeskus.

"Sovhoosi katlakütja oli kontrabassimängija, kes hakkas peale käima, et teeme ansambli. Sellest mõttest rääkis kultuuriosakonna juhataja Raivo Metsale ja ametiühingu esimees Eino Pedanikule. Edasi pühendasime asjasse ka sovhoosi juhtkonna ja rääkisime asjast Leo Tedremäega, kes kiitis mõtte heaks. Tutvuste kaudu leidsime uuele ansambli juhendajaks Heldur Vaabeli," räägib rahvamuusikaansambli Pirita liige Anne Vahemäe, kes on üks ansambli asutajatest. Ansambli esimene esinemine oli 1984. aastal kolme palaga Lubja mäel sovhoosi jaanitulel. Aegade jooksul on muusikud vahetunud, kuid ansambel tegutseb edasi.

Pirita eripäraks on see, et lisaks akordionile, viiulitele, mandoliinile ja kontrabassile mängitakse ka kannelt ja lokupilli. Neid viimaseid igas ansambelis ei ole.

"Repertuaar on meil lai – mängime seatud rahvamuusikat, rahvuslikku muusikat ja muid tuntud laule. Esinemise kavad sätime kokku nii, et kontsert oleks mitmekesine, arvestaks tähtpäevi ja soovijad saaksid tantsida või kaasa laulda. Väga lähedad on meil olnud laste-aedades ja kooli algklassides tehtud rahvamuusika ja rahvapillide tutvustamised," kirjeldab Anne.

Pirita on alati osalenud Harju maakonna rahvamuusikapidudel,

Ülesrivistunud Pirita koosseis. Foto: erakogu

Kandleansambli liikmed annavad veel viimast kuud oma sooritusel lihvi. Foto: erakogu

kus on tulnud ette ka lõbusaid juhtumeid. Põhilised segajad välitüritustel on olnud tuul ja vihm. Kuresaare merepäeval oli nii suur tuul, et rahvatantsijate kaabud veeresid mööda muru ja noodid koos noodipuldiga lendasid pikali. Viuldajad ei suutnud poognaid vastu pilli suruda. Mõnikord tuleb kannel enne esinemist kotti tagasi pakkida, sest selle keeled ei või tilkagi vett saada.

Ansambli nimi Pirita on vahetevahel tekitanud naljakat segadust. "Arvatakse, et oleme seotud Pirita linnaosaga, mitte Viimsi vallaga. Laulupeo aastal lühiajaliselt olnud vallavanem tervitas laululaval rongkäigus saabuval Viimsi kollektiivile. Kui tuli järjekord meid tervitada, ütles ta mikrofoni, et mis kuramuse rahvamuusikaansambel Pirita, teadvustamata, et oleme ka Viimsist."

Selle aasta rahvamuusikapeoks on neil vaja selgeks õppida neli lugu. Suurimaks väljakutseks on läbida konkurss, et osaleda peol ja marssida rongkäigus, kus on käidud alates 1985. aastast. Ansambli tegemisi saab jälgida Facebookis.

Sõprusest sündinud Jurmala '73

Kõik ansambli Jurmala '73 liikmed on pärit Viimsist, kuid kooslus sai alguse hoopis 2000. aastal ühest sõpruskonnast improviseeritud mängimisest Metskülas Läänemaal ehk et sel sügisel tähistatakse juba 25. juubelit.

"Algselt olime kahekesi – mina mängisin viiulit ja Tiit Blaati karmoškati. Esimesel aastal olime nimetud, aga kuna järgmisel aastal

korraldasime Metsküla rahvamuusika külarahvale avaliku kontserdi, siis oli vaja kuulutusele nime. Esimesena jäi mul silma Jürmalas välja antud suvaline koolituse sertifikaat. Ütlesin, et pange Jurmala ja kuna tundus veel, et mingi ilus aastanumber võiks ka nime järel olla, palusin lisada '73," ütleb üks ansambli asutajatest Timmo Võõsa.

Mõne aja pärast lisandus põhituumikuse Marek Tamm, kes mängib vastavalt tujule kõiki muid pilli – valdavalt mandoliini ja kitarri, vahel ka torupilli. "Aastate jooksul on meiega koos erinevatel esinemistel mänginud mitmed muusikud erinevatel pillidel ukulelest, pesulaust kuni basskitarri ja trummikomplektini välja," ütleb Timmo, kes ise mängib bändis viiulit.

Jurmala '73 esineb igal pool, kus vähegi tuju. Pea igal aastal astutakse üles Viljandi folgil, aga on esinenud ka välismaal. Kaks liiget olid veebruaris Šveitsis laskesuusatamise MM-il muusikaliselt reklaami tegemas 2027. aastal Otepääl toimuvale laskesuusatamise MM-ile.

"Suvisel pillipeol osaleme neljakesi ja et seltsis oleks segasem ning rohkem pillirühmi kaetud, siis ettemängule läheme koos Viimsi ja Pirita kapellidega. Eelmise pillipeo repertuaariga võrreldes on osad lood parajad pähklikud, aga küll me nad läbi närimise," ütleb Timmo, kelle kõrval kuuluvad bändi koosseisu veel Tiit Blaati ja Anne Muldme (karmoška) ning Marek Tamm (mandoliin ja kitarri).

Jurmala '73: peamine on, et muusika oleks rahvalik. Foto: erakogu

KOHTUMISÕHTU
Külaliseks on kirjanik, tekstilooja ja maailmarändur

Lauri Räpp

Eesti Raamatu Aasta 2025

Teisipäeval, 25. märtsil kell 18 Viimsi raamatukogus

Sissepääs vabalt!

LISAINFO
WWW.VIIMSIRAAMATUKOGU.EE

ARLET PALMISTE
JUTUSTAB

SUUMANI SASSIST

Eesti Raamatu Aasta 2025

LOEME SASSI LUULET
KUULAME SASSI ÕE HELMI
SENI AVALDAMATA MÄLESTUSI
(HÄÄL - HELINA RENOLD)
VAATAME SASSI MAALILOOMINGUT

Neljapäev, 20. märts, kell 18:00
VIIMSIRAAMATUKOGU

TASUTA!

KOGUKONNA INSPIRATSIOONIOHTU

KUIDAS VALMISTUDA ERINEVATEKS KRIISISTSENAARIUMITEKS?

VIIMSIRAAMATUKOGU

18. MÄRTS
KELL 18:00

TUULI RÄIM

MARKUS ROSIN

REGISTREERI
OSALEMINE SIIN

Meie vaimset tervist turgutavad mitmed teenusepakkujad

HEAOLU Eelmises Viimsi Teatajas alustasime 2024. aasta vaimse tervise teenuse pakkujate ülevaate andmisega. Hea uudis on see, et projektipõhiselt sai vaimse tervise tuge projektipõhistelt teenusepakkujatel pea 300 viimsilast.

Silva Sildmaa

rahvatervise
peaspetsialist

Riikliku meetme käigus oli terve eelmise aasta vältel võimalik registreeruda tasuta loovteraapiateenustele ja osaleda iganädalastel individuaal- või grupiteraapia seanssidel, tänu millele sai abi ligi 90 inimest vanuses 3–55 eluaastat.

Viimsi teraapiakeskuse sõnul pööratakse nende keskusesse ennekõike laste ja noortega, kuigi keskus on loodud tegelikult kõigile. Noorema vanuserühma seas on peamisteks pöördumiste põhjuseks just arengulised eripärad: kõnehäired ning aktiivsus- ja tähelepanuhäirest tingitud mured. Teismelised on pigem kimpus meeleoluhäirete ning seeläbi suhetest ja koolist eemaldumisega, samuti esineb käitumiskursusi või enesevigastamist. Enamjaolt peitub pöördumise põhjuse taga last igapäevaselt ümbritsev mitte-toetav keskkond – koolikiusamine, kodune ebastabiilne olukord vms.

Kahjuks tõusid teraapiakeskuses just aastavahetuse eel esile perevägivaldajuhtumid. Vägivaldsetest kodudest saabub erakeskuse individuaalteenustele järjest enam lapsi ja noori. See on teistpidi positiivne, sest enam ei jääda oma murega üksi – pööratakse julgemini lastekaitse, kes omakorda suunab lapsi sobivatele teenustele.

Koostöövõrgustiku loomise olulisus

Üheks suureks lisaväärtuseks käesoleva toetusmeetme puhul on kindlasti ka koostöövõrgustiku laienemine ja tugevnemine. Loovteraapiate seansid ei ole vaid individuaalsed protsessid – mõnele osalejale pakkusid need lisaks teraapiaseanssidele ka uusi kontakte ja lisainfot, et oma terviseteele eduks jätkata. Lisaks toimus aktiivsem suhtlus kohalike koolide ja lasteaedadega. Teraapiakeskuse inimeste sõnul teeb hinge seest eriti soojaks, kui helistajaks on hoopiski muret või muutust märkav õpetaja või sotsiaalpedagoog, sest me kõik töötame ju sama lapse nimel.

Kohaliku tasandi vaimse tervise teenuste vajadus, eriti mis puudutab lapsi ja noori, on kindlasti palju kõrgem kui tegelike saabujate statistika. Kuid tänu taolise tasuta vaimse tervise teenuse olemasolule jõuab spetsialistideni kindlasti rohkem peresid või lapsi, kelleni abi ehk muudmoodi ei jõuaks või jõuaks liiga hilja. Ning kui kogukonna liikmed näevad, et nende vajadustega arvestatakse ja neile pakutakse kvaliteetset ning kättesaadavat tuge, suureneb ka usaldus kohalike vaimse tervise teenuste vastu.

Rprofessionaalne psühholoogiline abi noortele

Viimsi noortekeskuses pakuti noortele diakooniakeskuse vahendusel psühholoogilist nõustamist, mille käigus said psühholoogilist tuge ja juhenda-

Vaimse tervise hoidmine on oluline nii vanadele kui ka noortele. Foto: Viimsi teraapiakeskus

mist kokku poolsada noort. Teenuse eesmärk oli pakkuda noortele turvalist keskkonda, kus nad said rääkida oma muredest ja leida võimalikke lahendusi.

Noorte peamisteks väljakutseteks olid suhted eakaaslastega, ärevus ning identiteediga seotud küsimused. Samuti kerkisid esile koolieluga seotud teemad, sealhulgas kiusamine ja keskendumisraskused. Mõnedel juhtudel puudutasid mured ka peresuhteid, mille lahendamiseks kaasati vestlustesse ka pereliikmeid. Vajadusel suunati noored edasisele psühhiaatrilisele nõustamisele või soovitati pöörduda kooli tugimeeskonna poole, et leida sobivaim tugi kooliga seotud probleemide korral.

Viimsi noortekeskuse juhataja Ave-Liis Kivist ja keskuse noorsootöötajad tegid suurepäraselt tööd, pakkudes noortele toetavat ja usaldusväärset keskkonda. Nende panus aitas kaasa sellele, et noored said vajalikku abi ja tuge, et tulla toime oma igapäevaste väljakutsetega.

Perenõustamise teenus

Viimsi psühhiaatrikliinikus pakutav perenõustamine on oluline tugisammas neile, kes seisavad silmitsi keeruliste peresuhte, suhtlemisraskuste ja elumuutustega. Teenuse eesmärk on toetada peresid ja pakkuda neile praktilisi lahendusi, et aidata kaasa parematele suhetele nii paarisuhtes, vanemluses kui ka lahkuminekujärgses olukorras. Perenõustamisse pööratakse sageli partnerlussuhte probleemide, vanemlusega seotud murede ning laste ja teismelistega tekkinud väljakutsete tõttu.

“Üks sagedasemaid põhjuseid perenõustamise poole pöördumiseks on paarisuhtes tekkinud distants või konfliktid. Paljud paarid tajuvad, et nende omavaheline suhtlus on aja jooksul halvenenud – kas on tekkinud emotsionaalne kaugus või on suhtlus muutunud teravaks ja pidevale vastandumisele kalduvaks. Sellises olukorras aitab perenõustamine paremini mõista teineteise vajadusi, avada konstruktiivne dialoog ning õppida konfliktide lahendamise oskusi,” ütleb Elis Tenso Viimsi psühhiaatrikliinikust.

Samuti pöördus nõustamisele paar, kes on juba otsustanud lahku minna, kuid vajavad suuniseid, kuidas seda teha võimalikult teadlikult ja lapsekeskselt. Kuidas oma lahkuminekut lastele rääkida? Millal ja milliseid

detalle on oluline jagada? Kuidas korraldada lapse hooldusõigust ja jagada vastutust nii, et see oleks õiglane nii vanemate kui ka laste suhtes? Perenõustamine aitab vanematel leida tasakaalustatud lahendusi, mis toetavad nii laste heaolu kui ka vanemate enda rahuolu. Samuti pöörduvad nõustamisele juba lahku läinud vanemad, kes soovivad parandada suhtlust lapse teise vanemaga. Kui mõlemad pooled on motiveeritud, saab perenõustamine aidata leida konstruktiivseid koostööviise, mis toetavad lapse arengut ja heaolu. Siinkohal on oluline küsida, kas vanematevahelised kokkulepped on selged ja kas need arvestavad võrdsest nii laste kui ka vanemate vajadusi? Sageli on lahkuminekule järgnenud suusõnalised kokkulepped, mis praktikas ei toimi, mistõttu tunneb üks vanematest end liialt koormatuna.

“Kahjuks ei ole kõik vanemad võimalised omavahel rahumeelselt suhtlema. Kui lahku läinud partnerite vahel on palju pingeid ja vastasseisu, võib juhtuda, et perenõustamine ei suuda pakkuda vajalikku lahendust. Sellisel juhul võib olla vajalik perelepitus, mille eesmärk on sõlmida konkreetne ja toimiv kokkulepe, mida mõlemad vanemad austavad ja järgivad. Perelepitus aitab lahendada lapse hooldusõigusega seotud vaidlusi ja tagada lapsele stabiilse ning turvalise elukeskkonna,” ütleb kliiniku esindaja.

Elis Tenso sõnul otsiti perenõustamist tuge seoses laste käitumis- ja suhtlemisprobleemidega. Lapse eri arenguetappidel tekivad loomulikult uued väljakutsed – vanematel võib olla raske oma last mõista, temaga kontakti hoida või tema käitumisele sobivalt reageerida. Nõustamise käigus saavad vanemad teadmisi ja tööriistu, kuidas lapsega efektiivsemalt suhelda, konflikte ennetada ning suhet tugevdada.

Vanemad, kes soovivad teadlikumalt ja paremini oma laste kasvatamisega toime tulla, võivad leida tuge ka erinevatest vanemlusprogrammidest, näiteks “Imelised aastad”. Sellised programmid pakuvad praktilisi teadmisi piiride seadmisest, lapse arengu toetamisest ja emotsionaalsest reguleerimisest. Sageli on tõhus, kui perenõustamine toimub paralleelselt mõne praktilise koolitusega, kuna inimestevahelised suhted on mitmekihilised ja omavahel seotud.

“Näiteks mõjutab paarisuhte kvaliteet otseselt ka vanemlikku koostööd – kui vanemate omavaheline suhe on pingeline ja konfliktne, kajastub see ka lapse heaolus. Samamoodi võib vanemlusega seotud stress süvendada paarisuhte probleeme. Perenõustamise ülesanne on aidata peredel mõista ja muuta neid dünaamikaid, et tagada parem tasakaal ja toetavam keskkond kõigile pereliikmetele,” sõnas Tenso.

Kuigi alati ei pruugi nõustamine tuua hetkega lahendust, annab see siiski uue perspektiivi, teadlikkust ja tööriistu, mis aitavad pereliikmetel üksteist paremini mõista ning luua turvalisemaid ja rahuldust pakkuvaid suhteid. Peresuhte kvaliteet mõjutab iga pereliikme heaolu ning teadlikult tööd tehes on võimalik luua toetavam, mõistvam ja tasakaalukam peresüsteem.

FINANTSTEADLIKKUS

Hoiatus finantspettuste eest: kuidas end kaitsta ja teadlikkust tõsta?

Viimastel aastatel on finantspettuste arv märkimisväärselt kasvanud, mõjutades paljusid inimesi üle kogu Eesti. Petturitele kaotatud summad ulatuvad mõnekümnest eurost kümnete tuhandeteni. Parim kaitse on olla valvas, sest kaotatud raha tagasi saada on väga raske kui mitte võimatu.

Kelmuskuritegusid on 2025. aastal registreeritud 254, kahjusumma on kokku 1 874 493,53 eurot. Arvestades olukorda, kus paljud inimesed pettuse ohvriks langemisest politseid teavitanud ei ole, võib tegelik kahjusumma olla palju suurem. Endise SMITi juhi Ragner Paevere sõnul ei ole me keegi lõpuni kaitsnud: “Isegi kui tundub, et teema on tuttav ja minuga seda ei juhtu, on mitmeid näiteid, kuidas pettuse ohvriks sattuvad needki, kes peavad seda võimatuks.” Swedbanki Rahaasjade Teabekeskuse juht Mari-Liis Jääger rõhutab, et petukõned on Eestis väga levinud.

Skeeme, mida kasutatakse, on erinevaid. Levinuimad neist on loterii- ja päranduspettused, kus e-kirjaga teavitatakse suurest loteriivõidust või ootamatust pärandusest, aga ka investeerimispettused, kus küsitakse sissemakset ja andmeid ning lubatakse kiirelt suurt tulu. Oma “turg” on ka romantilistel pettustel, kus luuakse romantiline suhe ja ootamatult küsitakse rahalist abi. Kasutusel on ka eri meetoditega toimiv andmepüük, kus e-kirjade või sõnumite kaudu püütakse välja petta pangaparoole, krediitkaardi andmeid või muud isiklikku teavet, teeseldes usaldusväärseid asutusi.

Eestlased sattuvad ka veebi-poe pettuste ohvriks – peamiselt ei jõua selle puhul kaup kohale või ei vasta kirjeldusele. Levinud on ka kõned pangast, politseist ja teistest ametitest, milles meelitatakse välja pangakaardi andmeid. Levinud stsenaarium, mida kelmid kasutavad, on ka õnnetusse sattunud sugulane. Sellisel juhul enamasti helistaja nutab ja väidab, et temaga või inimese lähedasega on juhtunud õnnetus ning vaja on kiiresti rahalist abi. Levinud on ka SMS-pettused, mille käigus saadetakse võltsitud sõnumeid postipakkide saabumise ja sertifikaatide aegumise kohta.

Erinevaid petuskeeme on palju ja neid tuleb iga päevaga aina juurde. Kuna jätkub tehisintellekti areng, siis seda targemaks muutuvad ka petuskeemid ja seda raskemaks muutub nende tuvastamine.

Kuidas end kaitsta finantspettuste eest?

Ole valvas ootamatute pakkumiste suhtes ja kui saad teate ootamatu võidu, päranduse või investeerimisvõimaluse kohta, ole skeptiline ja kontrolli infot põhjalikult. Enne investeerimist uuri pakkuja tausta ja veendu, et tal on vastav tegevusluba. Finantsinspeksioon avaldab regulaarselt hoiatusteateid ettevõtetest, kellel puudub luba finantsteenuste pakkumiseks.

Ära avalda oma pangaparoole, krediitkaardi andmeid ega isiklikku teavet telefoni, e-kirja või sõnumi teel, kui sa pole kindel saatja usaldusväärsuses. Kui internetituvus hakkab raha küsima, ole ettevaatlik ja ära tee ülekandeid. Kui kahtlustad, et oled sattunud pettuse ohvriks, teavita sellest kohe pank ja politseid. Teavita lähedasi ja sõpru, et nad oleksid teadlikud võimalikest ohtudest ja oskaksid end paremini kaitsta.

Heidi Kirsimäe
Viimsi huvikeskuse juht

Pettuse ohvriks sattumist on võimalik ära hoida. Foto: erakogu

Osale seminaril “Pettused ja nende ennetamine – ekspertide pilgu läbi”

■ Kutsume teid osalema kahel tasuta seminaril, mis suurendavad inimeste teadlikkust pettuste teemal. Tegemist on Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor üliõpilaste heategevusprojektiga, mida korraldavad Heidi Kirsimäe, Getryn Martmaa, Diana Viktorova ja Katrina Lokustevski.

• **25. märtsil kell 18.30** Viimsi huvikeskuses esinevad Swedbanki Rahaasjade Teabekeskuse juht Mari-Liis Jääger, abipolitseinik Jaan Vaabel ja endine SMITi juht Ragner Paevere. Seminaril jagatakse praktilisi nõuandeid, kuidas end kaitsta finantspettuste eest, ning tuuakse näiteid elust enesest.

• **4. aprillil kell 11.00** räägivad Haabneeme päevakeskuses samal teemal veebipolitseinik Anna-Liisa Kreitsman ja Swedbanki finantskuritegude ennetamise juht Eero Ergma.

Palume oma osalusest teavitada telefonil 5648 0649 või e-kirjaga reet.aljas@viimsihoolekandekeskus.ee.

Seminar ja tugigrupp on kõigile tasuta! Kohapeal jagame tasuta infomaterjale.

Teated

Viimsi noormees debüteerib peaosas uues mängufilmis

■ 18. märtsist saab suure ekraani vahendusel kaasa elada Viimsi kooli 9. klassi õpilase Derek Leheste näitlejatööle filmi “Fränk” peaosas.

Uus mängufilm “Fränk”. Kaader filmist

Tõnis Pilli debüüt-mängufilm “Fränk” on toores ja kaasa-haarav lugu noorukist, kes eksleb elu pahupoolel, otsides pääseteed. Film jälgib 13-aastast Pauli, kes pärast koduvägivalla juhtumit satub võõrasse linna.

Püüdes leida kuuluvust ja kindlustunnet, teeb ta järjest riskantsemaid valikuid, mis viivad teda sügavamale tänavaelu keerisesse. See on lugu sellest, kuidas meid ümbritsevad ühiskondlikud ja perekondlikud probleemid mõjutavad noore inimese kasvamist ja kuidas juhuslikud kohtumised võivad muuta inimese elu. Peaosas Viimsi kooli 9. klassi õpilane Derek Leheste, temaga koos veel Oskar Seeman, Märt Pius, Priit Võigemast, Tiina Tauraitte jt.

Lisaks kodumaisele uuele mängufilmile on kinos ka lummas ja liigutav Pablo Larraíni lavastatud lugu maailmakuulsa soprani Maria Callase viimastest eluaastatest. See on intiimne portree ooperilegendist, kelle hiilgeajad on küll seljatanud, kuid kelle kirk ja tahe on jätkuvalt tallel. Nostalgilistes, 1970ndate pastelsetes toonides üles võetud teose peaosas särab Angelina Jolie, kes primadonna rolli jaoks harjutas laulmist, kehakeelt ja maneere pea kolmveerand aastat.

Reinhold Raag
kinosõber

Viimsi väarikate ülikoolis peab loengu Raul Rebane

■ Viimsi väarikate ülikooli järgmine kokkusaamine toimub 20. märtsil kell 14 Viimsi Artiumi suures saalis. Külalisesinejaks on sel korral kommunikatsiooniekspert Raul Rebane ning loengu teemaks “Ebatavaline märts”.

Raul Rebane (pildil) oli esimene, kes tutvustas Eesti avalikkusele infosõdade ja psühholoogiliste operatsioonide teooriat. Ta on kirjutanud sel teemal artikleid ja eestindanud raamatuid, esinenud kümnetel konverentsidel. Valges majas toimunud Trumpi-Zelensky kohtumist 28. veebruaril võib nimetada ajalooliseks konfliktiks. Mida see tähendab maailmale, meile ja Eestile? Rebane mõtestab praeguse aja poliitikat ning annab lootust ja inspiratsiooni, kuidas ennast ja oma rahvust selles olukorras kõige paremini kaitsta. Muide, suur tähtsus kogu loos on meelelahutusel. Kuidas? Sellest loengul kuuletegi.

Loeng on osalejatele tasuta ja oodatud on kõik huvilised vanuses 50+. Loengusse on võimalik registreerida kohapeal. Infot Viimsi väarikate ülikooli kohta jagab programmi koordinaator Kadri Sild (tel 602 8880, e-post kadri.sild@viimsi.ee).

Kadri Sild
programmi koordinaator

Viimsilane loeb ja külastab raamatukogu

RAAMATUD Viimsi raamatukogu on avatud seitse päeva nädalas. 2024. aastal külastas raamatukogu keskel läbi 700 inimest iga päev – suvekuudel veidi vähem, talveperioodil rohkemgi. See teeb rohkem kui 255 000 külastust aasta jooksul, laenutati 203 000 raamatut.

Katre Riisalu

Viimsi raamatukogu
direktor

Viimsi raamatukogus on üle 100 000 väljaande, sh saab arvutist lugeda ka maksumüüri taga olevaid artikleid. Registreeritud lugejaid on 20 920, neist lapsed 11%. Iga lugeja laenutas aastast keskmiselt 12 raamatut.

Aasta jooksul toimus raamatukogus pea 90 üritust, mida külastas kokku üle 3000 huvilise. Kohtuti kirjanike ja kultuuritegelastega (Doris Kareva, Madis

Jürgen, Epp Petrone, Sven Mikser, Urmas Vadi, Marianne Mikko, Katri Raik, Rein Raud, Tõnu Õnnepalu), koos käisid raamatu-, reisi- ja filmisõbrad ning toimusid kunstiajaloo loengud.

Lastele korraldati muinasjututunde ja lasteraamatute esitlusi, toimusid kohtumised kirjanikega (Janno Põldma, Jaanika Palm, Kätlin Kaldma, Ketlin Priilinn, Piret Raud). Populaarsed olid ja on Vimpsiku laupäevalõunased jutu- ja mängutunnid ning ühised meisterdamised.

Raamatukogus saab kasutada muusika- ja videostuudiot, õmblusmasinat, mängida lauamänge, kasutada arvuteid ja internetiteenust, siin on printimis-, skännimis- ja koopiategemise võimalus. Raamatukogu kasutatakse ka õppimise ja kaugtöö tegemise kohana. Iseteenindusautomaadis saab kiirelt ise oma raamatute laenutuse vormistada või tagastada laenutatut 24/7 ööses olevasse tagastuskasti.

Eelkoige aga tullakse raamatukokku

selleks, et endale head lugemist soetada. Mida viimsilased loevad? Ikka neid raamatuid, mis on populaarsed – ja mõnikord tuleb oma lugemiskorraldada oodata kaua. Eelmisel aastal enim laenutatud romaanid olid Sven Mikseri “Vareda”, Urmas Vadi “Kuu teine pool”, Olav Osolini “Kus lendab part” ja “Part lendab jälle”. Enim laenutatud autor on ootuspäraselt Andrus Kivirähk oma erinevate teostega. Tõlkekirjandusest on jätkuvalt populaarne Delia Owensi “Kus laulavad langustid”. Välisautoritelt loetakse palju krimkasid. Laenutusi mõjutab otseselt see, kui meedias teostest räägitakse. Näiteks on praegu järjekorras üle 80 inimese, et lugeda Urmas Vadi romaani “Kuu teine pool” ja Valerie Perrini “Lilledele värsket vett”.

Viimsi raamatukogu on üks ütlema ta mõnus koht, kus raamatute laenutamise kõrval ka kultuuriselt aega veeta, sõpradega kohtuda või vaikuses oma mõtteid koguda.

Lennart Meri mälestuskontserdil esineb Mari Jürjens bändiga

KONTSERT Laupäeval, 29. märtsil möödub 96 aastat president Lennart Meri sünnist. Sel õhtul kell 19 toimuvale mälestuskontserdil Viimsi Püha Jaakobi kirikus astub üles Mari Jürjens koos saatebändiga.

Heiko Leesment

avalike suhete
osakonna juhataja

Traditsiooniline mälestuskontsert on pühendatud Viimsi valla aukodaniku president Lennart Meri sünniaastapäevale. Õhtul peetakse kõnesid ja antakse üle president Lennart Meri preemiate võitjatele auhinnad. Seekordsele preemiakonkursile esitati

kokku 11 tööd, millest tunnustatakse kahes erinevas kategoorias: parim lõputöö ja lõputöö kavand.

Muusikalise elamusega kostitab Mari Jürjens (endise nimega Mari Pokinen) koos oma saatebändiga, kuhu kuuluvad Marti Tärn, Andre Maaker ja Aivar Surva. Laiemale avalikkusele on Mari muusika teada ja tuntud juba aastaid. Samas ei saa mööda minna olulisest tõigast, et möödunud aastal ilmunud albumiga “...aga samas...” noppis ta veidi aja eest Eesti muusikaauhindade galal nii aasta autorialbumi kui ka aasta naisartisti tiitli. Kontserdil kuuleb nii auhinna võitnud plaadi palasid kui ka tema varasemate lugude paremikke.

Lennart Meri mälestuskontserti korraldatakse Viimsi valla eestvedami-

Mari Jürjens. Foto: Merilin Mandel

sel alates 2009. aastast. 2014. aastast antakse koos Lennart Meri perekonnaga välja valla aukodaniku nimelist preemiat.

Viimsi valla lähiaja sündmuste kalender

Etendus

14. märtsil kell 19 Viimsi huvikeskuses etendus “Lumevangis”. Tasuline.
14. märtsil kell 19 Viimsi Artiumis Piip ja Tuut Teatri miisukal “Kassid”. Tasuline.
17., 18. ja 19. märtsil kell 11 Viimsi Artiumis Olav Ehala muusikal “Buratino”. Tasuline.

Kontsert

14. märtsil kell 19 Eesti sõjamuuseumis Viimsi Jazz: Sofia Rubina – Jason Hunter – Artis Boris. Tasuline.
15. märtsil kell 18 Viimsi huvikeskuses audiovisuaalne kontsert-etendus “Mu rõõm on lihtne ja hea”. Tasuta.
15. märtsil kell 19 Viimsi Artiumis Epplik/Võigemast/Koikson LIVE. Tasuline.
28. märtsil kell 19 Viimsi Artiumis Jäääär/inBoil. Tasuline.
29. märtsil kell 19 Viimsi Püha

Jaakobi kirikus president Lennart Meri 96. mälestuskontsert. Esineb Mari Jürjens koos Marti Tärni, Andre Maakeri ja Aivar Survaga. Tasuta.

Eakatele

14. märtsil kell 11 Haabneeme päevakeskuses kohvihommik külalisega. Külalane psühholoog Urve Uusberg. Tasuta.
14. märtsil kell 14 Eesti sõjamuuseumis emakeelepäev. Esinevad Oleg Pissarenko ja Guido Kangur. Tasuta.
14. märtsil kell 14.20 Viimsi kinos seenioride kinohommik “Maria”. Tasuline.
17. märtsil kell 17.30 Haabneeme päevakeskuses rahatarkuse klubi “Balti Börsi aktsiate võlu ja valu 2025. aasta kevadeks”. Tasuta.
19. märtsil kell 13 Randvere päevakeskuses kontsert “Tervitame saabuvat kevadet”. Esinevad Sandra ja sõbrad Koselt. Õnnitleme sünni-

päevalapsi. Tasuta.
20. märtsil kell 14 Viimsi Artiumis väarikate ülikooli loengu peab Raul Rebane. Tasuta.
21. märtsil kell 11 Haabneeme päevakeskuses raamatuklubi. Tasuta.
21. märtsil kell 14.20 Viimsi kinos seenioride kinohommik “Fränk” (NB! Peaosas Viimsi kooli õpilane). Tasuline.
25. märtsil kell 11 Haabneeme alevikus paastumaarjapäeva tähistamine. Pannkoogihommik valge rätiku ja korviga. Teavitusüritus pensionäridele tänaval. Tasuta.
26. märtsil kell 17 Haabneeme päevakeskuses tantsuõhtu Andrus Kalvetiga “Kevad, kevad”. Tasuta.
28. märtsil kell 11 Haabneeme päevakeskuses vaimse tervise hommik “Mälutreening ja robotika”. Tasuta.
28. märtsil kell 14.20 Viimsi kinos seenioride kinohommik dokumentaalfilmiga Toomas Hendrik Ilvesest (“Kikilipsuga mässaja”). Tasuline.

Lastele

15. märtsil kell 13 Viimsi raamatukogus Vimpsiku jutu- ja mängutund. Tasuta.

Koolitus

23. märtsil kell 10 Viimsi Artiumis seminar “Õnnelik laps”. Tasuline.
25. märtsil kell 18.30 Viimsi huvikeskuses seminar “Pettused ja nende ennetamine – ekspertide pilgu läbi”. Tasuta.
25. märtsil kell 19 Viimsi huvikeskuses fotokursus “Kõik pildistavad”. Tasuline.

Varia

18. märtsil kell 18 Viimsi huvikeskuses Viimsi Mälumäng 2025. Tasuline.
18. märtsil kell 19 Viimsi gümnaasiumis kogukonna inspiratsiooniõhtu. Tasuta.
20. märtsil kell 18 Viimsi raamatu-

kogus Arlet Palmiste loeng “Kunstnik ja luuletaja Suumani Sass”. Tasuta.
21. märtsil kell 22 Viimsi Artiumis peoõhtu TIKS. Tasuline.
22. märtsil kell 11.30 Viimsi Artiumis Viimsi visioonipäev. Tasuta.
28. märtsil kell 19 Viimsi huvikeskuses peoõhtu “Naistepäeva trall”. Tasuline.

Sport

22. märtsil Viimsi kooli spordikeskuses Eesti MV rull-iluuisutamise rühmakavades 2025. Tasuta.

Näitus

28. märtsini Viimsi huvikeskuses näitus “Saar, mis jääb südamesse”. Tasuta.
4. aprillini Viimsi huvikeskuses Rein Mägari akvarellide näitus. Tasuta.
22. märtsil kell 11 ja 23. märtsil kell 13 Viimsi huvikeskuses kassinäitus TICA Cat Show “Mickey Mouse Party”. Tasuline.

Tammneeme patarei – Eesti rannakaitsepatarei

MÄLESTIS Tammneeme rannakaitsepatarei või rahvasuus vahel ka Randvere patarei on mälestusmärk Eesti riigi ehitustehnilisest saavutusest.

Alar Mik
koduloolane

Tänaval päeval tähistab Tammneeme rannakaitsepatarei ala kultuurpärandidrikas maastik.

Patarei 17 jäi vaid plaaniks

Juba Vene tsaaririigi ajal asuti 1914. aastal Tammneeme kavandama rannakaitsepatareid. Tegu oli Peeper Suure merekindluses järjenumbrilist rannapatareiga nr 17. Patareisse oli planeeritud seada üles neli 8-tollist suurtükki, laskesektoritega Muuga lahele ja Prangli suunas. Tegemist oli võimalike desantide tokestamiseks mõeldud patareiga, mis kaitseks sõja korral tagalat. Need plaanid aga realiseeruda ei jõudnudki, sest algas I maailmasõda ning tekkis iseseisev Eesti riik.

Tammneeme patarei sünd

1920. aastate alguses muutus Tammneeme külla rannapatarei rajamise idee taas aktuaalseks. Nüüd kavandati kahe suurtükiga patareid asukohaga maal, mis asus Otsa talu kõrval Tammneeme ja Randvere küla vahelisel alal. 1920ndate keskel algasidki pärast maade soetamist tööd. Kahele 102 mm kahurile kaevati süvendid ning nendest idapoole rajati komandopunkt. Kahuritele, mis olid pärit vanalt tsariaegselt allveelaevalt, ehitati palkidest platvormid. Üks kahur kaalus 5,7 tonni ja kahuri raua pikkus oli 6,28 meetrit. Laskemoonana kasutati 20,3–22,7-kiloseid mürske, mille laskekiirus oli 6–15 lasku minutis. Kahuritest Randvere suunal asuvalle maaninale rajati rannapatarei sild.

Tööd said valmis 1927. aastal ning rannapatarei sai Eesti merekindluste osana numbriks patarei nr 11. Arvatavasti algas samal ajal ka meeskonnakasarmu ehitus. 1928. aastal valmisid palkidest laskemoonakeldrid ning 1929. aastal täiendati kahuripositsioone kaitserinnatistega. Samal aastal kinnitati juba uuendatud Tammneeme rannapatarei projekt. Põhjus oli selles, et rajatud kahuripositsiooni laskesektor osutus väheefektiivseks.

Tammneeme rannapatarei uus positsioon

Uus Tammneeme rannakaitsepatarei suurtükkide asukoht kavandati eelmisest kagu suunas, kõrgemale kaldaastangule. 1929. aastal tehti alal rajetööd ning ehitati valmis

neli betoonist kahurialust ja laskemoonakelder. Patarei relvadeks kavandati 130 mm Vickersi kahurid. Eelarveliste vahendite puudumisel seiskus töö järgnevateks aastateks. Alles kevadel 1934 võeti töödega jätkamine plaani ning tehti muudatusi relvastuses – kahuriteks kavandati nüüd 152 mm Canet' suurtükid. Selleks tuli valminud kahurialustele peale valada uus kiht betooni ja kavandada astmelised lisaalused, millele omakorda kinnitati terasest kahuri tuba. Täiendatud alus võimaldas suured kahurite laskekaugust 19,9 kilomeetrit. 1935. aastal vahetati kaks kohale toodud kahurit välja kõrgemale laskenurgale ehitatud Canet' suurtüki vastu.

Neli aastat ehitustöid

1935.–36. aastal ehitati kahele kahurile betoonrinnatise koos varjendiga ning rinnatise ette liivast kaitsevall. Samal ajal valmis ajutine puidust komandopunkt.

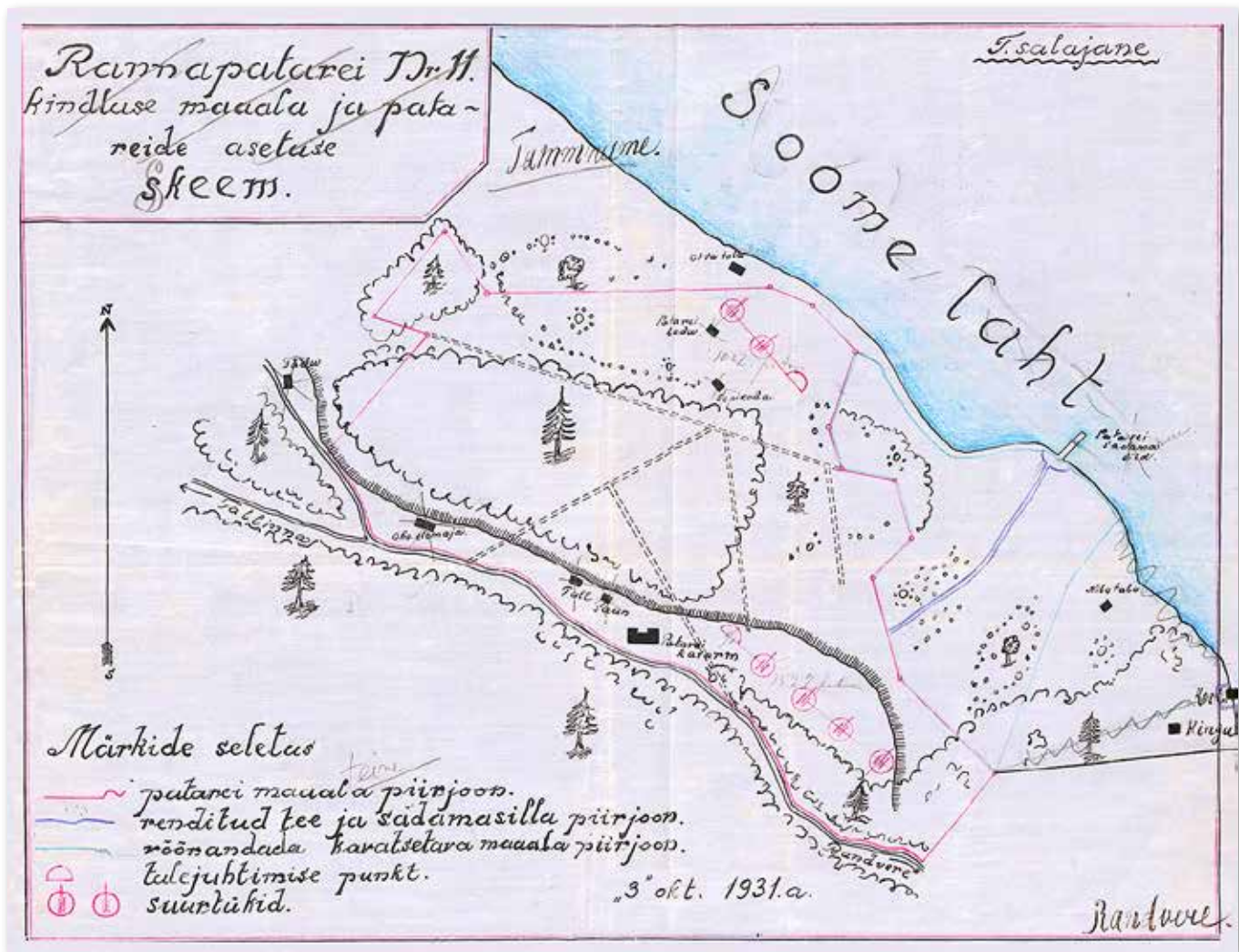

Kogu piirkonna maastik on rikas pärandkultuuri poolest, mida tuleb hoida.

Sellisenal alustas Tammneeme rannakaitsepatarei uus positsioon tööd 1936. aastal. 1936.–37. aastal ehitati kahele järgnevale kahuripositsioonile betoonrinnatis koos varjendi ning liivast kaitsevalliga. 1937. aastal alustati ka betoonist komandopunkti ning jõujaama ehitamisega, tööd valmisid järgneval aastal. 1939. aastal olid paigal kõik neli Canet' kahurit, valmis oli tulejuhtimispunkt, sõjaväelinnak, kaitsepositsioonid – Eesti Vabariigi rannakaitsepatarei oli oma täies hiilguses.

Canet' kahurid

Gustav Canet' poolt projekteeritud 152 mm meresuurtükid olid Venemaal toodetud relvastus. Kahur,

Väljavõte Eesti merekindluste täiesti salajasest kaardist aastast 1931, millel on toodud Tammneeme rannakaitsepatarei hoonete ja suurtükkide paiknemine. Kaart: Eesti Ajalooarhiiv

mida rannapatareis kasutati, kaalus 19,38 tonni ja kahuriraua pikkus oli 6,84 meetrit. Laskemoonaks kasutasid suurtükid soomus- ja fuggasmürske. Tammneeme rannakaitsepatarei kahurite tõstenurk oli läbi tehnilise täiustamise suurendatud 41 kraadini, mis võimaldas tavamürskudega lasta 14,1 kilomeetri kaugusele, ballistilise otsikuga mürskudega saavutati laskekauguseks 19,9–21,1 kilomeetrit. Maksimaalse töörežiimi korral oli suurtüki töökiirus kolm lasku minutis. See tähendas, et iga 20 sekundi tagant tuli ette kanda 41- või 49-kilone mürsk, sõltuvalt laskemoona tüübist, ja see valmis seada.

Muutuste tuules

1939. aasta tõi muudatusi. Vanem positsioon, kus asusid kaks 102 mm kahurit, nimetati ümber rannapatareiks nr 15. Sama aasta kevadel viidi patarei nr 15 kahurid mine-ma ja patarei nr 15 lakkas olemast. Tammneeme rannapatarei numbriks jäi 11. Kevadel 1940 reorganiseeriti merekindluste asutus ning Tammneeme patareist sai osa Paljassaare-Viimsi-Randvere grupist. 1940. aasta juulis anti Eesti merekindlused, sh Tammneeme rannakaitsepatarei Nõukogude Liidule rendile. Ametlikult said patareid Punalipulise Balti Laevastiku koosseisu. Kasutusse andmisel oli märgitud Tammneeme patarei väärtuseks 226 650 krooni.

Sõja-aastad ja koolimaja

Nõukogude väed lahkusid sakslaste sissetungi eel 1941 sügisel ning Tammneeme rannakaitsepatarei jäi tühjaks. Osad kaitseehitised õhiti, hooned rüüstati, kahurid olid ära viidud. Kuna kasarmuhoone ruumid olid avaramad ja valgusküllasemad kui toonane Randvere koolihoone, siis kolis sinna sisse kool. Koos õpilastega koguti koolimaja ümbrusest puidujäätmeid, et talveks aknad ette ehitada, lapsevanemad aitasid ala korrastada ja laskemoonast ohutuks muuta. Kasarmuhoonetesse seati sisse õpeta-

Sissepääs varjendisse. Suurtükialuse kõrval asub varjend, millesse pääses läänepoolsest otsast. Varjumisruumi ei saa otse, sissepääs on nurkkäiguga, et välistada killutabamusi. Täna on varjendi ruumid sademevett täis.

jate maja, ka sai kool sauna ja vajaliku laut-kuuri.

Maist septembrini 1944 olid endises kasarmuhoones saksa sõdurid. Sel ajal asuti ehitama Tammneeme rannakaitsepatarei alale randa uusi kahuripositsioone, sedapuhku kolmandat positsiooni. Arvatavasti asus see tänase Tammneeme tee äärsel alal. Töödega päris valmis ei saadud ja nii lasti 1944 septembris kahuripositsioonid õhku, lahkudes purustati ka kasarmuhoone ja selle abihoone te ukseid-aknad. Kool taastas lapsevanemate abil hooned ja tegutses rannapatarei kasarmuhoones 1971. aastani, hiljem sai sellest lastesanaatoorium. 1990ndatel endine patarei kasarmuhoone ning selle erinevad abihooned erastati ja praeguseks on need elumajad.

Rannapatarei ala

Patarei maa-ala oli ligi 43 hektarit suur, ala asus tänase Otsa talu (Mereääre tee 62) ja Tammeranna tee ning Randvere tee vahelisel alal.

Tammneeme vanemat patareid tähistavad Otsa talu metsas asuvad süvendid ja kahuririnnatise, komandopunkti asukohas olev muldkeha ning laskemoonalao asukohas olev pinnavorm. Tähelepanelik vaataja tunneb need korrapäraselt asetsevad kuhjatise ära praeguse terviseraja servas. Rannaäärsel alal suurte rändrahnude läheduses paiknes patarei sepikoda, mis säilinud pole.

Rannapatarei hooned

1920. aastate II poolel valmis sõduritele kasarmuhoone (täna Tiitsu tee 5), patarei sauna- ja tallihooned (täna Tiitsu tee 3), ohvitseride elamu (täna Tiitsu tee 1). Nagu mainitud, on hooned täna päeval ka alles, küll vähemal või suuremal määral aja jooksul ringi ehitatud.

Praeguse Tiitsu tee ääres asus kasarmu kõrval sõdurite spordiplats. Tiitsu tee ja Tammekivi tee ristumise asukohast sai alguse lasketiir, mis kulges kuni mereni. Tammekivi tee alguses paikneb komandopunkti vare, mis sõja ajal õhku lasti. Patarei silla varemed võib leida Kilu nuki juurest.

Suurtükialused, varjendid ja kaevikud

Tammneeme rannapatarei Canet' meresuurtüki alused on kõik säilinud. Lisaks on kahuripositsioonide ja Tiitsu tee vahelisel metsaalal näha erinevaid kividega kindlustatud kaevikuid ja kaitsepositsioone. Säilinud on ka Randvere teelt Tiitsu teele viiv munakivitee kui omaaegse patarei territooriumi sisetee.

Saksaaegse rannapatarei positsioonid asuvad Tammekalda teest ida poole jääva metsa all.

Kogu piirkonna maastik on rikas pärandkultuuri poolest, mida tuleb hoida. Tammneeme rannakaitsepatarei kahuripositsioonid ning kunagine kasarmuhoone on ehitismälestistena muinsuskaitse all. Kindlasti väärivad eraldi eksponeerimist kogu ala ja sealsed rajatised, mineviku jäljed ja lugu, Eesti oma rannakaitsepatarei lugu.

Siksakjas kaevikuliin kahuripositsioonide ja Tiitsu tee vahelisel alal metsas, laskepesad on raudkividega palistatud.

Robert Peets: spordipealinna aastast saavad kasu kõik viimsilased

TÄHTSAL MISSIOONIL Suurpere isa Robert Peetsi teekond on viinud ta sammhaaval üha kõrgemale – Alutaguse suusamaratonide korraldajast rahvusvahelise suusaliidu võistlusdirektorini ja nüüd Tallinn 2025 Euroopa spordipealinna projektijuhiks. Ka oma kodu Viimsis valis ta kümme aastat tagasi just liikumisvõimaluste järgi.

Marta Vasarik
Viimsi Teataja
kaasautor

Tema missioon on olnud läbiv: tuua sport inimestele lähemale. “Viimsis on selleks suurepärased võimalused – meil on siin mitu ujulat, purjetamine, kilomeetrite pikkused metsarajad ja isegi oma suusamägi, mida saavad ette näidata üsna vähesed omavalitsused,” ütleb Robert Peets ja lisab, et just neid aspekte silmas pidades tegi ta ka oma elukohavaliku.

Spordipealinna juhiks Al abiga

40-aastane tervisekultuuri edendaja Robert Peets muheleb, et Tallinn 2025 Euroopa spordipealinna projektijuhi amet on tema elus esimene, kuhu ta on päriselt kandideerima pidanud. “Üks hea tuttav, kes teadis mu varasemaid tegemisi, saatis selle kuulutuse ja soovitas kindlasti proovida. Mul polnud elus varem isegi CV-d olnud – tegin selle Al abiga viie minutiga valmis ja saatsin teele,” ütleb Peets.

Suurprojekt võlus meest eelkõige võimalusega ise muutusi ellu viia. “See oli nagu puhas leht – said ise asjad lauale panna ja visiooni luua,” selgitab ta. “Tallinn kannab küll Euroopa spordipealinna tiitlit, aga tegelikult on see võimalus kogu Eestile, sealhulgas Viimsile, näidata end sportliku rahvana ja innustada veelgi rohkem inimesi liikuma. Kui praegu on Eesti parimas omavalitsuses aktiivseid liikujaid 50 protsendi kandis, siis meie eesmärk on jõuda 60 protsendini. See on väljakutse, mis mind tõeliselt kõnetab,” räägib Robert Peets, kes näeb spordipealinna aasta mõju ulatumas kaugele üle Tallinna piiride.

Robert Peets on liikumise usku

Aktiivse eluviisi edendajana peaks olema ta ka ise hea eesküju – nooruspõlves veetis mees lugematuid tunde Alutaguse metsades suusatades, mis viis ta hiljem Tartu ülikooli kehakultuuri õppima. Praegu on sport tema igapäevaelu osa.

“Mulle meeldib surf, kuigi tuul ja tööaeg ei taha alati klappida,” muigab ta. Lisaks harrastab Peets mäesuusatamist, jalgrattasõitu ja murdmaasuusatamist – viimast saab ta nautida ka tänu FISi tööle, mis viib teda tihti maailma parimatele suusaradadele.

Aastaringelt võib Peetsi kohata ujumas koduvalla randades, kus kilomeetrite pikkune rannajoon pakub selleks suurepäraseid võimalusi.

“Viimsi spordimenüü on tõepoolest väga mitmekülgne,” kiidab spordimees kohalikku omavalitsust ja kehakultuuri eestvedajaid. “Kui veidi kriitikat teha, siis täiuslikust õnnest jääb puudu vaid kunstlumega suusarada. Väikesed vallad üle Eesti suudavad seda pakkuda, Viimsi võiks ka. Muus osas näitame eesküju – vali endale ala purjetamisest, tennisest ja ujumisest kuni judo, kergetõustiku, jalgpalli, mäesuusatamise ning surfini välja.”

Spordipealinn jõuab ka Viimsisse

“Eelmisel aastal toimusid spordipealinna eelsündmused ka naabervaldades – Saue, Rae ja Kiili vallas. 2025. aastal tuleme ka Viimsisse ning korraldame Naissaarel ühe toreda matka. See on plaanis 19. aprillil,” lubab ta.

“Sport pole minu jaoks kunagi olnud vaid võistlused ja medalid,” räägib Robert Peets. “Kui vaatame suurt pilti, siis iga aktiivselt liikuv inimene tähendab riigile väiksemaid kulusid. Aga veelgi olulisem on see, et liikumine muudab meid õnnelikumaks. Iga euro, mille Eesti koos omavalitsuste, riigi ja ettevõtjatega sporti investeerib, on hindamatu panus selle eesmärgi saavutamisse.”

Roberti töö viib teda maailma kõige ilusamatesse suusakeskustesse. See pilt on tehtud Canmore'is Kanadas. Foto: erakogu

Lapsevanemad, võti on teie käes

Robert Peets usub, et spordiharrastuse kujundamisel on võtmeroll just vanematel. “Täpselt nagu mind viis isa kunagi Alutaguse metsadesse suusatama, peame meigi oma lastele näitama, et liikumine on loomulik osa elust. Ja siin on suur roll ka tippspordil – kui lapsed näevad oma silmaga maailmaklassi sportlasi, süttib neis soov ka ise neid alasid proovida.”

Ta toob näiteks hiljutise iluuisutamise EMI, kus Niina Petrõkina võitis kodupubliku ees kuldmedali, ning viitab ka Epp Mäe mõjule nais-temaadluse populaarsuse kasvul.

Sport pole minu jaoks kunagi olnud vaid võistlused ja medalid.

Võimalusi lapsi käekõrval tippsporti vaatama viia on tänavu Viimsi lähedal pealinnas üsna heldelt. “Talve algul oli iluuisutamise EM, märtsis kogunes pealinnas Simple Sessionile ekstreemspordimaailma koorekiht ja juba kohe Tallinna lauluväljakul võtavad MK-etapil üksteiselt mõõtu maailma kõige kiiremad murdmaasuusatajad, juunis on iluvõimlemise EM, lisaks erinevad maratonid, Ironman,” loetleb ta.

“Kõik need sündmused ei ole mõeldud vaid kitsale ringkonnale. Vastupidi, nende mõte on tuua tippsport inimestele võimalikult lähedale, et kõik saaksid osa sellest erilistest õhustikust, mis tekib, kui maailma parimad sportlased sinu koduriigis võistlevad. See innustab noori sporti tegema ja aitab kaasa meie eesmärgile muuta liikumine Eestis loomulikuks osaks igapäevaelust.”

Võimalus proovida maailma suusaeliidile loodud rada

Just murdmaasuusatamise puhul on lähenemine hästi õnnestunud. “Lauluväljaku suusarada on täiesti uut tüüpi näide, kuidas tippsporti kogukonnale lähemale tuua,” selgitab spordijuht. “Tavaliselt tuuakse linnasprindi puhul lumi võistluseks kohale ja viiakse see kohe ka

minema, kuid meie tahame pakkuda kõigile võimalust sõita samal rajal, kus peagi võistlevad maailma tiptud. Siin saavad nii lapsed kui ka täiskasvanud end proovile panna – võtta aeg ja hiljem, pärast MK-etapi äravaatamist, kodus saunas istudes võrrelda oma sooritust maailma parimate omaga.”

“See on märgiline sündmus eriti meie noortele suusatajatele, kes saavad võistelda kodusel MK-etapil,” jätkab ta. “Kui lapsed näevad oma silmaga, kuidas meie murdmaasuusatamise uus põlvkond maailma parimatega ühel rajal võistleb, ja saavad ka ise samal rajal sõita, sünnib sealt kindlasti uusi unistusi ja järelkasvu,” on Peets veendunud.

Suvel saab kaasa elada noorsportlastele

“Ka Tallinn 2025 Euroopa spordipealinna projekt annab meile ainulaadse võimaluse tuua siia palju põnevaid spordisündmusi. Augusti esimesel nädalal toimuvad rahvusvahelised lastemängud toovad Tallinnasse üle tuhande noorsportlase, kes võistlevad seitsmel alal: judos, vehklemises, jalgpallis, rannavõrkpallis, tänavakorpallis, ujumises ja kergetõustikus. Eriti põnev saab olema Vabaduse väljak, kuhu rajatakse nii liiva- kui ka korvpalliväljakud,” räägib Robert Peets. “See pole aga ainult võistlejatele – plat-sid jäävad pärast lastemänge veel kolmeks nädalaks üles ning seal hakkavad toimuma avalikud treeningud, turniirid ja üritused. Igaüks saab tulla proovima, kuidas on mängida rannavõrkpalli või tänavakossu päris spordiväljakul.”

Kaks Alutaguse juurtega viimsilast

Üks asi on rääkida spordi kättesaadavusest suures plaanis, teine asi on see pisik iga viimsilase koju viia, et innustada neid liikuma. “Huvi-taval kombel on kaks Viimsi meest leidnud tee Eesti tippspordi juhtimisse. Tiit Pekk, kellega olen aastaid koos Alutaguse suusa- ja rattamaratone korraldanud, valiti mullu Eesti Olümpiakomitee (EOK) asepresidendiks,” märgib Peets ja lisab, et see on Eesti spordile suur võit. “Pekk on töökas ja organiseeritud inimene, kelles on rohkelt en-

tusiasmi terve Eesti spordi hüvanguks. Just sellist pühendumist on EOK-s vaja.”

Asepresident innustab liikuma

“Liikumine peab looma elusamat elu,” ütleb üle 20 aasta Viimsis elanud Tiit Pekk, kes tunneb siinseid sportimisvõimalusi põhjalikult. “Pole naljalt teed või rada, kuhu mu jal poleks veel sattunud – olgu see siis orienteerudes, rattaga sõites või suuskadel libisedes. Just rõõm liikumisest on see, mida tahame rohkemate inimesteni viia. Et nad läheksid rõõmuga jalutama, orienteeruma, rattaga sõitma, ujuma, palli mängima – mida iganes. Aga et nad liiguksid regulaarselt ja see tooks neile silma sära.”

EOK asepresidendina tahab Tiit Pekk toetada just kohalikku spordielu ja aidata heal kogemusel levida. “Kohalikud järvejooksud, mäejooksud, turniirid – just need väikesemad kogukondlikud üritused on meie spordielu süda. Tähtis on, kuidas me saame üksteist innustada ja häid ideid jagada, et need üritused oleksid elujõulised ka viie või kümne aasta pärast. Et see, mida oleme õppinud mujalt maailmast, jõuaks igasse maakonda, igasse spordiürituse korraldusse. Nii saame kõik koos targemini tegutseda.”

Just sellise rohujuuresandide töö kaudu loodab ta muuta liikumise Eestis sama loomulikuks nagu igapäevane hammaste pesemine.

Püüdlused viivad sihile

“Kui mõelda, et korraga on kaks Viimsi meest asunud Eesti spordielu kujundama, tekib tunne, et siin pole tegu pelgalt juhusega,” märgib Robert Peets. “Võib-olla ongi just meie valla sportlik vaim ja mitmekülgsed võimalused need, mis innustavad spordile pühendumist ja seda rõõmu teistega jagama. Mina toon siia tippvõistlusi, Tiit Pekk aitab kogukondadel oma spordielu elavana hoida – üheskoos saame nii rohkem inimesi liikuma!”

Ja nüüd, hea viimsilane, pane see leht käest ja liigu õue! Pole oluline, kui vana sa oled või millises vormis – Viimsis leiab igaüks endale sobiva viisi liikumiseks. Ole teistele eeskujuks ja tee liikumisest endale hea harjumus!

Viimsis on võimalik tegeleda erinevate eksklusiivsete võitluskunstidega

VÕITLUSKUNSTID Nii palju, kui on erinevaid inimesi, on Viimsi vallas võimalik tegeleda ka erinevate spordialadega. Selles loos võtame luubi alla võitluskunstid ning laseme treeneritel selgitada, millega täpsemalt tegu.

Kärt Radik

Viimsi Teataja
kaasautor

Võitluskunstid on tänapäeva laste hulgas populaarsed, õpetades treenerite sõnul eeskätt austust ja lugupidamist teiste vastu ning sportliku poole pealt oma keha valitsemist. Kõik need alad nõuavad koordinatsiooni, jõudu, distsipliini ning vaimutugevust.

Ookami spordiklubi esindas Pariisi olümpial judokas Klen Kristofer Kaljulaid

Spordiklubi Ookami on tegutsenud Viimsis juba 18 aastat ning selles klubis treenib ka Klen Kristofer Kaljulaid, kes viimati esindas Eestit Pariisi olümpial. Klubis treenitakse lapsi ja noori vanuses 4–21, kuid rühmades on ka täiskasvanud harrastusjudokaid ja professionaalseid sportlasi. Treeninguid viivad läbi kogenud treenerid, kes on olnud ka erinevate vanuseklasside Eesti koondiste treenerid. Kõik treeningud toimuvad Foruse spordikeskuses.

Ookami peatreeneri Rain Arukaevu sõnul õpetab judo oma keha tundma. “Regulaarne judotreening arendab jõudu, kiirust, painduvust, vastupidavust, tasakaalu, koordinatsiooni, refleksi, keskendumist, enesekindlust, vastastikust mõistmist, partnerist lugupidamist ja muid positiivseid isiksuseomadusi,” ütleb treener.

Tema sõnul on pidevalt muutuva olukorra tõttu laps judotreeningul sunnitud stimuleerima oma taktikalist peegeldust. “Judo maandab ka agressiivset käitumist. Kaaslastega suheldes õpib laps tegema koostööd, austama, arendama ja mõistma iseennast. Judo harjutamine ilma löökideta, mis on iseloomulik eriti algstaadiumis, on lastele ohutu. Kuna tegemist on algselt lahingus kasutatud võitluskunstiga, arendab judo selliseid iseloomuomadusi nagu austus, distsipliin, emotsionaalne tasakaal ning

tutvustab lastele muid väärtusi igapäevaseks eluks,” lisab ta.

Treener märgib, et noorematele lastele meeldivad treeningud nende mängulisuse ja akrobaatiliste harjutuste tõttu – need õpetavad oma võimeid ja oskusi paremini tundma. Samuti õpivad nad maas mürama ja kukkuma. Kõikide nende tegevuste eesmärk on laste enesekindlamaks muutmine.

■ Ookami spordiklubi

- Forus spordikeskus
- ookami.ee
- fb Ookami Spordiklubi
- ig ookami_sport

Viimsi Tiger Gym tegeleb püstivõitlusega

Viimsi Tiger Gym klubi asutaja ja eestvedaja Ivo Pukk on mees, kes on seisnud Jaapanis ka meie ilma kuulsa Baruto matši ajal ringi ääres ning olnud tema karjääri teise MMA matšivõidu tunnistajaks. Ivo Pukk leidis klubile saali Miiduranna sadamas, kust avaneb vaade merele ja linnale, ja nii see 12 aastat tagasi alguse sai.

Praegu veab klubis asju Karl Margus Haud. Klubis tegeletakse püstivõitlusega, mis omakorda jaguneb kolme kategooriasse: klassikaline poks, kus poksitakse ainult kätega, kikkpoks, kus on jalad ja põlved juures, ning Tai poks, kus on juures ka küünarnukilöögid ja püstimaadluse elemendid. “Tai poksi kutsutakse ka kaheksa jäseme spordiks, sest haaratud on käed, küünarnukid, põlved, jalad,” räägib Karl Margus.

Tiger Gymi klubis on eraldi poksitreener, kikkpoksi ja Tai poksi õpetab Karl Margus ise. “Olen rohkem kikkpoksi taustaga, aga kuna hetkel kogub populaarsust just Tai poks ning sellel alal toimub ka palju võistlusi, oleme oma suunda natukene muutnud,” räägib treener. Kõigil nendel aladel käivad poisid ka võistlemas.

Kõige pisemad treenijad on 6–11-aastased lapsed, noored on vanuses 12–16, samuti tegutsevad täiskasvanute grupid. Mõned nooremad tüdrukud harjutavad koos

Nii näeb välja tõeline tiger power. Foto: erakogu

poistega, aga naistele on eraldi grupid, kus on ka naistreener. “Sellel aastal on naistegrupp päris popp, kohal käib stabiilselt üle 20 naist,” märgib treener.

Poistele meeldib ikka maadelda, aga väga olulisel kohal on siiski distsipliin. “Kui nad tulevad saali, teevad nad kummarduse. Pärast trenni koristavad tolmuimejaga saali ära. Kõva häälega tuleb tere öelda. Sellised pisikesed asjad, austus vanemate, treenerite, õpetajate, kõikide vastu – see on see, mis on meie klubis ka väga tähtis, et neist kasvaks head inimesed. Samuti tohib trennis õpitut kasutada vaid enesekaitseks ja nõrgemate kaitsmiseks,” ütleb Karl Margus.

Võistlused toimuvad samuti, pea iga kuu saavad poisid võistelda. “Meie trennides on ka üldfüüsiline vorm oluline, kätekõverdused ja lõuatõmbed. Nad saavad siin tugevaks, nende enesekindlus kasvab,” kirjeldab treener. Õrnat sugu motiveerib trennides käima võitluskunstide puhul ka ala mängulisus, kuna treeningutel kasutatakse alati kaitsmeid ehk et trennis ei lenda veri ja pisarad, nagu võib-olla vahel ekslikult arvatakse.

■ Viimsi Tiger Gym

- Miiduranna tee 46
- viimsitigers@gmail.com
- fb ViimsiTigersGym
- ig viimsitiger

Wing Tchun Kung Fu WuDaos

Kõlab nagu ühes populaarses Vanilla Ninja tüdrukutebändi loos, aga ka sellise alaga on võimalik Viimsis tegeleda. Treener Igor Juhkovi sõnul on tegemist praktilise ja tõhusa võitluskunstiga, mis arendab nii kiirust, reaktsiooni kui ka enesekindlust. Klubi sportlased on kuulunud Eesti ja Balti riikide meistrivõistluste tippu ning jätkavad võidukat teekonda ka Euroopa tasandil. Treeningutele on oodatud lapsed vanuses 4–15, kes õpivad kasutama kogu keha enesekaitsevahendina ning omandavad Hiina kung fu elemente.

Treener Igori sõnul on treeningud mitmekülgsed ja suunatud nii

kutseid ning uued teadmised motiveerivad avastama ja edasi õppima. Ning mis veel oluline – laste ümber toimetavad inimesed, kes neist hoolivad ja neid toetavad,” ütleb Juhkov.

■ WuDao spordiklubi

- Viimsi kooli spordikompleks
- Treener Igor Juhkov
- tel 5341 3425
- wudao.ee
- fb WuDaoSpordiklubi
- ig wudao.wingchun.kungfu

Spordiklubi Impact on edukas ka Euroopa meistrivõistlustel

1999. aastal loodud klubi Impact tegeleb kimura shukokai karate nimelise võitluskunstiga. Klubis tegeletakse keerulise nimega võitluskunsti arendamisega, pakkudes noortele võimalust eneseteostamiseks spordis. Vähetähtis ei ole ka asjaolu, et sarnaselt teistele võitluskunstidele sisendatakse treeningute kaudu positiivsust, et võidelda ka vägivalla ja kuritegevuse vastu. Klubi on aktiivselt panustanud Eesti-siseste ürituste korraldamisesse, ning on saavutatud häid tulemusi rahvusvahelistel võistlustel.

Võrreldes nn sportliku karatega on sellel spordialal otsekontakt pähe keelatud, kuid kehasse on täiskontakt lubatud, kuna kasutatakse kaitsesevarustust. “Meie treeningutel käivad lapsed ja ka täiskasvanud. Nooremates vanuseklassides on kehakontakti vähem, kuid mida aeg edasi, seda rohkem seda tekitab. Meie spordialal on peamised märksõnad kiirus, jõud ja enesekindluse kasvatamine. Samaaegselt õpitakse meie trennides ennast kaitsma. Me ei sunni kedagi võistlema, aga ka see on võimalik, kui soovatakse ennast proovile panna. Meie trennides käivad ka tüdrukud. Mullustelt Euroopa meistrivõistlustelt toime ära ka rohkearvuliselt medaleid,” räägib treener Margus Lillinurm.

■ Spordiklubi Impact

- Viimsi kooli spordikompleks
- Treener Margus Lillinurm
- tel 512 956
- impact.ee
- fb spordiklubiimpact

Impact liiga II etapp 2024. aastal Viimsis. Foto: erakogu

füüsilise kui ka vaimse arengu toetamisele. “Õppeprogrammis keskendume terviklikule lähenemisele – treenime käte, jalgade, põlvede ja küünarnukkide tehnikat, harjutame viskeid ja võitluskunsti elemente Hiina Wushust. Lisaks füüsilisele ettevalmistusele pakub wing tchun võimalust osaleda võistlustel, kus õpilased saavad proovile panna enda oskused, ületada hirme ja tunda eduelamust. Aga turvalisus on alati esikohal – nii treeningutel kui ka võistlustel kasutame keha ja pea kaitsesse vajalikku varustust,” räägib Igor Juhkov.

Küsin treenerilt, mis selle keerulise nimega võitluskunsti juures lapsi võib. “Lastele meeldib see, et trennid on lõbusad ja positiivsed. Nad tunnevad ennast turvaliselt meie treeningutel. Kõik kontaktrennid toimuvad kaitsmetega, võistlused pakuvad elevust ja välja-

WuDao: treeningud rõõmuga! Foto: Anton Kolpakchi

Ookami rõõmsad laagripesad. Foto: erakogu

REAKUULUTUSED

Ost, müük

Ostame igas seisus autosid. Kustutame ARK-ist litsentsi alusel. Tallinn ja lähiumbrus. Tel 5823 8310.

Ostan rinna- ja vanu postkaarte, trükiseid ja dokumente, vanaraha ning muid kollektsioonierimise esemeid. Parima hinnaga! Võib pakuda ka kasutatud tänapäevaseid raamatuid. Tel 602 0906 ja 501 1628.

Ostan vanavara: uuemad ja vanemad raamatud, postkaardid, märgid, mündid, margid, heliplaadid, mänguasjad, nõud, keraamika, kunst, käekellad jm. Tel 514 0618, Andres.

Müüa kvaliteetseid kaminapuid tasuta transportiga üle Eesti. Osta soodsalt meie e-poest www.kaminapuud24.ee.

Aiatööd

Teostame viljapuude ja hekkide lõikust, puude raiet ja pügamist, kändude freesimist, töid väikelaaduriga ja teisi haljastustöid. Tel 5563 7666, www.ifhaljastus.ee.

Arboristi teenused: (ohtlike) puude raie, hoolitus- või kujunduslõikust, harude toetamine, kändude freesimine, hekkide pügamine, viljapuude hoolitus. Olemas vastutuskindlustus. Võta ühendust ja vaatame koos üle! Tel 525 1330, marek@mww.ee.

Viljapuude lõikamine, hekkide pügamine, haljastustööd. Pikaajaline kogemus, kvaliteetne töö. FB Toomas Kirotar, tel 5564 7029, toomas.kirotar@gmail.com.

Teostame hekkide ja viljapuude lõikustöid, pikaajaline töökogemus. Tel 521 6037.

Hekke ja viljapuude lõikust, muru rajamine, võsalõikust jpm. Meil on palju rahulolevaid kliente. Küsi pakumist tel 5396 2258, Raido, rohelineemerald@gmail.com või uuri lisa www.rohelineemerald.com.

Pojeng OÜ meeskond tervitab Viimsis aedade

omanikke, korteriühistuid ja ärikinnisvara hoolitajaid! Meie kogemus alates 2021. aastast võimaldab pakkuda viljapuude, iluhekkide ja dekoratiivpuude lõikust, tormikahjustuste ennetust, väetamist ja jäätmete äravedu. Samuti pakume taimekaitset, sh samblatõrjet ja õunapuude haiguste ravi. Broneeri aeg juba täna! Tel 553 8500, pojeng@pojeng.ee.

Lumetõrje katustelt. Vaata lisaks kpekatuspesu.ee. Tel 5638 8993.

Kevadine viljapuude hoolitus- ja noorenduslõikust ning võra kujundamine. Tel 5551 8638.

Hekilõikust, okste ja aiajäätmete äravedu, muru niitmine, trimmerdamine ja kruntide koristus. Tel 5897 7133.

Ehitus, remont

Vahetan boilerid, WC-potte, segisteid, valamuide; pesumasinat ühendamine ja vanade äravedu, väiksemad elektritööd. Tel 5904 8011, e-post looduse.3@gmail.com.

Tänavakivide paigaldus ja parandustööd. Teede ja platside ehitus. Kivide müük. Haljastustööd. Tel 566 76629, info@viimsikivi.ee, www.viimsikivi.ee.

Pakume SBS ja PVC katuseid, hoolitust ja remonti. Küsimuste korral kirjuta julgelt tugevkate@gmail.com või helista 5695 9680.

Pakun maalri- ja siseviimistlustöid Viimsi ja Harjumaa piirkonnas. Soovi korral erinevate lahenduste pakkumine. Oman 20+ aastat töökogemust. Huvi korral kontakteeru julgelt tel 5452 6801, Kristo.

Muud teenused

Kogemustega õmbleja Haabneemes teeb õmblus- ja parandustöid ning õmbleb kodutekstiile. Tel 524 2109, Heljo.

Koduteenusena juuste lõikust eakale ning puuetega abivajajale. Tel 5592 8588, Kaie.

PRAKTILISTE OSKUSTE PEREPÄEV VIIMSIS

16.03.2025 KELL 12.00, VIIMSI MÕISA PARK, MÕISA TEE 1

VÕTA KAASA:

- * oma priimus/matkapliit
- * pann, pannilabidas, nõud
- * pannkoogitaigen, õli jm
- * tikud

ME TEEME:

- * pannkooke
- * sõlmi
- * maskeeringuid
- * püstitame jaotelgi
- * õpime esmaabi

KOHAL ON

PÄÄSTEAMET

Tule kogu perega!

RIETU VASTAVALT ILMALE, OLEME ÕUES!

Korraldaja: Naiskodukaitse Viimsi jaoskond, www.naiskodukaitse.ee

Langetame, hooldame puid ja freesime kände just Teie piirkonnas

Leiame koos lahenduse!

Meid saab kätte tel 5626 3857
www.puumehed.com

Parim viis viimsilasteni jõudmiseks on reklaam Viimsi Teatajas!

Telli oma toote või teenuse reklaam juba täna.

Vaata lisaks: viimsi.ee/reklaamihinnad

- Kas sina teadsid, et Viimsi Teataja:
- on viimsilaste seas kõige kõrgemalt hinnatud infokanal
 - Viimsis toimuva kohta
 - tiraaž on 10 860
 - ilmub kaks korda kuus
 - on 24-leheküljeline
 - on vallaelanikele tasuta

Viimsi Teataja

Otsin oma meeskonda

KOMMUNIKATSIOONI-SPETSIALISTI

kes soovib oma teadmiste ja oskustega panustada vallaavalitsuse infolehe Viimsi Teataja toimetamisesse ning valla välis- ja sisekommunikatsiooni eesmärkide täitmisesse.

Ootan sind kandideerima, kui sul on kõrgharidus ja varasem töökogemus ajakirjanduse või kommunikatsiooni valdkonnas. Hea on, kui oled varem kokku puutunud lehe toimetamisega ja omad head planeerimis- ning projektjuhtimisoskust. Oled kiire, initsiatiivikas ja tähelepanelik ning tunned end tekstide toimetamises ja kirjutamises kindlalt. Sul on hea pingetaluvus ja sa suudad segaduses selgust luua, julged vastutada ning ei karda keerukusi. Abiks on oskus hallata sotsiaalmeediat ja veebilehti (Drupal). Kasuks tuleb kujundusprogrammide kasutamine ja fotografeerimise oskus.

Vastu pakume tunnet, et oled aidanud teha sinse kogukonna elu paremaks ja panustanud valdkonnas, mis on viimsilastele oluline. Tööd ümbritsevad sind toetavad ja abivalmid oma ala kirglikud professionaalid. Mina luban juhina olla su jaoks alati olemas, toetada su arengut ja leida sobivaid koolitusvõimalusi. Meie juures on sul võimalus puhata 35 päeva aastas, kasutada kolme tervispäeva oma vaimse ja füüsilise heaolu hoidmiseks ning teha kokkuleppeliselt kaugtööd.

Töökoht asub Viimsis, tegemist on asenduskohaga. Brutokuupalk kuni 2605 eurot.

Kandideerimiseks kirjuta aadressil konkurss@viimsi.ee hiljemalt 16. märtsiks märgusõnaga "Viimsi Teataja toimetaja". Lisa juurde CV ja motivatsioonikiri, mis kirjeldab sinu sobivust ning valmisolekut selles ametis töötamiseks.

Lisainfo: Heiko Leesment 5550 4359, heiko.leesment@viimsi.ee

OTSIME HEAKORRATÖÖTAJAJAID

kelle ülesanneteks on valla avalike haljakute niitmine, avaliku ruumi korrashoid ning muud haljastustööd.

Ootame sind kandideerima kui sa hindad puhtust ja hooldatud avalikku ruumi, sul on varasem kogemus niitmisvahenditega töötamisel, valdad eesti keelt nii kõnes kui ka kirjas ja omad B-kategooria juhilube. Eeldame korrektsust ja kohusetundlikkust. Vajalik on hea füüsiline vorm ja oskus oma töid iseseisvalt planeerida.

Pakume sulle võimalust teha tööd kokkuhoidvas ja töökas meeskonnas, mille tulemusi hindab ning väärtustab valla elanikkond. Saad oma tööga panustada selle kauni mereäärse valla heakorda. Sind nõustavad ja toetavad oma valdkonna parimad spetsialistid.

Pakutavad töökohad on tähtajalised hooajatööde tegemiseks (mai-september, 5 kuud). Töötamise perioodiks on võimalus vallaavalitsuselt rentida eluruume.

Kandideeri CV Online'is või saada CV ja kandideerimisavaldus koos palgasooviga aadressile konkurss@viimsi.ee hiljemalt 20. märtsiks märgusõnaga "hooajaline heakorratöötaja".

Lisainfo: allar.lehtsalu@viimsi.ee

Viimsi Artium
viimsiartium.ee

EWERT SINGS

Sinatra

11.04 kl 19

LIVE @ViimsiArtium

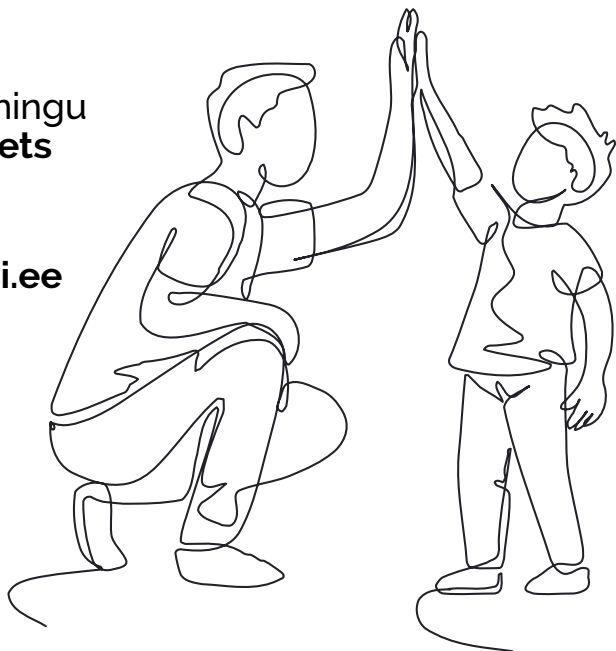
Gordoni suhtlustreening Viimsi raamatukogus

Oled oodatud koolitusele, mis toimub
laupäeviti 22. märtsist 17. maini
kell 10.30-13.30

Koolitust viib läbi
Gordoni suhtlustreeningu
koolitaja **Tiina Tõemets**

Registreerimine:
silva.sildmaa@viimsi.ee

Omaosalus:
75 eurot

VIIMSI
sotsiaalse
heaolu aasta

SOTSIAALMINISTEERIUM

VIIMSI HALDUS

KINNISVARA ÄRILIINI JUHT

Viimsi Haldus tegeleb Viimsi vallas hariduse, kultuuri ja spordiga seotud hoonete ja rajatiste arendamise ning haldamisega. Sind ootab ees põnev ja mitmekesine töö Viimsi Halduse arendamisel ning sihtide seadmisel juhtkonna liikmena.

Ettevõtte pakub:

- huvitavat tööd kiiresti arenevas ettevõttes, mis asub Viimsi keskuses
- professionaalset arengut ja arendamist koos koolitusvõimalustega
- paindlikku töökorraldust ja toetavat meeskonda
- võimalust panustada kohaliku kogukonna heaolu edendamisse läbi kinnisvara teenuste arendamist
- kolme tervisepäeva, tervisekindlustust või spordikompensatsiooni ja ühisüritusi

Sinu vastutusalas on:

- eesmärkide rakendamine, planeerimine ja jälgimine
- kasumliku ja efektiivse majandustegevuse tagamine
- arendusprojektide strateegiline ja operatiivne juhtimine
- haldusteenusega seotud protsesside väljakujundamine ja korraldamine
- valdkonna innovatsiooni juhtimine ja uute tehnoloogiate rakendamine
- haldusvaldkonna juhtimine, hangete korraldamine, läbirääkimiste pidamine ning suhete ja koostöö arendamine
- erinevatest siseriiklikest ja EL fondidest vahendite taotlemise rakendamine
- innovatiivsete ja keskkonnasäästlike lahenduste kasutamise suurendamine

Ootame Sind kandideerima, kui Sul on:

- kõrgharidus haldusjuhtimise, majanduse, ehituse või muul tehnilisel erialal
- inimeste ja projektide juhtimise kogemus
- kogemus planeerimis-, projekteerimis- ja ehitusalast tegevust reguleerivate õigusaktidega
- ehitusprojektide ja tehniliste jooniste lugemise ja arusaamise oskus
- lahendustele orienteeritus, analüüsi- ja algatusvõime
- tehniline taip ja majanduslik mõtlemine
- väga hea eesti keele oskus
- B-kategooria juhiloa

Kasuks tuleb:

- vähemalt tase 5 kinnisvarahalduse kutsetunnistus
- (riigi)hangete läbiviimise kogemus
- kogemus avaliku- ja ehitussektoriga
- väga hea läbirääkimiste ja koostöö oskus
- projektide ja taotluste kirjutamise kogemus ning valdkonna tundmine

Kandideerimiseks saada oma CV koos motivatsioonikirjaga hiljemalt **31.03.2025** e-posti aadressile personal@viimsihaldus.ee märksõnaga „Kinnisvara äriiini juht“. Motivatsioonikirjas kirjelda varasema tööpraktika kõige vastutusrikkamat ja õnnestunumat ülesannet ning lisa palgaootus.
Lisainfo: juhatuse liige Ragner Paevere, tel. 504 2938.

väike päike NÜÜD VIDEOPIILDIGA SPOTIFY'S JA YOUTUBE'S!

PODCASTIDE KAVA 2025

Veebruaris

VAIKESED KOHANDUSED PAEVAKAVAS= RAHULIKUM BEEBI UNI
Ketlin Reis, beebiune nõustaja ja 4 lapse ema

LAPS SAAB 80% ARGIPÄEVA TOIDUVAJADUSEST LASTEAIAST
Mari Laas, Kohila Sipsiku lasteaia majandus- ja toitlustusjuht

Märtsis

MÄNGUPLATSILT UUDE ROLLI: KODUNE ISA JA TIKTOKI KOKK
Janar Soo, isa, TikToki kokk ja endine korvpallur

MINAPILDIST PIIRIDE SEADMISENI – SEKSUAALKASVATUS LASTEAIAS
Pilvi Luhaste, lasteaia seksuaalkasvatuse koolitaja ja nõustaja

Aprillis

LIIKUVAST LASTEIAELUST KOOLI: SUJUVAM ÜLEMINEK PROJEKTÖPPE ABIL
Anneli Hallap, Avatud Kooli projektõppe juhtõpetaja ja Sandra Tigane, Emili Kooli õpetaja

MIKS MU LAPS EI LÕPETA HAMMUSTAMIST?
Tiina Ruus-Ruusa, Tartu Tiigi lasteaia õppejuht ja Olga Luptova, psühholoog

Mais

MONTESSORI JA WALDORF PEDAGOOGIKA KOHTUVAD ÜHE KATUSE ALL
Väike Päike Tartu Kesklinna lasteaia juht Kertu Lubi ja Montessori juhendaja Meeli Verlinden

MA EI PEA VANEMANA OLEMA KÕIKETEAJA!
Merilin Mandel, kasvatuspsühholoog, vanemahariduse ja vaimse tervise edendaja

VIDEO-PODCASTID ON TASUTA!

VIIMSI sotsiaalse heaolu aasta

President Lennart Meri 96
mälestuskontsert

Laupäeval, 29. märtsil 2025 kell 19
EELK Viimsi Püha Jaakobi kirikus

Viimsi valla aukodaniku President Lennart Meri preemia väljakuulutamise

esinevad
Mari Jürjens
Andre Maaker
Marti Tärn
Aivar Surva

Sissepääs tasuta
Peale kontserti pakutakse Rannarahva muuseumis kohvi ja kringlit

VIIMSI VALD

Foto Tiit Veermäe

Tervitame
saabuvat kevadet
Randvere päevakeskuses!

19. MÄRTS
KELL 13.00

KONTSERT, ESINEVAD
SANDRA JA SÕBRAD KOSELT
SÜNNIPÄEVALASTE
ÖNNILTLEMINE

Aime Salmistu 56907520
aime.salmistu@viimsihoolekandekeskus.ee

Haabneeme päevakeskus

Kohvihommik külalisega

Päästeameti koolitus
Kriisiks valmis!

21.03
kell 11.00

Koolitaja
Piret Veskimägi

Lehte Joemaa
lehte.joemaa@viimsihoolekandekeskus.ee
www.viimsihoolekandekeskus.ee 56240688

PAASTUMAARJAPÄEVA TÄHISTAMINE

PANNKOOGIHOMMIK
VALGE RÄTIKU JA KORVIGA

25
MÄRTS

11.00
KELL

VIIMSI
HOOLEKANDEKESKUSE
TEAVITUSPÄEV
HAABNEEME ALEVIKUS
KOGUNEMINE 10.00
I KORRUSE SAALIS

LEHTE JOEMAA 56240688
LEHTE.JOEMAA@VIIMSIHOOLEKANDEKESKUS.EE

KOLMAPÄEV
ALGUS KELL 17.00
HAABNEEME PÄEVAKESKUS, KESH TEE 1

TANTSURINGIS
ANDRUS HALUETIGA

LEHTE JOEMAA - 56 24 06 88 / LEHTE.JOEMAA@VIIMSIHOOLEKANDEKESKUS.EE

26
MÄRTS

TANTSU-
ÕHTU

WWW.VIIMSIHOOLEKANDEKESKUS.EE

MEISTERVIIMISTLUS^{ee}

**VANNITOJA, MAJA, KORTERI
ehitus ja remont**
100% tervikliku lahendusena

 meisterviimistlus.ee
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

elektr^{ee}

Elektrikilbid
Pistikupesad
Lülitid
Valgustus
Kodumasinade
ühendamine
Elektriauto
laadijad
Küttegaablid
Soojuspumpade
ühendamine

Kaamerad
Internetipistikud
Signalisatsioon

NÖRKVOOLU ja ELEKTRITÖÖD
elektr.ee
tel 5620 4444
info@meisterviimistlus.ee

1Partner²⁰ AASTAT
Müüte kinnisvara?
Meie aitame.

Maia Mardo
504 5679

Alar Voogla
5345 9884

1PARTNER.EE

**Tunne kinnisvara,
et sina tunneksid end
koduselt.**

Kadri Ojamets
5322 9163
kadri.ojamets@uusmaa.ee

UUS MAA
Maakri

**Iga kodu väärib
PUHAST VETT**

**HAJAASUSTUSE
PROGRAMM**

Taotlusvoor
03.02.2025 - 03.04.2025

MIRIDON on abiks:

- Veeanalüüside teostamisel
- Filterseadmete valimisel
- Filterseadme paigaldamisel
- Survetõsteseadmete paigaldamisel

MIRIDON
veetööstusseadmed

www.miridon.ee | tel. +372 526 8515 | miridon@miridon.ee
Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

instrumentarium

**PRILLIRAAMID
KUNI
-70%**

JA TEISED PRILLID -50%

BURBERRY DOLCE & GABBANA VERSACE TORY BURCH
Ray-Ban COACH PRADA MIU MIU GIORGIO ARMANI
POLO RALPH LAUREN OAKLEY ARMANI EXCHANGE vogue eyewear TED BAKER LONDON

Täpsed tingimused kauplusest.

Instru Viimsi, Viimsi Market, tel 666 0017 **instru.ee**

Saa kevadiselt särav nahk!

Ootame Sind Viimsi Spa Ilukeskuses, 2 korrusel!

**ULTRAHELIPUHAUSTUSEGA
NÄOHOOLDUS KOOS
TOITVA MASKIGA**

SOODUSHIND 59€
TAVAHIND 69€

*PAKKUMINE KEHTIB REKLAAMI ETTEÄITAMISEL

Repechage hooldus on ideaalne nahale, mis vajab kohest värskendust ja nooruslikku sära. Näonaha puhastamiseks kasutatakse ultraheli aparaati, mis aitab avada poorid ja puhastada nahka sügavuti. Samuti stimuleerib see kollageeni tootmist ja parandab naha elastsust.

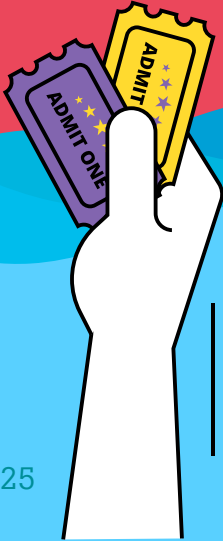
BRONEERI +372 606 1160

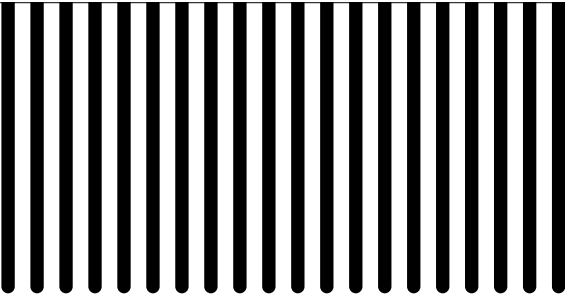
**Reedeti kõik
pääsmed 2=3**

Soeta 2 pääset ja saad kolmanda TASUTA!

Kampaania kehtib kuni 28.03.25

aquapark.ee

04.03 – 24.03.2025

**Brioche gurmeeburger
cheddar juustuga**
Delice
260 g

3,19
tavahind 3,99 / 12,27/kg

Nuudlid köögiviljadega
Delice
kg

8,99
tavahind 12,99

Caesari salat krevettidega
Delice
330 g

4,49
tavahind 5,99 / 13,61/kg

**Vanilli-koorejäätis
glasuuris, 32 x 60 ml/ 35g**
Jätsiabi
1,92 L/ 1,12 kg

11,99
tavahind 21,30 / 10,71/kg

Ciabatta oliividega
Delice Pagarid
~415 g

~1,66
tavahind ~2,07 / 3,99/kg

Moonisai
Delice Pagarid
~165 g

~1,15
tavahind ~1,48 / 6,99/kg

**Kohvioad
Crema
e Aroma**
Lavazza
1 kg

15,99
tavahind 24,90

Pakkumised kehtivad 04.03 – 24.03.2025 või kuni kaup jätkub. Piltidel on illustreeriv tähendus.